

Pridi, pridi, sveti Duh,  
iz nebes na nas razlij  
svoje luči svetli sij!

Pridi, oče revežem,  
ki deliš darove vsem,  
pridi, dušam svetla luč!

Ti olajšaj nam bridkost,  
ti si dušam sladek gost,  
ti prinašaš jim moči.

V težkem trudu si nam mir,  
v vročem dnevu hladen vir  
in tolažba v žalosti.

O, ti ne preblazena,  
daj, prisveti prav do dna  
v srea svojih vernikov!

Pošli svojega Duha in preroči bomo — in prenovi boš  
bližnje zemlje.

Molimo, O Bog, ki si srea vernih po razsvetljenju sve-  
tega Duha učil, daj nam, da bomo v istem Duhu spoznali, kaj  
je prav in se vedno veselili njegove tolažbe. Po Kristusu  
Gospodu našem. Amen.

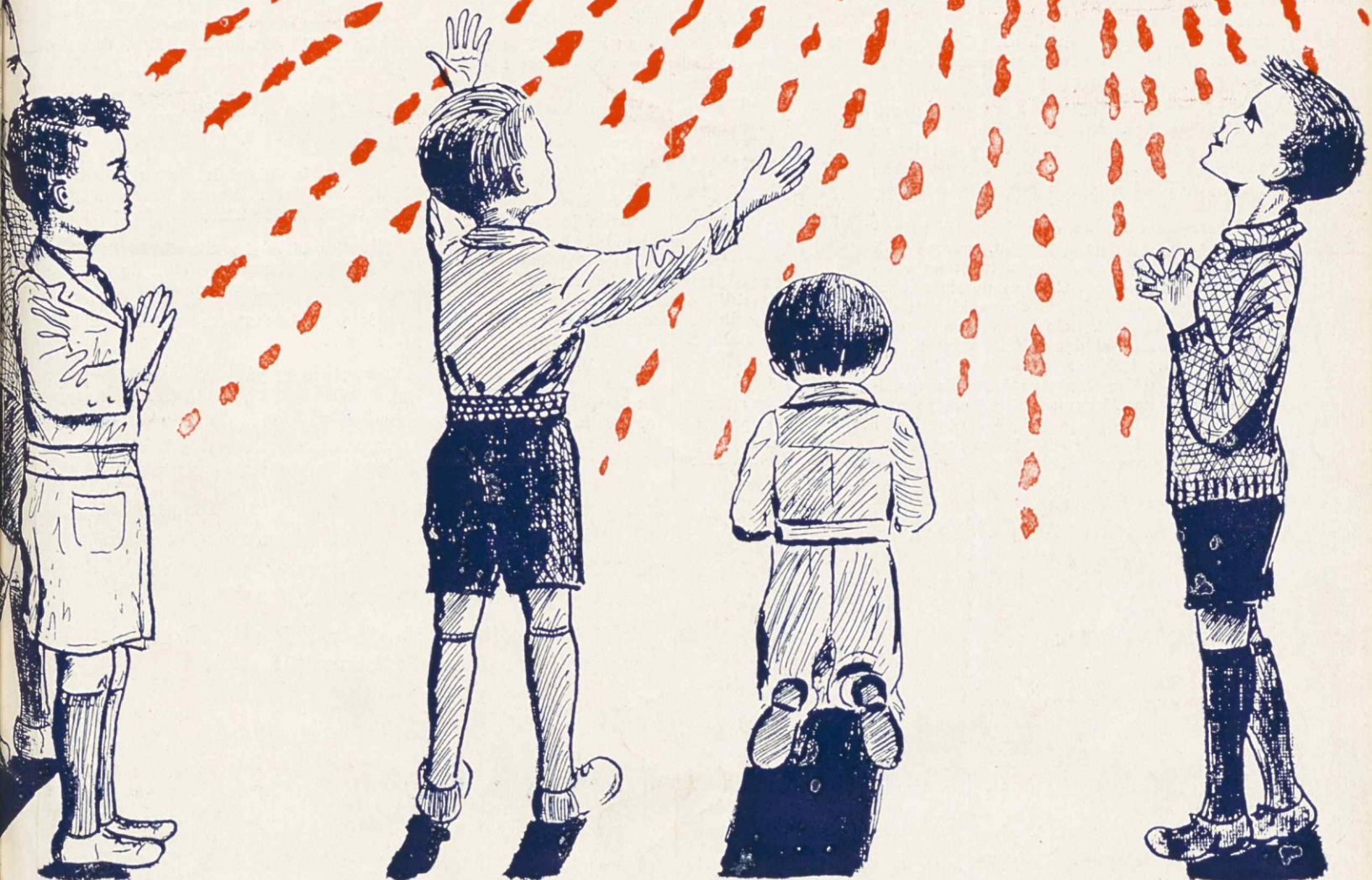
Saj brez tvoje pomoči  
človek zadnje izgubi,  
nihče ga ne varuje.

Temne madeže izmij,  
izsušeno spet zalij  
in zaceli rane vse!

Vpogaj, kar stopio je,  
in ogrej premražene,  
vodi vse, ki se kasli!

In sedmero vlij darov  
v duše svojih vernikov:  
vate vsi zaupamo.

Božje nam plačilo daj  
reši nas ob smrti vsaj  
v tiho radost večnosti.



# DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO ŠESTO, ŠTEVILKA STODVAJSETŠESTA  
P O S V E Č E N A

našim birmancem, njihovim staršem in botrom

BUENOS AIRES, DNE 1. JUNIJA 1938

Pridi, pridi, sveti Duh,  
iz nebes na nas razlij  
svoje luči svetli sij!

Pridi, oče revežem,  
ki deliš darove vsem,  
pridi, dušam svetla luč!

Ti olajšaj nam bridkost,  
ti si dušam sladek gost,  
ti prinašaj jim moči.

V težkem trudu si nam mir,  
v vročem dnevu hladen vir  
in tolažba v žalosti.

O, ti ne preblazena,  
daj, prisveti prav do dna  
v srea svojih vernikov!

Pošli svojega Duha in prerojeni bomo — in prenovi boš  
bližnje zemlje.

Molimo, O Bog, ki si srea vernih po razsvetljenju sve-  
tega Duha učil, daj nam, da bomo v istem Duhu spoznali, kaj  
je prav in se vedno veselili njegove tolažbe. Po Kristusu  
Gospodu našem. Amen.

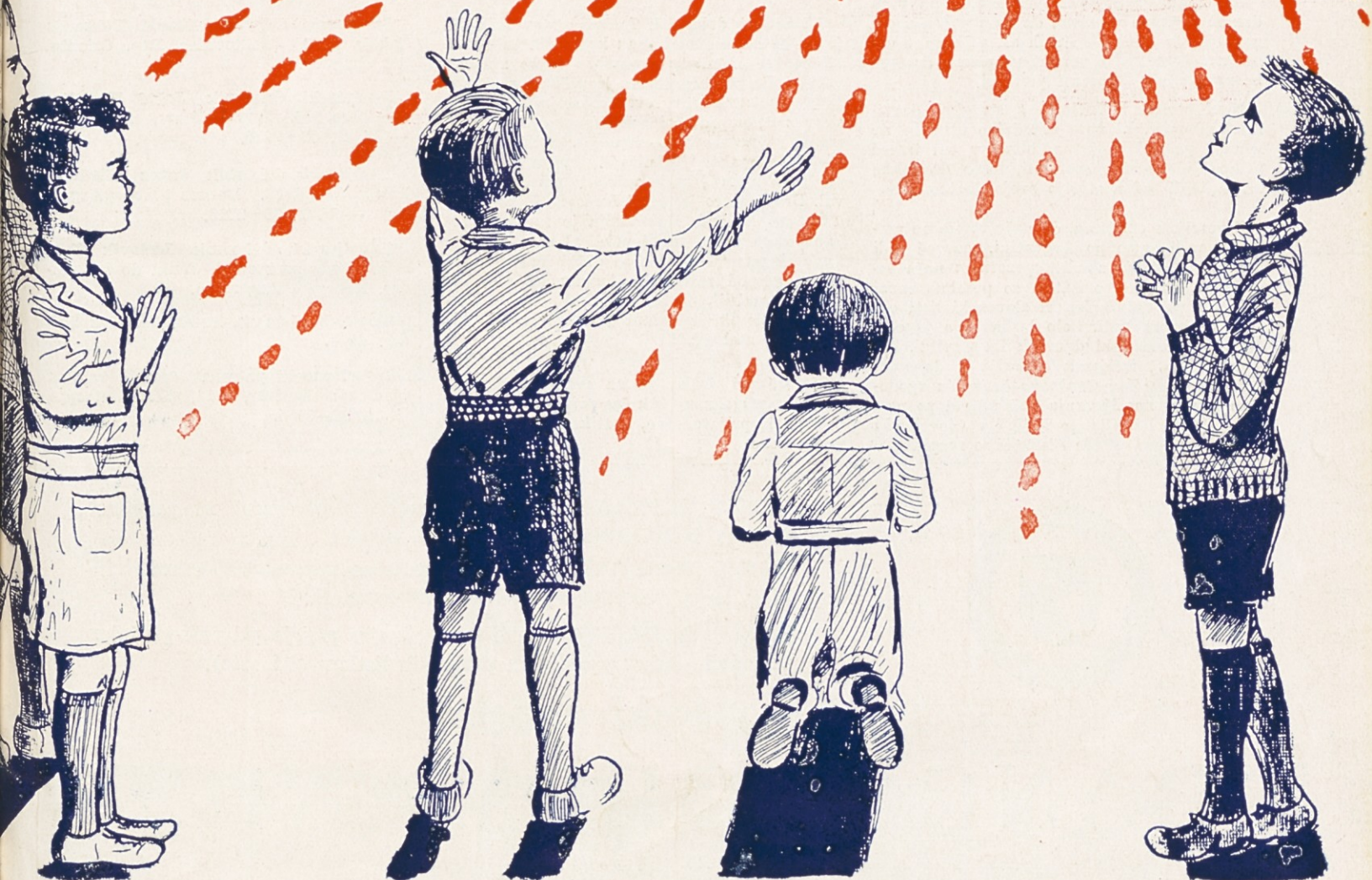
Saj brez tvoje pomoči  
človek zadnje izgubi,  
nihče ga ne varuje.

Temne madeže izmij,  
izsušeno spet zalij  
in zaceli rane vse!

Vpogaj, kar stropo je,  
in ogrej premražene,  
vodi vse, ki se kasli!

In sedmero vlij darov  
v duše svojih vernikov:  
vate vsi zaupamo.

Božje nam plačilo daj  
reši nas ob smrti vsaj  
v tiho radost večnosti.



# DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO ŠESTO, ŠTEVILKA STODVAJSETŠESTA  
P O S V E Č E N A

našim birmancem, njihovim staršem in botrom

BUENOS AIRES, DNE 1. JUNIJA 1938

## SEÑORES AVISADORES:

Por el presente artículo expresamos a Vds. nuestro más sincero agradecimiento por vuestro apoyo en pro del mejoramiento de nuestro órgano periodístico, y hacemos constar que vuestro esfuerzo en nuestra ayuda no queda nulo por cuanto esta entidad constantemente recomienda a sus lectores tengan presente efectuar sus compras en las casas que anuncian en nuestra revista, no publicando recomendaciones de casas poco serias.

### DUHOVNO ŽIVLJENJE LA VIDA ESPIRITUAL

Registro Nacional de la Propiedad

Intelectual No. 29,775

Uredništvo in Uprava:

Redacción y Administración

CONDARCO 545 — Buenos Aires

REPÚBLICA ARGENTINA

U. T. 63 volta 2435

Izhaja mesečno. — Letna naročnina:

Argentina \$ 2.—, Inozemstvo \$ 3.—

ali en dolar ali Din 40.—

Našim cenjenim naročnikom v Jugoslaviji, ki v zadnji številki niso prejeli položnice za poravnavo naročnine, prilagamo danes že izpolnjene položnice in jih vljudno prosimo, da nam čim prej, najboljšo še isti dan, ko bodo brali to prošnjo, nakažejo naročnino, ki je v resnici malenkostna.

Naročnike v Severni Ameriki in po vseh drugih državah prosimo, da nam pošljejo odgovarjajoče zteske v čerkih ali pa tudi v dobro zapečatenem priporočenem pismu, če tega ne zabranjujejo devizni predpisi.

Naročnikom v državah s strogimi deviznimi predpisi, ki nam naročnine nikakor ne morejo poslati direktno, bomo v eni izmed prihodnjih številok sporočili, kako da lahko na najlažji način storiyo svojo dolžnost.

Z veseljem opažamo, da naše revije ne prebirajo radi samo po Argentini, marveč tudi drugod. Zlasti je zbudila pozornost naša rosarijska številka, o kateri so posebno razni hrvatski pa tudi nekateri slovenski listi obširneje razpravljali. Zelo laskavo jo je ocenil veliki rosarijski dnevnik La Capital. Zagrebški Novi iseljenik objavlja v dobesednem ponatisu Zamečaninove črtice iz zgodovine prvega naseljevanja naših ljudi po provinci Santa Fé. Glasilo KSKJ v Clevelandu dobesedno ponatiskuje Kastelčevo razpravo o

jugoslovanskih izseljencev in okolici, katero je v daljšem ekscerptu prinesel tudi zagrebški Novi iseljenik. Daljše razprave o jugoslovanskih izseljencev v Južni Ameriki so objavili ob priliki te naše številke zlasti razni dalmatinski listi. Izseljenski komisariat v Zagrebu nam sporoča, da je dal velikokrat povečati zemljepisno karto o naših naseljih v Rosario in okolici, in jo je izložil v svoji razstavnici dvorani. Posebno pa nas je razveselilo sporočilo gospe Karoline Bratkovič iz Ptujja, da je kupila to številko Duhovnega življenja v argentinskem paviljonu pariške svetovne razstave, in na slikah spoznala nekatero svoje drage znanke. To karto seveda hranimo v našem arhivu in se zanjo najlepše zahvaljujemo. Tudi za naprej bomo prav hvaležni vsakemu naročniku, ki nam sporoči svoje mnenje, svoje želje in nasvete o naši novi obliki, in o vsebini, ki je v reviji želi.

Holandski duhovnik Ludovik van Haecke je bil že od mladosti znan kon velik šaljivec. Ko je bil še mlad, je posebno težko zjutraj vstajal. Še kot bogoslovec je večkrat zamudil skupno jutranjo molitev. Predstojniki so bili sicer z njim prav zadovoljni, vendar ga je moral ravnatelj prav resno opozoriti na to njegovo napako. "Mislite si, da ste v vica, pa boste zjutraj lažje vstali," mu je svetoval. Drugo jutro je prišel Ludovik še pozneje k skupni molitvi. Ravnatelja je razjezilo in je mladega moža takoj poklical na odgovor. Ludovik pa: "Saj sem se držal Vašega nasveta, gospod ravnatelj. Ampak ko sem se zjutraj zamislil, da sem v vica, sem si dejal: "Ludovik, le ostani še malo notri, saj si še več zaslužil."

Največ prijatelj je na svetu takih, da so za srebrn denar vsak čas pripravljene prodati svoje prijateljstvo, dostokrat pa tudi za vsako ceno.

### KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires. U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: Zabala 1278, Montevideo, Uruguay.

Slovenske usmiljenke delujejo po naslednjih buenosajreških bolnicah: Alvaréz, (Salas 2 y 3), Alvear, (Salas 2, 5, 16 y 20), R. Mejía (Salas 3, 15), Hospital Español, Asilo de los Anzianos.

Provincialat Slovenskih šolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik David Doktorič; Zabala 1278, Montevideo, Rep. Oriental del Uruguay.

Izseljenski duhovnik Jožef Kastelic: Condarco 545, Buenos Aires, Argentina. — U. T. 63—2435.

Izseljenski duhovnik Janez Hladnik: Pasaje Salalá 60, Buenos Aires, Argentina. — U. T. 63—2629.

Salezijanski duhovnik Ludovik Perišek, Casa parroquial, Junin de los Andes, Neuquén, Argentina.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldan 4924.

Jugoslovanski patronat (posredovalnica za delo): Bolívar, 314, II. nadstropje, U. T. 33—9905.



BANCO GERMANICO prevzame vsako odgovornost za pravilno in brzo dostavljanje Vaših denarnih nakazil.

BANCO GERMANICO jamči za popolno varnost Vaših hranilnih vlog, ter jih obrestuje po tekoči obrestni meri.

BANCO GERMANICO nudi najugodnejše pogoje pri nakupu tako odhodnih, kakor vpoklicnih prevoznih listkov (šifkarte).

## Jugoslovanski oddelek

# BANCO GERMANICO

## DE LA AMERICA DEL SUR

AVENIDA L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

25 DE MAYO 149—59

Naše uradne ure: od 8 1/2 do 7 zvečer. — Ob sobotah do 12 1/2.

VARNOST!

ZAUPNOST

HITROST!

# Pri birmi je bilo pa res lepo



VSE je bilo v mlajih, vse v slavolokih, vse v zastavah, vse v cvetju, vse v veselju... Zvonovi so se razmajali, možnarji so zapokali... Takole bi se moralo začeti naše poročilo, pa se ne sme, ker bi ne bilo resnično...

In še to povem: kakor so iznajdljivi tukajšnji Judje in Arabci in si znajo iskati zaslužek na milijon zvutih načinov, nobenemu ni padlo v glavo, da bi postavil štant. Nič kolačev, nič božjih podob, nič molitvenikov, nič rožnih vencev ni bilo na ponudbo, nič igrač...

Pa vseeno pravim in še ponovim, da je bilo nad vse lepo.

Najprej nam je dal Gospod tak dan, da si lepšega nismo mogli želeli. Ne mislite, da je bil to eden onih dni Martinovega meseca, ki tamkaj v domovini našemu majniku odgovarja, eden tistih dni, ko se bela slana pase po strnini in po setvi, ko se ljudje v toplo obleko zavijajo in z brzim korakom hite, da prsti na nogi preveč ne jokajo v mrazu... in je šele popoldne mogoče grabiti listje. Ne! Bil je tako prijazen solnčen dan, kakor božji nasmeh, da našim birmancem pripravi srea na vreden prejem svetega zakramenta.

Ob devetih, točno po uri!" Škof so že tukaj!"

Hm, kar malo neprijetno je bilo. Saj je že bilo zbranih kaki dve stotini ljudi, toda... ko smo stopili skozi vežo v cerkev, nas je sprejela — prazna.

"Komedijska. Ta nas pa uči točnosti. Se vidi, da ni Slovenec", je menil eden izmed zbranih... Toda kapela se je pričela naglo polniti in ko smo bili pri evangeliju, je bila že polna do obhajilne mize in tisti, ki so prišli pozneje, so morali ostati v veži.

Le kaj imajo tu notri, so radovedno natezali vratove tisti, katere je pot vodila mimo zunanjih vrat. Samo na igrišča in v gledališča hite po teh krajih toliki ljudje; in so ugibali, če niso nune kino napravile v svoji šoli...

Med sveto mašo prevzvišenega gospoda škofa dr. Antona Rocca je bila naša kapela polna tudi prelepe pesmi. Ni bilo zvonov, ni bilo možnarjev, a saj to ni vse. Še več in še dražja nam je naša pobožna pesem, ki človeku kar dvigne misli v nebo in oživi v srcu ona topla čustva, ki so nas prevevala doma na sveto nedeljo božjega vstajenja. Zares ni majhna žrtev naših pevcev, ki na tako lep način povzdignejo lepoto naših pobožnosti. Zato po tudi dobri Bog v zlate bukve zapisuje vse njihove žrtve. Kaj si mislite, kakšen posel je imel gospod Ciril, predno so bile skupaj note in naučeni pevci... Birma ni vsak dan, pa tudi vsako leto ne, bila je za nas prvič v tej zemlji in kdo ve kdaj bo spet.

Tako je potekala vsa slovesnost v najlepšem redu.



Zivio Monseñor dr. Rocca!

Med sveto mašo so bili mnogi birmanci pri obhajilu. Vsi tisti, katerim dopušča zdravje in nežna mladost, da lahko ostanejo tešče nekaj dalje. Nekaj jih je prejelo ta dan prvo sveto obhajilo, in sicer kar iz škofovih rok.

Ko je bilo maše konec, je bilo treba postaviti birmance v vrsto. Med tukajšnjimi domačini se ob taki priliki večkrat začne haló, zmerjanje in kričanje in protestiranje. Nič takega med našimi. Tako lepo so se zvrstili birmanci in birmanke, mali in veliki. Saj je bilo vsega. Tam na začetku vrste sta stala med birmanci eden ob drugem oče in sin, malo dalje doli po cerkvi sta si stala nasproti ženin in nevesta, nekje doli niže je najmlajši izmed birmancev nekaj protestiral, pa je vendarle brž postal moder, ko je spoznal, da mu v njegovem petju nihče pomagati noče. Majhni in veliki, deklice in dečki, dekleta in fantje, vsega je bilo, pa vsi so stali d'sciplirani kot vojaki, in spoštljivo poslušali preprosto besedo škofovo, ko je prevzvišeni najprej sporočil svoj lepi pozdrav slovenski koloniji, in potem razložil pomen sv. birme.

"Z veseljem sem se odzval vabilu vaših dušnih pastirjev, da pridem kot zastopnik Cerkve Kristusove med vas, še bolj vesel pa sem danes, ko vas vidim tukaj pred sabo tako lepo zbrane, in mi je res v največje veselje, da vas morem pozdraviti kot verne otroke svete Cerkve. Slovenska kolonija v Buenos Airesu uživa že ves čas posebno dobro ime. Vedno ste bili Slovenci (Eslovenos) med najboljšimi verniki. V težkih bojih ste si zaslužili naslov branilcev krščanstva, ker so vaši očetje kot mučeniki umirali za to, da ste svojo domovino in evropsko krščansko kulturo obvarovali pred



uničenjem. Ljubezen do svojega naroda ste znali združevati z ljubeznijo do svoje vere, vere božje, katera nas druží kot brate v Kristusu. Zato si štejem v posebno



čast, da morem kot škof, kot apostolski naslednik tukaj med vas stopiti in vas za nadaljno borbo vspodbuditi, a tudi se vam zahvaliti za prelepi zged, ki ga z vašim vzglednim obnašanjem dajete tudi nam," takole je povzel besedo prevzvišeni gospod škof.

Po končanem govoru se je pričel birmanski obred. Za tako slovesno priliko smo morali seveda poklicati pomoč. Pa ne mislite, da Slovenci nimamo tukaj še drugih rojakov, ki nosijo duhovsko suknjo. Tam v Bernalu, med salezijanskimi bogoslovci smo našli fanta, ki talar nosi, in ki bo tudi novo mašo zapel če Bog da. Ferletičev Janez iz Doberdoba je. Njegovi starši živijo v Bahiji Blanki. Rad nam je prihitel na pomoč za to lepo slovesnost. Prišel je tudi župnik cerkve sv. Roka. Ravno tako se je rad odzval našemu vabilu eden gospodov Kam'lov iz Avalos, ki so bili prvi sprejeli Slovence pod svojo gostoljubno streho. In potem še midva z gospodom Jožetom, tako da nas je bilo kar dovolj in smo mogli na dostojen način izvršiti slovesni birmanski obred.

Koliko je pa bilo vseh Birmancev?

Veliko! 122!

Le od kod so se vzeli?

Ni majhna naša fara. Doli od Muñiza, tam od Lanusa, iz San Andresa, iz Caserosa, iz Ituzaingo, iz Wilde, iz Villa Calzada... od blizu in od daleč so prihiteli..

Pa so bili sami Slovenci?

Samo nekaj črnolasih in črnookih je bilo videti, a ne več kot deset. A če niso bili slovenski ti otroci, so bili slovenski pa botri...

Pa nič ne bodite v skrbeh, da koga nismo prav birmali. Če sem komu slovensko ime po latinsko obrnil, nisem napravil med svetniki v nebesih nobene zdražbe, kdo naj bo odslej birmancu varuh in priprošnjik. Dragica in Karlinca sta si ravno toliko v žlahti kakor latinski in slovenski Bog... Birma je latinska, zato je seveda treba tudi ime po latinsko imenovati.

Po škofovem blagoslovu smo stopili na dvorišče, da vzamemo še kak slikan spomin dogodka, ki je s tolikim zadoščenjem prevzel vse navzočne.

Ni majhno dvorišče. In sedaj šele se je prav pokazalo, kolika množica naroda da se je bila zbrala. Najbrže, da jih na tistem dvorišču še nikdar toliko ni bilo; Slovencev pa tudi težko kdaj več na kaki verski svečanosti. Dosti manj kot osemsto nas gotovo ni bilo. Le škoda, da so tako lepe slovesnosti tako redke! Škoda, ker se nismo mogli kaj več pomeniti. Še bolj pa škoda, da so nekateri kljub vsemu to pot birmo zanemarili in bodo z zanemarjeno birmo ostali tudi brez pomoči milosti, katero daje ta zakrament za boj poštenega živ-

ljenja, in bo morda komu prav ta zanikrnost in nemarnost vzrok nesreče, ki je ne bo mogoče več popraviti.

Kakor očka med drobno deco je stopal prevzvišeni, od vseh strani obdan od mladine, ki mu je poljubljala prstan. Nad vse ljubeznjiv motiv za slikarja, in lep spomin lepega dogodka.

Tedaj si je odprla pot do gospoda škofa Vidmarjeva Irenca, izročila prevzvišenemu cvetje, znamenje hvaležnosti, ki je napolnjevala naša srea, in takole rekla, seveda po špansko:

Excelentísimo y Reverendísimo Monseñor:

Nuestros corazones hoy rebozan de una santa alegría y de sentimientos de fervor, al recibir a Su Excelencia Reverendísima, porque sabemos que nos trae su paternal bendición, en particular a nosotros los niños que por su intermedio recibiremos los dones del Espíritu Santo en el Sacramento de la Confirmación.

Extranjeros somos en ésta tierra por nuestro idioma, pero todos somos hermanos, porque nos hallamos unidos por una misma Religión, animados por una misma fé, porque todos formamos una soia gran familia cristiana y nosotros también vemos en Su Excelencia Reverendísima el buen Padre y Pastor de nuestras almas.

Muy cordiales son las protestas de gratitud y veneración, que sienten nuestros corazones de niños, como así también nuestros padres, hacia Su Excelencia Reverendísima que se ha dignado honrarnos con Su gratísima visita.

Cómo pues retribuir la fina atención de que Su Excelencia Reverendísima ha hecho objeto a los Eslovenos, sino ofreciéndole el humilde obsequio de nuestras oraciones?

Sean también estas flores como intérpretes y una muestra de nuestros sentimientos y deseos.

Ta prisrčna svečanost. Prelepo petje, vzorni red,



prijaznost, vdanost, ljubeznivost, je vzvišenega gospoda tako prevzelo, da pač ne bo nikdar pozabil tega dogodka. Prav tako ga tudi mi ne bomo pozabili.

Najbolj pa bodo sveto birmo ohranili v spominu birmanci, ki so s tem svetim zakramentom dobili zagotovilo božje pomoči v njihovem boju za zveličanje duše. Pač ničesar hudobni duh bolj ne išče, in ničesar na več načinov zvijačno ali nasilno doseči ne izkuša, kakor da bi vero iztrgal iz srea, in človeka odvrnil od poti proti nebesom njegovo upanje in njegove želje uravnal proč od Boga, in jih obrnil na telesne naslade in zabave... Zato pa tudi ni nobena naša naloga bolj važna in bolj pomembna, kakor da ohranimo svojo vero in ostanemo vedno zvesti božji prijatelji.

Tisti birmanci kristjan, ki si prizadeva, da bi vero ohranil, ki se trudi in božje zapovedi zvesto izpolnjuje, bo gotovo vsak čas deležen posebne božje milosti, do katere je dobil pri birmi pravico, in ne bo omahnil niti v težkih preizkušnjah niti ne sredi nevarnega, brezbožnega sveta, ki živi samo za zemeljska nebesa... umira pa za pogubo...

Janez Hladnik, Buenos Aires

V prvih časih, ko se je Cerkev šele pričela razširjati po vsem svetu in se je morala boriti z mnogimi sovražniki, so verniki potrebovali še prav posebne moči. Za vero, za Jezusa so morali trpeti in nešteto v najstrašnejših mukah tudi umreti. Zato pa so prosili apostole, naj jim dadó veliko, veliko božje pomoči in ljubezni in tolažbe. In gotovo so prosili: "Tako nam dajte, da bomo čisto trdno vedeli, da smo prejeli Svetega Duha."

In apostoli so molili in polagali roke na vernike. Ti so pa čutili: v tistem hipu je prišel tudi nanje vihar in ogenj iz nebes, da jih je čisto prenovil in utrdil — in potem so šli radi tudi v trpljenje in smrt.

Vse to pa se ni godilo samo takrat, ampak se ponavlja še danes. Tudi sedaj je še polno Jezusovih sovražnikov in hudobni svet in hudobni duh nas skušajo odtrgati od Njega.

Posebno v mladosti, ko otrok še nima toliko zrelosti in moči, da bi se vsem sovražnikom uprl. Zato pa prav v mladosti potrebujemo posebne Jezusove ljubezni in moči in tolažbe, ča se nobenih bojev ne ustrašimo.

In res nam škofje prinašajo to veliko milost Svetega Duha, Tolažnika. Tako je kakor na binkoštni praznik: vihar in ogenj prihajata na nas iz nebes, čeprav ju ne vidimo. To je nekaj tako velikega, da kar težko razumemo. A vsaj malo se moramo zavedati, kaj je sveta birma: prihod Svetega Duha. Da nam ne bo tisti zakrament, ki bi nam najmanj pomenil. Na katerega bi se spominjali samo radi sladkih botrovih darov in vse se slovesnosti.

Vsakdo mora vedeti: moj birmanski dan je moj binkoštni praznik. Srečen sem kakor kateri izmed apostolov in prvih mučencev. Saj sem prejel Svetega Duha in po njem vso Jezusovo ljubezen, tolažbo in moč. In ne samo za en dan, temveč za vse življenje!



## Sveta birma

### NAŠI MLADI BIRMANCI

ANDREJEK VIKTOR — ARČON JOZEFA — ARČON MARIJA — BAUCAR ALBIN — BAUCAR ŠTEFANLJA — BIRSA LEANDRO — BRUMAT ELVIRA — BRUMAT IRMA — BRUMAT KAROL — BUDAL FELIKS — CADUCIS-JAZBEC JOZEF — CASAS SUZANA — CARRIZO NILDA — ČOGORNO VIKTOR — CORBELLINI MARGARETA — CORBELLINI SARA D. — ČEBRON DANICA — DAMINKO KAROL — DAVILA IVAN JOZEF — DAVILA HENRIK — DEKLEVA ANDREJ IVAN — DEKLEVA FRANC — DREOSI BRUNO — DREOSI BRANKA KRISTA — FALETIČ HENRIK JOZEF — FRUMEN MARIJA — FRANKIČ FRANC — FUIS ALFONZ — FUIS VLADO EDVARD — FURLAN KAROL — FURLAN ALOJZIJA — GIACOMELLI MARIJA — GIMPELJ MARIJA ZORA — GLAVIČ ALOJZ — HUJBER ANDREJ — HUJBER IVAN — JAMŠČEK FELIKS — JURŠINOVIČ ALBINA — JURŠINOVIČ MARIJA — KALISTER IVANA — KALISTER SONJA — KJUDER VIDA AMELIA — KLINEC FRANC RUDOLF — KLINEC VERA ELZA — KANDUS MARJAN — KODRIČ DANILO — KORADIN LUDVIKA — KORADIN MARIJA — KRALJ ALOJZ — KREBELJ ANTONIJA — KREBELJ ALOJZ — KURINČIČ ZORA — KURINČIČ SILVESTER — LAHDORA MARIJA — LAVRENČIČ DARINA — LAVRENČIČ MAKSIMILIJAN — LEBAN ANA MARIA — LIČEN FRANC — LIČEN KAZIMIR — LIČAR LIDIO — ŽABOT KATARINA — ŽIVEC HILDA

LEOPOLD — LIKAR ANA MARIJA — LIKAR ANTONIA — LOJK ANTON HERMAN — LOJK KAROL JOZEF — MAJCEN ŠTEFAN — MALIČ BOGOMIRA — MALIČ OSKAR — MARC MARIJA SONJA — MEDVED ALOJZIJA — MEDVED MARIJA — MOZETIČ EDVARD — MOZETIČ MARIJA — MUZNIK DRAGOSLAV — NEMEŠ ALEKSANDER — NEMEŠ IVAN — OŠLAJ ANA KATARINA — PAHOR ANGELA IDA — PAVŠIČ ANGELA — PAVŠIČ MARIJA ZDENKA — PODBERSIČ ARDUINO — PODBERSIČ KARMEN — PEGAN ANA — PRINČIČ BLANKA NELIDA — PRINČIČ GOJMIR RUDOLF — ROJC IRENA — ROJC LEOPOLD — ROZINA ADOLF — ROZINA BENITO L. — ROŽIČ IVANA N. — SAKSIDA UMBERTO — SIMČIČ ANDREJNA — SIMČIČ DAMJAN — SIMČIČ KAROL — ŠKARABOL JOZEF — SKOK EMIL ADOLF — SKOK SAVA OLGA — SOBOTIN TEREZIJA — SPACAPAN JOZEF — ŠEMOLE EMIL — ŠEMOLE EMILJA — ŠKERLOVA ANTONIJA MARIJA — ŠKOF KAROL — TOMAŽIČ IVAN ALOJZ — TROBEC HILDEGARDA — TROBEC VALENTIN — UKMAR ADRIJANA — UKMAR JANEZ — UŠAJ EMILJA PAVLA — UŠAJ ERNEST — UŠAJ MARIJA ELVIRA — VIDIČ ANTON — VIDIČ BOŽIDAR — VIDIČ ZOFIJA — VIDMAR IRENA — VUGA IVAN — VUGA VALENTIN — ZLOBEC BORIS F. — ZOBEC EMA — ZORN BRANIMIR R. — ŽABOT ALOJZ — ŽIVEC HILDA



## Guidon Fontgalland

Osem ali devet let bo, kar so me bili poklicali v bolnico francoskega mesteca Thionville, kjer da umira naš rojak, slovenski izseljenec.

Ko sem se kmalu nato zglasil v bolniški pisarni, je mislila sestra prednica, da me mora preje posebej opozoriti: Bolnik, slovenski delavec, da je zelo težko bolan, na koncu. Na ozdravljenje ni mogoče niti misliti. Pa noče ničesar slišati o Bogu, o molitvi in seveda še manj o spovedi.

Šel sem do njega. Sam je ležal v čisti, beli sobici. Jetičen. Res je bil že na koncu. Telesa že skoraj ni imel več, bila ga je samo še kost in koža, kakor pravimo. Zadnje tedne ni dovolil, da bi mu obrili brado, zato je bil njegov izraz še strahotnejši.

Prijazno sva se pozdravila, kakor se spodobi za rojake v daljnem tujem kraju. Govorila sva o marsičem. Njegov duh je bil izredno bister in živahen, kakor navadno pri jetičnih. Nevarnosti svoje bolezni se seveda ni zavedal, kakor se je jetični običajno ne. Računal je, da bo skoraj ozdravil. Vsaj toliko, da bo mogel domov, tja doli na Vipavsko. Tam se bo hitro popolnoma pozdravil. In potem je imel še celo vrsto načrtov, kako si bo uredil življenje. Govoril je tako veselo, samozavestno, da sem ga poslušal naravnost z užitkom, čeprav mi je bilo na drugi strani bridko, ko sem vedel in pomislil: Ta fant se bo res že v kratkem odpravil na dolgo pot, ampak ne tja doli na Vipavsko... Kako praznih upov se ljudje vendar tolikokrat prijemljejo z vso resnostjo! Kakor potapljaajoči se slabotne slame. Ne na zdravje ni bilo misliti, ne denarja ni bilo za vožnjo, on pa je bil čisto gotov, da bo že v nekaterih dneh doma pri svojih, ki pa jih tudi morda že ni bilo več, saj je bil že zdavnaj opustil vse zveze z njimi.

Z vsobzirnostjo sem mu omenil velikonočni čas. Velikonočnih svetih zakramentov že dolgo ni sprejel, kakor je omenil sem od sebe. Tudi resnosti bolezni mu nisem smel povsem prikriti. Ravno tako sem mu razložil, da ne morem vsak čas v Thionville, zakaj stanoval sem dobrih 30 km daleč od tistega kraja, in imel sem še obilo drugih opravkov.

O spovedi seveda ni hotel ničesar slišati. Kakor o kaki majhni in vsakdanji stvari je začel pripovedovati, da je človek brez vere, toliko in toliko let da že ni bil ne pri spovedi ne pri obhajilu, in ne čuti za te reči nobene potrebe več. Morda pozneje kdaj, je omenil, kakor bi hotel on tolažiti mene, sedaj

ne verjame, da bi bilo nujno in potrebno, niti ne, da se bo sploh še kdaj hotel spovedati ali prejeti obhajilo, saj nima nobene vere več.

Seveda, kaj ni človek brez vere s spovedjo? Saj se niti prav spovedati ne more. Vero človek počasi izgubi, pa jo tudi le počasi dobi nazaj. Ker bi bilo vsako nadaljnje govorjenje v to smer brez uspeha, in ker sem imel opravke v drugem, eno samo železniško postajo oddaljenem mestecu Hettange Grande, sem mu dal nekaj nabožnega branja, ki sem je imel s seboj, zlasti tudi še nekaj šapirografiranih pisem, ki sem jih bil izdajal za naše tamošnje izseljence. Čez dobri dve uri se vrnem. Naj torej sam trezno in svobodno odloči, saj je dovolj resen in razumen in je bil v veri dovolj temeljito poučen. Če po spovedi in po svetem obhajilu naravnost ne hrepeni, se kljub vsemu govorjenju in prigovarjanju ne more vredno spovedati in spraviti z Bogom.

Opravek v Hettange Grande je bil hitro končan, tako da sem imel še dober četrt ure časa, ko sem se vrnil na postajo in čakal prvega vlaka, da se vrnem spet v Thionville. Vzajem torej v roke časopis, in moje oči takoj obstanejo na notici o nekem dečku. Guy de Fontgalland da mu je ime, in pred kratkim je bil umrl, dne 24. januarja 1925, star 11 let in tri mesece. Govoril je časopis, kakor da morajo poznati tega dečka že vsi čitatelji, jaz pa nisem bil še ničesar vedel o njem. Pripovedoval pa je člankar čudne reči: da je živel Guy sieer malo časa, pa sveto, in da se godijo na njegovo prošnjo mnogi čudeži ne samo po Franciji, ampak tudi drugod po svetu... Našteval je pisma, ki jih dobiva njegova družina dan za dnem in ki gredo že v mnoge tisoče. Vsa pripovedujejo o čudežnih uslišanjih na priprošnjo tega nežnega dečka. Mnoge knjige popisujejo njegovo življenje ne samo v francoščini, marveč tudi v drugih jeziki. Itd., itd.

Zamislil sem se. List je bil resen. O njegovem uredniku sem slišal dobre stvari od ljudi, ki ga osebno in od blizu poznajo. "Če je tako," sem v tihi molitvi govoril mlademu Guidonu ali Guyu, kakor pravijo Francozi, "če je tako, glej Guy, jaz imam tukaj prošnjo: Sedem kilometrov od tod leži moj rojak. Bolan. Neozdravljivo bolan. V nekaterih dneh bo moral umreti. V Tvoji francoski zemlji je izgubil vero. In zdaj bo moral stopiti pred svojega Boga in sodnika. Zato sem poslan v Francijo, da bi v verskih stvareh pomagal svojim rojakom. Pa mu ne morem nič pomagati. Ne poslušaj me. Pa niti ni tako čudno, če se je oddaljil od Boga. V kakšnih razmerah je moral živeti! Tebi, Guy, je lahko. Reci zanj pri Bogu dobro besedo. Po tem bom spoznal, ali je res, kar pišejo o Tebi časniki. Izpreobrni ga!"

V takih mislih sem se pripeljal nazaj v Thionville. Moja pot je šla takoj v bolnico. Stopil sem v bolnikovo sobico. Sam je bil. Kratko sem ga vprašal, kako je, ali naj grem po štolo in naj ga izpovem. "Prosim!" je na mojo prvo besedo odgovaril mirno, vdano, proseče in odločno. Spovedal se je in jaz sem se poslovil.

Ko sem čez nekaj dni spet prišel v Thionville, sem vprašal tudi po svojem rojaku. Še danes natančno vem za njegovo ime. Še isto noč je bil umrl. Domači duhovnik ga je obhajal in ga mazilil s svetim poslednjim oljem. Umrl je zelo lepo.

Prepričan sem bil in sem, da je lepo smrt izposil našemu rojaku izseljencu mladi francoski deček Guy de Fontgalland. (Konec prohodnjič.)

Jožef Kastelic, Buenos Aires.

## SE EN FRANCOSKI FANT

Dne 24. januarja 1930 je bil v Digne (Bases Alpes, Francija), žiljotiniran, to je po francoskem načinu usmrčen, Joseph Ughetto, 18 let star, ki je bil 2. decembra 1928 skupaj s 16 letnim štefanom Mucha umoril zakonska Richard, njuni dve hčerki in njihovega starega slugo. Ughettov oče je sam zahteval za svojega sina smrtno obsodbo. Obsojenec je trdno upal, da ga bo predsednik republike pomilostil, kar pa je predsednik odklonil, na kar je bila smrtna kazen izvršena. Zanašajoč se na pomilostjenje se je bil obsojenec zaklel, da se bo nad očetom maščeval, in mu je malo pred smrtjo pisal iz zapora takole pismo:

"Ti si hotel mojo smrt. Zahteval si jo od sodnikov. Nisi je dosegel. Rešen smrti bom za večno vedel, da si bil ti zanič oče. Ti nisi čul nad mojo mladostjo. Ti si me zavrzel. Toda če sem storil, kar sem storil, sem storil zato, ker ti nisi storil svoje dolžnosti. Proklet si me. Tudi jaz te proklinjam, ker si bil in si še en slab oče."

To pismo se objavili svojčas vsi francoski, pa tudi mnogi inozemski listi.



**N**ekoč je živela deklica z imenom Bernardka. Bila je mlado, ubožno, neuko, slabotno in skoro bolešno dek'le. Štirinajst let je imela, pa bi ji človek komaj prisodil enajst. Bila je pastirica. Brati ni znala, ker v tistih časih še ni bilo šol po vseh trgih in vaseh kakor današnje dni. Pač pa je znala moliti. In molila je veliko in zelo rada. Posebno veliko, posebno rada, posebno zbrano odkar je prejela zakrament svete birmе, ki jo je že itak dobro deklé tako utrdil v veri in v pobožnosti, da je kljub svoji slabotnosti postala najlepši vzor svojim tovarišicam, njihova ljubljenska, in da so jo zaradi njene dobrote in pobožnosti občudovali tudi odrasli.

Nekega mrzlega in oblačnega zimskega dne — 11. februarja — je šla Bernardka hkrati s svojo osemletno sestrico Tončko in še neko drugo prijateljico iskat drv. Njeni starši so bili namreč zelo ubožni in so bili sredi zime brez kurjave.

Hodile so ob reki. Tla so bila polna luž in mlakuž. Obe prijateljici sta se sezuli, Bernardka pa je bila bolehnа in se je zelo bala mrzle vode. Tako je nekoliko zaostala za svojima tovarišicama. Toda končno ni bilo druge pomoči: sedla je, sezula čevlje in si začela slačiti nogavico, ko na enkrat začuje šum, kakor piš močnega vetra. Pogledala je okrog sebe, pa je bilo vse mirno, nobeno drevo se ni zamajalo in nobena veja. Ko si sezuje še drugo nogavico, zopet začuje silen šum, ozre se v drugo smer, in glej:

Bila je tam visoka skalna stena in v njej votlina. Na nekakšnem blizu dva metra visokem podstavku je videla Bernardka čudno lepo mlado gospo, belo oblečeno in z modrim trakom prepasano, vso obdano od neke posebne svetlobe. Glavo je imela pokrito z belim pajčolanom in ob vsaki nogi ji je bila položena zlata roža.

Bernardka je mislila, da sanja. Pomencala si je oči. Toda

ne. Gospa še vedno stoji na istem mestu. V sklenjenih rokah drži bel rožni venec z zlato verižico in zlatim križcem. Bernardki se zdi, da Gospa moli.

Tudi Bernardka poklekne in hoče moliti. Vzame iz žepa rožni venec, toda ne more premakniti roke, dokler se ni najprej prekrižala Gospa.

Ko je Bernardka pripovedovala svoji mami, kaj da je videla, uboga mama ni vedela, kaj bi ji odgovorila. Bilo je nekaj tako nenavadnega, da se je bala. Zato je prepovedala hčerki, da bi še kdaj smela k skalni votlini, Bernardka se je razžalostila, kajti Gospa je bila tako lepa, in zdelo se ji je, da je tako dobra. Ko je zvečer molila "Zdrava, Marija", se je tako živo spomnila Gospe, ki jo je bila videla v votlini, da se je zjokala od žalosti.

Naslednje nedelje, čez tri dni, je sestra Tončka z nekaterimi prijateljicami vred tako lepo in tako dolgo prosila mame, da se je dala preprositi, in je dovolila, da sme Bernardka spet k votlini. Mislila je: "Ko ne bo ničesar več videla, se bo pomirila in bo vse pozabila." Deklice pa so bile radovedne in so upale, da bodo še same kaj videle.

Ker niso vedele, kaj naj bi prikazen bila, so deklice skrivaj zajele vode v cerkvenem škropilniku, in jo v majhni stekleničici vzele s seboj. Rekle so Bernardki: "Ko boš spet videla gospo, jo poškopri z blagoslovljeno vodo in ji reci: "Če si od Boga, približaj se, če pa si od hudiča, beži stran!" Prav pametno, kaj ne.

Ko so prišle do votline, so vse deklice poklekile in so začele moliti rožni venec. Komaj so izmolele prvo skrivnost, se je že prikazala Gospa. Videla jo je samo Bernardka, druge pa so iz njenega spremenjenega obraza spoznale, da jo mora vi-

## NEKOČ JE ŽIVELA DEKLICA



deti, in so začele spraševati: "Kje pa je?" Bernardka objame s svojo desnico najbližjo deklice in ji odgovori: "Poglej vendar, tamle..." Toda druge deklice niso videli ničesar.

Tedaj je Bernardka poškopila blagoslovljeno vodo v smer, kjer je videla Gospo, kakor so ji bile svetovale prijateljice, in je rekla: "Če si od Boga, približaj se..." Takrat se je Gospa prijazno nasmehnila in se je sklonila proti deklici. Kdo je bila, kaj mislite?

Ko se je Bernardka vrnila, so se starši zbalili in je niso več pustili k votlini. Toda čez nekaj dni je prišlo nekaj odraslih in so prosili, da bi smela deklica spet k votlini, oni, da jo bodo spremljali. Z njim je šla torej Bernardka tretjič proti votlini. To pot Gospe ni samo videla, ni se ji samo nasmehnila, marveč je tudi spregovorila: "Prosim te, štirinajst dni prihajaj sem!" Potem je prijazno pogledala po spremljevalcih in je rekla: "Želim, da mnogo ljudi prihaja sem."

(Konec prihodnjič.)

### VAM JE NE DAM!

Ta žarek beline je vse, kar imam.  
Prežite nanjo ko volkovi,  
po je ne dam!

V dlaneh jo ponese —  
že sama vem kam.  
Ponešem jo skozi krvave dni  
sama.  
Pojdite mi s poti!

Ne maram ponoči umazanih rok.  
Le eden mi je potreben:  
Bog.  
Ta žarek beline je vse, kar imam.  
Ponešem mu jo,  
vam je ne dam!

Vodi Marija po ravni nas poti,  
da nas nobena skušnjava ne zmoti,  
varuj in brani nas vse dni,  
da nas sovražnik ne dobi!

Ni znal molitve žlahtič trde glave,  
ko te začetek, v kateri pôje hvala  
se nje, ki mati božja je postala.  
Kar znal, je vedno môlil' z misli prave.

Ko znebil duh se trupla je težave,  
legenda pravi, da je roža zala  
'z njegovega srea skoz grob pognala  
z napisom zlatih črk: "Marija ave!"  
Prešeren.

Boj,  
ki ne izostane ...

Razum in srce  
si v ostrem nasprotju stojita,  
v človeškem življenju  
vsak si svoje pravice lastita:  
Srce hoče brez graje ljubiti,  
razum upira se slepemu srcu služiti ...

Sredi tega boja po vest se oglašā,  
ki razum in srce visoko prekaša:  
Razum in srce v harmoniji sveti združī,  
s čustvom in umom svojemu Bogu služī!



**PETERČEK:** O svetom Rešnjem Telesu se bova pogovarjala, Janezek, hočeš? Ti boš odgovarjal, ker več znaš kakor jaz, jaz te bom pa spraševal.

**JANEZEK:** Ti se šališ, Peterček! Pa vseeno. Če ne bom kaj prav povedal, pa popravi.

**PETERČEK:** So mi rekli, da svojčas kristjani niso imeli cerkvá. Ali je res, Janezek?

**JANEZEK:** Res je, Peterček.

**PETERČEK:** Kje so pa potem imeli maše, kje so poslušali pridige, kje so se spovedovali in obhajali?

**JANEZEK:** Po zasebnih hišah, prijatelj. Seveda po hišah takih kristjanov, ki so imeli na razpolago primerne prostore, dovolj velike sobane, pa tudi patije ali dvorišča.

**PETERČEK:** Pa zakaj niso raje gradili cerkvá? To bi bilo vendar veliko bolj pripravno za božjo službo.

**JANEZEK:** Res je, prijateljček. Ampak ti dobro veš, da so Judje in pogani preganjali kristjane, in da so se morali kristjani skrivati, sicer bi jih bili vse pometali v ječe ali celo pomorili.

**PETERČEK:** Zakaj pa? Kaj so pa hudega naredili kristjani?

**JANEZEK:** To se ve, da nič hudega. Kaj nič več ne veš, kaj je rekel Jezus apostolom: "Mene so preganjali in vas bodo tudi preganjali!" Hudobni duh ni bil zadovoljen s kristjani, veš, Peterček?

**PETERČEK:** Kdaj so pa potem začeli zidati cerkve?

**JANEZEK:** Tam kjer ni kristjanov nihče preganjal, najbrže zelo zgodaj. Prave vélike cerkve pa so začeli zidati šele za časa cesarja Konstantina.

**PETERČEK:** Sedaj se spomnim, Janezek! Ali ni bil Konstantin prvi krščanski cesar? In njegova mati, ali ni bila sveta Helena, zavetnica žená katoliške akcije?

**JANEZEK:** Tako je, Peterček. Zdaj vidim, da res poznaš nekoliko cerkveno zgodovino.

**PETERČEK:** Ne govori vendar neumnosti, Janezek! V šoli sem slišal, zato vem. — Dobro. Sedaj pa ti mene sprašuj.

**JANEZEK:** Ali si kdaj slišal pripovedovati o katakombah?

**PETERČEK:** Ne spomnim se.

**JANEZEK:** Vidiš, prijateljček, to so bila podzemeljska pokopališča. Tu so se v nevarnih časih zbirali kristjani k maši, k pridigi in h svetemu obhajilu. Vedno samo na skrivaj, navadno ponoči, ker je bilo podnevi nevarno. Pa ne smeš misliti, da so bile katacombe tako lepo izdelane kakor buenosajreška podzemna železnica Laeroze ali Chado-pyř ali tudi samo stari Anglo!

**PETERČEK:** Kaj policija ni vedela, kam da hodijo kristjani in zakaj?

**JANEZEK:** Včasih je že zvedela. Takrat je bilo vselej veliko kristjanov vjetih, zvezanih, pometanih v zapore in pomorjenih.

**PETERČEK:** Blagor jim, zakaj šli so na ravnost v nebesa!

**JANEZEK:** Dobro. Sedaj bom pa jaz spraševal, ti pa mi odgovarjaj, če kaj veš... Ali je bila sveta maša takrat ravno taka, kakor je danes?

**PETERČEK:** Kdo to ve?

**JANEZEK:** Vidiš, si res že marsikaj pozabil! Bila je skoro ravno taka; samo nekaj novih molitev so dodali sčasoma. Seveda psvetitev ali povzdigovanje se ni nikdar spremenilo, ker je to najpoglavitejši del svete maše.

**PETERČEK:** Jako dobro. Saj sem jaz ravno tako mislil. Kar naprej sprašuj!

**JANEZEK:** Ali veš, Peterček, kako so se prvi kristjani obhajali?

**PETERČEK:** To je pa res lepo vprašanje! Kako bi se drugače kakor dandanes mi?

**JANEZEK:** Ne, gospod! Najprej je škof maševal, potem pa je začel dijakon obhajati vernike, najprej duhovnike in potem še druge. Vsakemu je položil košček posvečenega kruha v odprto dian, in vsak si je potem sam dal sveto Rešnje Telo v usta. Nato jim je ponudil diakon kelih s posvečeno Jezusovo krvjo in vsak je použil iz njega požirek. Nato so v zahvalo peli svete pesmi.

**PETERČEK:** Kadar človek posluša, vedno se česa nauči! Ta Janezek ve vse, pa je preje rekel, da jaz vem več kakor on! Dobro. Pa mi povej, kako so se obhajali bolniki in tisti, ki niso mogli ali niso smeli zdoma?

**JANEZEK:** Ja, Peterček, kaj ne veš, da sedaj jaz izprašujem in da moraš ti odgovarjati?

**PETERČEK:** Že. Ampak kdo ve, če bom odgovoriti tudi znal.

**JANEZEK:** Samo zato tako praviš, ker nočeš, da bi vsi vedeli, kako si učen. Dobro. Bom pa jaz odgovoril. Bolniki so ostali doma in sveto obhajilo so jim nesli na njihov dom. Zavili so sveto Rešnje Telo v bel in čist prtiček. Kakšen prijatelj ali sorodnik je potem z njim obhajal bolnika.

**PETERČEK:** Počakaj malo... Sedaj se spomnim, da je nekoč deček po imenu Tarcizij nesel sveto obhajilo bolniku, pa so ga poganski dečki ustavili, začeli tepsti in nazadnje so ga celo ubili, zato ker jim ni hotel povedati, kaj da nosi v beleh prtičku, ki ga je stiskal na srce. V naši cerkvi sem videl njegovo sliko. Kako lepo je moralo biti tako umreti...

**JANEZEK:** Seveda. Saj je pa tudi šel na ravnost v nebesa. Dobro. Še kaj me vprašaj, da ti bom mogoče odgovoriti.

**PETERČEK:** Povej, Janezek, si nekaj govoril o škofih... Samo škofje da so maševali? Zakaj pa ne duhovniki?

**JANEZEK:** Duhovniki so maševali samo takrat, kadar je bil škof zadržan. V vsakem mestu so imeli škofa, ki je bil predstojnik vseh kristjanov v istem mestu. Rimski papež pa je bil predstojnik vseh škofov na svetu. Tudi so imeli v vsakem mestu samo po eno mašo, izvzemši, če je bilo toliko kristjanov, da se niso mogli več zbrati na enem samem kraju. Nadalje so imeli maše samo po enkrat ali k večjemu po dvakrat na teden. Ali sedaj razumeš?

**PETERČEK:** Seveda razumem. Ampak danes vsi duhovniki mašujejo, ali ne?

**JANEZEK:** Seveda. Samo škoda, da tako malo ljudi pride k sveti maši.

**PETERČEK:** Prav imaš, Janezek. Kako je bilo takrat vse drugače, ko so pogani morili tiste, ki so k maši hodili!

**JANEZEK:** Kakšni kristjani so bili to! Niso hoteli zamuditi maše in svetega obhajila. Ponoči so hodili. Večkrat so jih pogani napadli, ko so k maši šli ali ko so se od maše vračali. Policija jih je zasledovala. To so bili res kristjani, ali ne, Peterček?

**PETERČEK:** Kako nas je lahko sram! Tako blizu je cerkev, zvon nas vabi, mi pa ostajamo doma.

**JANEZEK:** Kako žalosten mora biti Jezus v tabernaklju. Začenja se maša, pa je prišlo tako malo ljudi...

**PETERČEK:** Dobro... Nehajva, Janezek, sicer... sicer bom začel jokati.

**JANEZEK:** Jaz... jaz tudi...



## Junaki

R A Z G O V O R

D V E H D E Č K O V,

K I D O B R O P O Z N A T A

K R Š Č A N S K I N A U K

**PETERČEK:** O svetem Rešnjem Telesu se bova pogovarjala, Janezek, hočeš? Ti boš odgovarjal, ker več znaš kakor jaz, jaz te bom pa spraševal.

**JANEZEK:** Ti se šališ, Peterček! Pa vseeno. Če ne bom kaj prav povedal, pa popravi.

**PETERČEK:** So mi rekli, da svojčas kristjani niso imeli cerkvá. Ali je res, Janezek?

**JANEZEK:** Res je, Peterček.

**PETERČEK:** Kje so pa potem imeli maše, kje so poslušali pridige, kje so se spovedovali in obhajali?

**JANEZEK:** Po zasebnih hišah, prijatelj. Seveda po hišah takih kristjanov, ki so imeli na razpolago primerne prostore, dovolj velike sobane, pa tudi patije ali dvorišča.

**PETERČEK:** Pa zakaj niso raje gradili cerkvá? To bi bilo vendar veliko bolj pripravno za božjo službo.

**JANEZEK:** Res je, prijateljček. Ampak ti dobro veš, da so Judje in pogani preganjali kristjane, in da so se morali kristjani skrivati, sicer bi jih bili vse pometali v ječe ali celo pomorili.

**PETERČEK:** Zakaj pa? Kaj so pa hudega naredili kristjani?

**JANEZEK:** To se ve, da nič hudega. Kaj nič več ne veš, kaj je rekel Jezus apostolom: "Mene so preganjali in vas bodo tudi preganjali!" Hudobni duh ni bil zadovoljen s kristjani, veš, Peterček?

**PETERČEK:** Kdaj so pa potem začeli zidati cerkve?

**JANEZEK:** Tam kjer ni kristjanov nihče preganjal, najbrže zelo zgodaj. Prave vélike cerkve pa so začeli zidati šele za časa cesarja Konstantina.

**PETERČEK:** Sedaj se spomnim, Janezek! Ali ni bil Konstantin prvi krščanski cesar? In njegova mati, ali ni bila sveta Helena, zavetnica žená katoliške akcije?

**JANEZEK:** Tako je, Peterček. Zdaj vidim, da res poznaš nekoliko cerkveno zgodovino.

**PETERČEK:** Ne govori vendar neumnosti, Janezek! V šoli sem slišal, zato vem. — Dobro. Sedaj pa ti mene sprašuj.

**JANEZEK:** Ali si kdaj slišal pripovedovati o katakombah?

**PETERČEK:** Ne spomnim se.

**JANEZEK:** Vidiš, prijateljček, to so bila podzemeljska pokopališča. Tu so se v nevarnih časih zbirali kristjani k maši, k pridigi in h svetemu obhajilu. Vedno samo na skrivaj, navadno ponoči, ker je bilo podnevi nevarno. Pa ne smeš misliti, da so bile katacombe tako lepo izdelane kakor buenosajreška podzemna železnica Laeroze ali Chadoyff ali tudi samo stari Anglo!

**PETERČEK:** Kaj policija ni vedela, kam da hodijo kristjani in zakaj?

**JANEZEK:** Včasih je že zvedela. Takrat je bilo vselej veliko kristjanov vjetih, zvezanih, pometanih v zapore in pomorjenih.

**PETERČEK:** Blagor jim, zakaj šli so na ravnost v nebesa!

**JANEZEK:** Dobro. Sedaj bom pa jaz spraševal, ti pa mi odgovarjaj, če kaj veš... Ali je bila sveta maša takrat ravno taka, kakor je danes?

**PETERČEK:** Kdo to ve?

**JANEZEK:** Vidiš, si res že marsikaj po zabil! Bila je skoro ravno taka; samo nekaj novih molitev so dodali sčasoma. Seveda posvetitev ali povzdigovanje se ni nikdar spremenilo, ker je to najpoglavitejši del svete maše.

**PETERČEK:** Jako dobro. Saj sem jaz ravno tako mislil. Kar naprej sprašuj!

**JANEZEK:** Ali veš, Peterček, kako so se prvi kristjani obhajali?

**PETERČEK:** To je pa res lepo vprašanje! Kako bi se drugače kakor dandanes mi?

**JANEZEK:** Ne, gospod! Najprej je škof maševal, potem pa je začel dijakon obhajati vernike, najprej duhovnike in potem še druge. Vsakemu je položil košček posvečenega kruha v odprto dian, in vsak si je potem sam dal sveto Rešnje Telo v usta. Nato jim je ponudil diakon kelih s posvečeno Jezusovo krvjo in vsak je použil iz njega požirek. Nato so v zahvalo peli svete pesmi.

**PETERČEK:** Kadar človek posluša, vedno se česa nauči! Ta Janezek ve vse, pa je preje rekel, da jaz vem več kakor on! Dobro. Pa mi povej, kako so se obhajali bolniki in tisti, ki niso mogli ali niso smeli zdoma?

**JANEZEK:** Ja, Peterček, kaj ne veš, da sedaj jaz izprašujem in da moraš ti odgovarjati?

**PETERČEK:** Ze. Ampak kdo ve, če bom odgovoriti tudi znal.

**JANEZEK:** Samo zato tako praviš, ker nočeš, da bi vsi vedeli, kako si učen. Dobro. Bom pa jaz odgovoril. Bolniki so ostali doma in sveto obhajilo so jim nesli na njihov dom. Zavili so sveto Rešnje Telo v bel in čist prtček. Kakšen prijatelj ali sorodnik je potem z njim obhajal bolnika.

**PETERČEK:** Počakaj malo... Sedaj se spomnim, da je nekoč deček po imenu Tarzicij nesel sveto obhajilo bolniku, pa so ga poganski dečki ustavili, začeli tepsti in nazadnje so ga celo ubili, zato ker jim ni hotel povedati, kaj da nosi v beleh prtčku, ki ga je stiskal na srce. V naši cerkvi sem videl njegovo sliko. Kako lepo je moralo biti tako umreti...

**JANEZEK:** Seveda. Saj je pa tudi šel naravnost v nebesa. Dobro. Še kaj me vprašaj, da ti bom mogoče odgovoriti.

**PETERČEK:** Povej, Janezek, si nekaj govoril o škofih... Samo škofje da so maševali? Zakaj pa ne duhovniki?

**JANEZEK:** Duhovniki so maševali samo takrat, kadar je bil škof zadržan. V vsakem mestu so imeli škofa, ki je bil predstojnik vseh kristjanov v istem mestu. Rimski papež pa je bil predstojnik vseh škofov na svetu. Tudi so imeli v vsakem mestu samo po eno mašo, izvzemši, če je bilo toliko kristjanov, da se niso mogli več zbrati na enem samem kraju. Nadalje so imeli maše samo po enkrat ali k večjemu po dvakrat na teden. Ali sedaj razumeš?

**PETERČEK:** Seveda razumem. Ampak danes vsi duhovniki mašujejo, ali ne?

**JANEZEK:** Seveda. Samo škoda, da tako malo ljudi pride k sveti maši.

**PETERČEK:** Prav imaš, Janezek. Kako je bilo takrat vse drugače, ko so pogani morili tiste, ki so k maši hodili!

**JANEZEK:** Kakšni kristjani so bili to! Niso hoteli zamuditi maše in svetega obhajila. Ponoči so hodili. Večkrat so jih pogani napadli, ko so k maši šli ali ko so se od maše vračali. Policija jih je zasledovala. To so bili res kristjani, ali ne, Peterček?

**PETERČEK:** Kako nas je lahko sram! Tako blizu je cerkev, zvon nas vabi, mi pa ostajamo doma.

**JANEZEK:** Kako žalosten mora biti Jezus v tabernaklju. Začenja se maša, pa je prišlo tako malo ljudi...

**PETERČEK:** Dobro... Nehajva, Janezek, sicer... sicer bom začel jokati.

**JANEZEK:** Jaz... jaz tudi...



## Junaki

R A Z G O V O R

D V E H D E Č K O V,

K I D O B R O P O Z N A T A

K R Š Č A N S K I N A U K

# Ob luninem siju

Otroci naše šole so se dolgo razgovarjali, da si bodo ustanovili društvo. Slednjič so mu našli tudi ime. Omanov Drejče si ga je izmislil. "Sveta pomoč" so ga imenovali, in so z imenom vred povedali tudi že namen svojega društva: Pomagati revnim vedno in povsod, tako so klenili v svojem mladostnem navdušenju. Resno so se lotili svoje lepe in težke naloge.

Omanov Drejče, ki si je ime izmislil, je postal predsednik društva. Neke nedelje popoldne je sklical svoje člane k zborovanju na domačem travniku. Doigo so se posvetovali. Veliko prerekanja je bilo, celo nekaj bučk je padlo, končno so se pa le zedinili.

"To noč," je odločil Drejče.

"Vsakdo, ki le more, je dolžan priti", je dostavil Černetov Martin, društveni tajnik.

"O polnoči", je pojasnil Keržanov Lipe, prvi odbornik.

Tudi Galetov Tinče je obljubil, da bo prišel. Seveda popolnoma lahko to ne bo. Spal je skupaj s starejšim bratom Cenkom... toda Cene vedno trdno spi... bo že kako.

Ponoči se je trudil, da ne bi zaspal. Čisto mirno je hotel ležati in se ne geniti, da ne bi zbudil Ceneta. Vendar je bil tako razburjen, da ni mogel ostati povsem miren. Vse ga je srbelo. Zdelo se mu je, da ga ščiplje celo mravljišče drobnih živalic. Počasi, previdno se je začel obračati na drugo stran. Pa ga je že sunil Cene v rebra:

"Ali boš že vendar dal mir!"

Naredil se je, kakor bi smrčal. Cene je že davno dreto vlekel, kò je Tinče še vedno drnjahal. Kljub vsemu pa je okoli desete čutil, da se ga polašča spanec. Zdaj pa zdaj se mu je hotelo zaspati. Vsakokrat je prestrašen odprl oči in buljil v temo, kakor bi hotel prodreti črno noč. Počasi so minevale minute. Iz zvonika je udarila ura en četrt, potem pol, potem tričetrt. Tinče je vstal. Previdno je tipal okoli sebe in iskal v temi hlače in čevlje. Pet minut je rabil samo, da je čevlje zavezal. Prav lahko bi se bil napravil sicer tudi v temi; toda moral je paziti, da ne zbudi Ceneta. Kaj naj reče, če ga starši brat opazi, kako se sredi noči plazí iz hiše kakor tat.

Počasi se je dvignil in tipaje je dosegel kljuko okna. Tiho ga je odperl, splezal kakor mačka kvišku, se pognal in skočil na drugi strani navzdol. Z bratom sta spala v pritličju. Veter je potegnil in zaloputnil odprto polknico. V smrtnem strahu je stal Tinče pod oknom in poslušal. Zgoraj je ostalo vse mirno. Oddahnil se je. Iz zvonika je stara ura udarila enajst.

Zmotil se je. Za eno uro je bil prezgoden.

Stekel je po stezi in se ustavil pod Drejčevim domom. Vse je bilo še temno. Ni se ga upal zbuditi.

Septembrske noči so v hribih že hladne. Tinčeta je zeblo, da so mu zobje šklepetali. Zavlekel se je v šupo in se stisnil med otepe slame. Pokec, domači pes, je zalajal. Tinče ga je pobožal po glavi in pes je obmolnil. Z repom mu je božal lica.

Vse je bilo tiho. Tinče je poslušal, kdaj bo udarila ura v zvoniku. Nič. Zdelo se mu je, da se je čas ustavil.

In potem se je ves srečen zasmel. Na Drejčtovem oknu se je zasvetila zvezda. In izza gozda se je počasi priplazila luna.

Ko bi trenil, je bil nova pokonci. Drejče ga je čakal že na poti.

"Ali imaš motiko?... da, in vreče?"

V mrazu mu je bil njegov glas resnejši in svečanejši... Pikec jima je nekaj časa začuden sledil, potem pa se je počasi vrnil pred hišna vrata, kamor ga je vezala dolžnost.

Kmetija je ležala pošastno mirna v luninem svitu. Tinče je korakal za Drejčtom, kakor bi ga luna nosila.

Za hišo je bil breg. Kakor mački sta se plazila po mehki stezi in bila skoraj pri napol podrti ograji, ki je mejila revni košček zemlje stare Bendetove matere. V luninem siju je Tinče opazil ob ograji dve senci: Martin in Nejče sta ju že čakala. Drugih ni bilo... Tako nenavadno in čudno je bilo, ko so stali mladi fantje sami sredi noči na tujem polju. Navdušenje jih je prevzelo in Tinčetu je zdrknila, sam ni vedel kako, solza po mladem licu. Začeli so kopati njivo krompirja.

"Ne tako", je rekel Martin, ki je že znal kmetovati. "Vsak svojo brazdo, lepo po vrsti... Tinče ti tole, Drejče, ti onole, Nejče bo pa krompir pobiral in ga nosil v vreče."

"Ali bo gledala zjutraj stara Bendeška?" je rekel Drejče.

Stara, revna Bendetova mati že štirinajst dni ni mogla delati. Revmatizem jo je držal v kleščah in jo je vezal na hišo. Zato se je "Sveta pomoč" odločila, da ji bo izkopala ves krompir, in ga ji prinesla prav do hišnih vrat. Na skrivaj seveda, da starka ne bo vedela, kdo je dobronik. Skrivnostne stvari

vedno vlečejo mlada srca.

In zato so zdaj ti štirje mladi fantje sredi noči na tuji njivi kopali na vse pretege kakor pravi odrasli kmetje. Tiho so delali, le zdaj pa zdaj se je kateri pridružen oglasil:

"Na, takšen je, kakor buča!"

Kopali so in polnili vreče, kakor roparji svoj plen, Motike so udarjale ob kamenje, da so se iskre kresale. Kadar so dvigali vreče, so pridružen vzklikali "ho-ho-" kakor odrasli možje. Sreca so jim naglo bila, na višku navdušenja so bili. Le mlada srca lahko zavzame tak ogenj za dobro stvar.

Njiva ni bila velika. Ob štirih zjutraj so izkopali zadnji krompir. Takrat so se počestno oddahnil. Dela so imeli za zdaj dosti. Navdušenje jim je splahnelo.

"Lačen sem," je rekel Nejče.

Tudi Tinčeta je mučila misel na zabeljene žgancee.

K sreči je imel Drejče kruh in orehe s seboj, Martin pa suhe hruške. Tinče ni vedel nikoli, če je še kdaj pozneje občutil tako zadovoljstvo duše in telesa ko zdaj, ko je otepal suhi kruh, drobil orehe in mlel trde hruške med zobmi. Premalo je bilo vsega.

Toda krompir je bilo treba znositi še h koči stare Bendeške. Luna je zahajala za gozdom.

Tiho so se spravili na delo... Vreče so bile čim dalje težje. Krompir je postal težek ko svinec. Tinče že ni več čutil rok. Prvo vrečo, ki ni bila polna, so kmalu postavili pred hišna vrata Bendetove matere. Štirikrat so še napravili to pot... Ko pa so držali zadnjič po rebri navzdol proti koči, se je Tinče zapletel v staro planko. Pridružen je zakričal in pričel vzdihovati. Trdil je, da si je menda izvil nogo in ne more več hoditi.

"Kar tu ostani in nas počakaj", je rekel Drejče.

Tinče je rad ubogal. Zvalil se je v jamo, ki je bila prav poleg pota in polna stare praproti in druge trave. Ko bi se tovariši po opravljenem delu vračali od kože, bi se jim moral pridružiti. Tako so se bili zmenili. Toda Tinče je zaspal kakor polh, brž ko se je bil pogrznil v jamo.

Konec te zgodbe pa ni bil nič kaj vesel. Tinče je zvedel zanjo šele polagoma.

Spal je v svoji jami in bil tako dobro skrit, da ga tovariši niso mogli najti.

Drejčeta je skrbelo zanj. Preiskal je vso okolico. Zaman. Martin se je hitro odpravil domov v posteljo, in vreče krompirja Bendetove matere so v sanjah prav kmalu krasile domača vrata. Nejče je pomagal Drejčetu iskati Tinčeta. Zarja je že vstajala in nebo se je svetlikalo, ko se je Tinče prebudil v svoji jami, ves mrtev od mraza... Skobacal je iz jame, stekel domov. Imel je srečo. Splezal je skozi okno, se slekel in stisnil v posteljo. Nato je zbudil Ceneta, ki je nekaj godrnjal med zobmi in vstal, še poln spanca v očeh.

Tinče je bil ves vesel, ko je ostal sam. Svoje blatne čevlje je bil skrnil pod posteljo, in bil je prepričan, da nihče v hiši ne bo zvedel za nočni dogodek.

Toda Drejčetu ni dalo miru. Ves prestrašen je iskal Tinčeta prav notri v mlado jutro. Ko je Cene okoli pol šeste zjutraj prišel iz hiše, je trčil prav ob Drejčeta, ki je prestrašen obstal pred hišo.

In zdaj je prišlo vse na dan. Drejče je spraševal po Tinčetu, Cene je spraševal, zakaj ga išče ob tako rani uri, blatni čevlji so pričali, da je bil Tinče ponoči zunaj.

V majhnem gnezdecu se vse zve. Resnica je kakor goreča bakla zagorela. Nejče je priznal, Tinče tudi.

In ko so odkrili vreče krompirja pred Bendeškino kočo, ni nihče več mogel tajiti.

Kakor sramotna novica je šlo po vasi. Tinčetova mati svojega sinčka ni mogla razumeti.

"Saj bi bili vendar podnevi lahko šli na delo", je rekla. "Kdo bi vam bil pa branil?"

Odrasli ne moreja razumeti mladih duš. Dobro delo postane otroku prijetno šele, če ga naredi skrivaj, kakor kakšno veliko potegavščino. Našim fantom se je vsa vas smejala.

"No, kaj!" so govorili vaščani, "saj bi bili mi sami izkopali stari Luciji krompir... seveda potem, ko bi bil naš že v varni shrambi. Kam vse se meša sedanja mladina?"

Društvo "Sveta pomoč" je od tistega dne prenehalo delovati.

Krista Hafner, Ljubljana

# Pošta naših malih

Malo dni predno je šla v tisk pričujoča številka Duhovnega življenja, smo prejeli pošiljko, ki smo je bili izredno veseli: več deklic iz Zagradea na Dolenjskem nam je poslalo pisma, ki so jih namenile svojim neznanim tovarišicam, slovenskim učenkam argentinskih osnovnih šol, ki bi jih rade spoznale in s katerimi bi rade stopile v pismene stike. Ta pisma z velikim veseljem objavljamo. Ker je vsakemu dodan natančen naslov, jim lahko pišejo naše šolske deklice naravnost na njihove domove. Vendar tudi mi radi prevzamemo posredovanje.

Za enkrat je na vsa pisma skupaj odgovorila dobra znanka naše slovenske kolonije v Buenos Airesu, Vidmarjeva Irene. Njeno pismo tudi javno priobčujemo. Pa tudi dva dečka sta se ojunčila in preko našega lista pišeta svojim tovarišem v domovino, kakor tudi širom sveta razkropljeni slovenski izseljenski deci. To številko pošiljamo zato tudi nekaterim slovenskim šolam v domovini, pa tudi nekaterim slovenskim šolam v Franciji in v Severni Ameriki. Če jima kateri učenci iz domovine ali pa iz raznih naših izseljenskih kolonij hočejo odgovoriti, se naj le poslužijo lepe prilike. Saj sta oba pristavila natančne naslove. Seveda, tudi v tem slučaju radi prevzamemo posredovanje.

Končno smo prav pred zaključkom lista prejeli špansko ali kasteljansko pisano pismo nekega našega mladega izseljenčka iz Villa Devoto, ki je sicer slovenskih staršev sin, pa že več let hodi v argentinsko šolo, zadnje dni v šolo slovenskih šolskih sester, ki so jo pravkar otvorile v onem okraju, za enkrat samo še s španskim ali kasteljanskim učnim jezikom, in ki še ne zna slovenskega. Velika večina v Argentini živečih otrok slovenskih staršev ne zna prav nič slovenskega ali komaj kako besedo. Ni jih deset od sto, ki bi znali pravilno pisati po slovensko. Seveda je to škoda, velika škoda. To našo napako in malomarnost je treba čim prej in čim temeljiteje popraviti. Našega prijateljskega je sram, zato se ni hotel podpisati. Mi smo njegovo izredno lepo pisano pismo prestavili na slovensko, da boste slovenski otroci v domovini in slovenski izseljenski otroci po raznih deželah sveta vedeli, kaj Vam je želel sporočiti, če ne že prihodnjič, pa upamo, da Vam bo mogel v kratkem pisati že tudi po slovensko. Takrat se bo seveda tudi s polnim imenom podpisal.

Uredništvo.

Dragi rojaki!

V veselje in dolžnost si štejem, da Vam pišem. V šoli in doma sem čitala in slišala o Vas. Vem, da je doma črn kruh boljši kot v tujini bel. Še hujša pa bi bila zavest, da so Vas lastni rodni bratje in sestre pozabili. Naj Vam bo ta kratek pozdrav v razvedrilo in v dokaz, da bijejo naša srca večkrat v ljubezni in skrbeh za Vas.

Jaz živim v Zagradcu. Moj oče je šolski upravitelj. Hodim v 4. razred. Drugo leto grem v gimnazijo.

Zagradec je skromna vasica ob lepi Krki. Le ljudje so revni. Še ono, kar pridelajo, jim večkrat pobije toča ali vzame slana.

Nekoč so bile tu fužine. Tu je stal plavž, kjer so topili železno rudo. Danes pa je to že vse podrto.

Krka izvira 5--6 km nad Zagradcem. Ima lepe naravne slapove in je bogata na postrvih. Ob Krki v Zagradcu leži tudi elektrarna.

Ker imamo doma radio, vedno poslušamo predavanja o naših izseljencih. Posebno mojega ateka to zelo zanima. Sedaj pa še mene.

Imam precej lepih slovenskih knjig.

Ako mi bo kdo izmed rojakov ali rojakinj pisal in če bo

želel, mu bom kar rada poslala v dar kako lepo slovensko knjigo, da ne pozabite našega lepega domačega slovenskega jezika. Tudi atek bo kaj priložil.

Moram biti složni in se podpirati, da bomo enkrat veliki in močni ter v svetu spoštovani.

Ker bo kmalu Velika noč, Vam želim vesele in blagoslovljene velikonočne praznike, četudi bo to pismo prispelo morda šele po praznikih k Vam.

Božite pozdravljeni in pišite Vaši rojakinji

Naslov: Erika Ljubič,

Zagradec, Dolenjsko  
Drav. banovina, Jugoslavija.

Eriki Ljubič,  
učenki IV. r.

Našim nepozabnim sestram, ki žive daleč na tujem:

Draga sestra!

Jaz hodim v četrti razred. Gospa učiteljica je nam povedala, da naj pišemo Vam. Doma sem v Vel. Globokem. Doma smo revni. Letos je zelo toča pobila in nismo nič pridelali. V šoli je prav prijetno. Učimo se mnogo lepega in koristnega. Za vas nabiramo mnogo znamk in jih pošiljamo v Rafaelovo družbo v Ljubljano, ki jih pošilja po svetu. Odpiši mi! Zelo

Buenos Aires (Villa Devoto), el 29 de Mayo de 1938.

Queridos hermanitos y hermanitas en mí lejana patria!

Creo que no me tomarán por mal, queridos hermanitos y hermanitas, si también yo, aunque todavía no sé hablar su dulce idioma, les mando en el nombre de todos mis condiscipulos los más cordiales saludos de Villa Devoto, que es una parte de la gran ciudad de Buenos Aires, aunque ya un poco retirada del centro.

Y precisamente éste es el barrio, donde se han establecido en la mayor cantidad las familias eslovenas. Su vida por acá en general es como la de todos los obreros; llena de sacrificios. — Nos ha llenado con alegría la noticia del establecimiento de las Hermanas eslovenas entre nosotros, que acá en Villa Devoto hace poco han empezado con la escuela Primaria, de la cual soy el alumno.

Por ahora los alumnos que visitan ésta Escuela son en mayoría niños de los padres argentinos, pero tenemos mucha esperanza que con el tiempo se acercarán a ella muchos niños eslovenos, que acá podrán aprender el dulce idioma de sus padres, porque esa es la más grande y acaso la única herencia que la pueden dejarnos nuestros padres.

En el nombre de todos mis compañeros y todos los niños eslovenos de acá les mando muchos saludos.

Alumno de la Escuela Primaria en Villa Devoto.

Buenos Aires (Villa Devoto), dne 29. maja 1938.

Dragi bratei in sestrice v moji daljni domovini!

Upam, da mi ne boste vzeli za zlo, dragi bratei in sestrice, če Vam tudi jaz, čeprav še ne znam govoriti Vašega ljubelega jezika, pošiljam najpristronejših pozdravov v svojem imenu in v imenu svojih součencev iz Villa Devoto, ki je del mesta Buenos Aires, čeprav nekoliko oddaljen od središča.

Prav v tem okraju se je naselilo največ slovenskih družin. Njihovo življenje je na splošno tako, kakor življenje vseh delavcev: polno trpljenja. Razveselili smo se novice, da so prišle slovenske sestre med nas, in so prav tukaj v Villa Devoto pred kratkim začele osnovno šolo, katere učence sem tudi jaz.

Za sedaj so učenci, ki obiskujejo to šolo, večinoma otroci argentinskih staršev, pa trdno upamo, da se ji bodo sčasoma približali tudi mnogi slovenski otroci, ki se bodo lahko naučili v nji sladkega materinskega jezika, ker je to največja in morda edina dedščina, ki nam jo bodo mogli zapustiti naši ljubi starši.

V imenu vseh mojih tovarišev in v imenu vseh tukajšnjih slovenskih otrok Vam pošiljam mnogo pristranih pozdravov!

Učence osnovne šole v Villa Devoto.

bom vesela! Prav rada bi vedela, kako se imate kaj sestre, ki živite tako daleč po svetu.

Te prisrčno pozdravlja

Vidic Karolina, Vel. Globoko  
Pošta Zagradec, Dolenjsko, Jugoslavija.

Našim nepozabnih sestram! — Draga neznana mi sestra!

Gospa učiteljica nam je rekla, da bi Vam pisale. Jaz hodim v IV. razred. Mene uči gospa učiteljica Ficko Vera. Mi se učimo v šoli mnogo. Najljubša mi je telovadba in risanje ter zgodovina. Za vas nabiramo mnogo znamk. Znamke bomo dali Družbi sv. Rafaela v Ljubljani. V Zagradcu imamo elektrarno. V Zagradcu imamo tudi Krko. Zraven so mlinci. V Globočcu bodo delali vodovod. Že par dni smo se pripravljali, da bomo šli k otvoritvi vodovoda. Že prej so nam povedali, da naj pripravimo smrekove vejice. V dolgi procesiji smo pričakovali g. bana. Poem smo zaslišali, da drdra po cesti avtomobil. Zunaj smo imeli sv. mašo in blagoslov. Novega vodovoda so ljudje zelo veseli. Pravijo: "Dolgo smo ga čakali, sedaj ga bomo pa le dobili!"

Prisrčno te pozdravlja

Kuhelj Terezija,  
pošta Zagradec, Dolenjsko.

Drage prijateljice!

Hvala Vam za lepa pisma, ki smo jih brali v šoli. Jaz mislim, da vam jih bo prihodnjič že kaj več pisalo. Sedaj smo imeli malo časa in pa ne znamo vsi tako dobro po slovensko kakor pa pri vas doma. Tudi jaz hodim v slovensko šolo. Uči nas s. Huminata. Lepo se imamo. V šoli moramo govoriti slovensko. Zelo rada se učim, ker mi je mama rekla, da bomo šli — v Evropo. To bo lepo! Lansko leto sem šla k prvemu sv. obhajilu, letos pa k sv. birmi. Vsi vas lepo pozdravljamo, zlasti še

Irena Vidmar,

učenka II. razreda slovenske ljudske šole v Buenos Airesu.

Dragi rojaki!

Tudi jaz Vam bom napisal malo, da boste vedeli, kako se godi nam izseljenskim otrokom. V nedeljo sem bil pri sv. birmi. Nas je bilo 122 otrok. Tudi v slovensko šolo hodim. Pa tudi z mamico in tatkom govorim vedno po slovensko. Buenos Aires je lepo in veliko mesto. Škoda, da ne morete priti enkrat k nam. Smo res daleč od Vas in pa taka velika voda je vmes. To si lahko mislite, kako je daleč, če boste imeli sedaj pri Vas že poletje, pri nas pa se začne zima. Čeprav je mrzlo, vendar nimamo snega. Škoda, ker se ne moremo kepati, kakor pravijo starši, da se pri vas doma. Ravno tako boste Vi kmalu začeli velike počitnice, mi pa smo jih ravno dobro končali in smo spet začeli hoditi v šolo. Pa čeprav smo daleč, pozdrave Vam vendar lahko pošljemo.

Boris Ličen, Yerúa 5036,  
Buenos Aires, dne 26. maja 1938. Buenos Aires, Argentina.

Buenos Aires, 27. maja 1938.

Dragi sošoleci in sošolke v domovini!

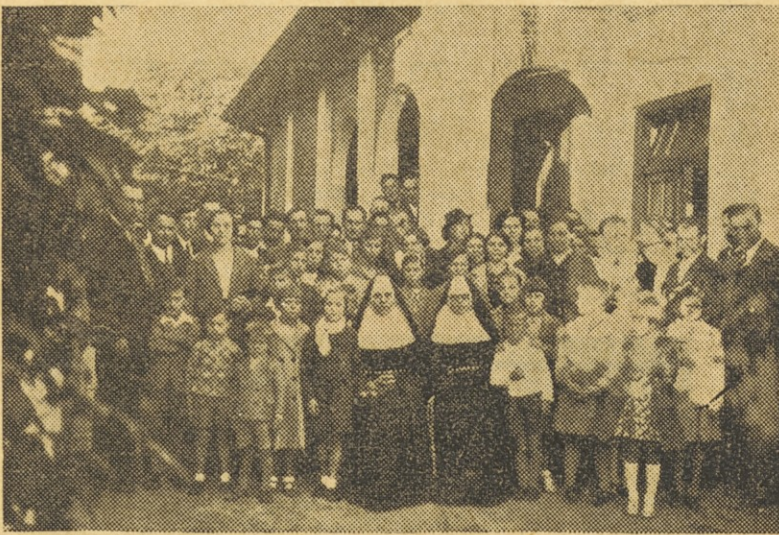
Vaša pisma smo sprejeli in se vam najlepše zahvaljujemo za te prijazne vrstice. Mi se imamo tukaj dobro, kar želimo tudi vam. Hodim v slovensko in argentinsko šolo. Z veseljem se učim slovenskega jezika, ki je moj materinski jezik. Tudi v argentinsko šolo hodim in sicer v peti razred, v slovenski šoli hodim v drugi razred. V slovenski šoli na Paternalu nas je sedaj v obeh razredih 45 učenk in učencev. Seveda še ne znamo vsi slovenskega. Nekateri so še prav majhni. Pa pravijo, da živi v mestu Buenos Aires in v bližnji okolici blizu 10.000 Slovencev. Lahko si mislite, koliko slovenskih otrok ne hodi v naše šole in ne znajo slovenskega. Slovensko šolo imamo samo na Paternalu in v Villa Devoto nekaj malega. Vsi ki hodimo v slovensko šolo, hodimo tudi v argentinsko, samo tisti ne, ki so za argentinsko šolo še premajhni.

Moj tatek je pravil, da ko bom končal šolo, bom šel v nepozabljeno domovino Jugoslavijo.

Zdaj zaključim to pismo in pošiljam mnogo pozdravov nepoznanim prijateljem in prijateljicam. Prosim, da mi kaj pišete! Zbogom!

Frane Faganel,  
Yerúa 5087, Buenos Aires, Argentina.

Naše slike (od zgoraj navzdol): Nižja skupina slovenske šole na Paternalu v Buenos Airesu; skupina šolske dece; otvoritvena slovesnost slovenske šole v Rosario; skupina pevcev, ki so nastopili pri prvi jugoslovanski radio-uri v Buenos Airesu, ki odslej na postaji Radio Argentina vedno vsako nedeljo od 6—7 zvečer oddaja naš domači program.



Draga rojakinja!

V šoli so nam razložili g. šolski upravitelj, da biva mnogo naših ljudi v tujini. Da ne pozabite na nas, Vam pišemo.

Draga rojakinja! Jaz živim v Zagradecu na Dolenjskem, v vasi ob reki Krki, ki je zelo bogata na postrvih. V vasi imamo tudi elektriko, ki nam jo daje elektrarna ob Krki. Moj oče je gostilničar in mesar. Imam brata Lojzeka, ki je 1 leto starejši od mene.

V šoli je okoli 250 učencev in učenk, da je naša šola manjha. Vendar pa se mnogo učimo. Jaz hodim v 5. razred. Uči me g. šolski upravitelj Ljubič Mirko.

V splošnem so tukajšnji prebivalci revni kmetovalci, katerim primanjkuje letos celo žgancev, ker nam je lanska toča mnogo škode povzročila. Vendar kljub temu potrpiamo in zaupamo v božjo previdnost in dobroto.

Vsako drugo nedeljo pojemo učenci v cerkvi, imamo namreč zelo dober pevski zbor, ki ga vodi naš g. upravitelj.

Tudi pri blagoslovu izvira za novi vodovod, tako zvanem Globočcu, je zelo lepo pel naš otroški pevski zbor pri slovesni sv. maši, ki smo jo imeli na prostem. Zbralo se je veliko gasilskih društev. Vodovoda so vsi ljudje zelo veseli in so močno hvaležni gospodu banu. Udeležil se je tudi gospod ban, kateri je prvi zasadil lopato v zemljo, kjer so začeli kopati temelje.

Te pozdravlja prijateljica  
Fužina, 28. marca 1938.

Marija Orel.

Dragi sošolci in sošolke!

V začetku mojega pisanja vse prav lepo in iskreno pozdravim. Rada bi se spoznala z vami, dragi sošolci in sošolke. Pri nas je siromaštvo. Lansko leto je bila toča, a letos že napreduje suša. Nad mojo skromno hišico se dviga hrib Straža. Pod njo pa se razprostirajo vinogradi. Letos bodo začeli delati vodovod v Suho Krajino. Imam sestro in brata. Meni je ime

Malka. V šoli smo nabirali znamke za Rafaelovo družbo. Ta družba pošilja k vam knjige, da ne bi pozabili materinega jezika. Zagradec leži ob reki Krki. Sedaj pa končujem s svojima pisanjem in Vas še enkrat prav iskreno pozdravljam, in prosim odgovora.

Orel Malka,

Maie Reberce št. 5, pošta Zagradec.  
Jugoslavija.

Dragi naši izseljenci v tujini!

Jaz stanujem v Valični vasi, občina Zagradec. V šolo hodim v peti razred. Naša šola je petrazredna. Šola je že bolj slaba, zato bomo mogoče zidali novo. V Zagradecu niso ljudje bogati, zato imajo bolj revne hiše. V Zagradecu imamo tudi električno luč. Lani nam je vse pobila toča in tudi suša je letos. Tudi vodovod bodo zidali, ker nimajo vode. Pridela se ne mnogo, ker so polja bolj kamenita. Imamo tudi reko Krko, ki je bogata na ribah in posebno na postrvih. V starih časih so imeli v Zagradecu plavže in so delali žeblje, ki jih delajo še sedaj v nekaterih hišah. Vendar človek nima nobenega veselja do tuje hiše, ampak ljubi svoj rojstni kraj, čeprav je malo bolj ubog.

Kraljič Angela,

Valična vas št. 14, pošta Zagradec, Jugoslavija.

Nepozabljenim sestram v tujini! — Dragi sestrica!

Zelo se mi toži po Vas. Jas hodim v četrti razred. Mene uči gospa učiteljica Ficko Vera. Okoli naše hiše se razprostira vrt. Imam dve sestri in sedem bratov. Doma sem iz Fužine. Na Fužini so štiri trgovine. Naša hiša je ob cesti. Za Vas nabiramo znamke. V šoli je prav prijetno, ker se učimo mnogo lepega in koristnega. Znamke bomo poslali Rafaelovi družbi v Ljubljani. Pa mi kaj odpiši!

Prisrčno Te pozdravlja

Grm Angela,  
pošta Zagradec, Dolenjsko.

# Na argentinski sever

(Nadaljevanje.)

RIO CEBALLOS

Sporočil sem Jonkeju, ki ima skupno s Ferjančičem v Rio Ceballos strojno mizarstvo, da se vidimo v terek. Imel sem tako zamišljen izlet v planine, da bi ga mimogrede pozdravil.

Peter Jonke pa, dobra belokranjska duša, je bil v skrbeh, ker je dobil šele v terek mojo pošto, jaz sem pa že v ponedeljek prišel. Kaj bi, tako je presodil. Naj Mica obed pripravi, če ne bo gospoda, homo pa mi gospodje, in si bomo lepo postregli.



Po trudapolnem delu

čas je tekel. Ura je bila poldne, in ena. Omnibusi so tekli mimo, pa nobeden ni gosta izložil.

Pakič je šel v trafiko. Prav tedaj pride omnibus. Tristo vrabecev, zdajle pa gre, je uganil, ko je zapazil v vozu mojo postavo. Omnibus pa kar naprej... Papič plosk, plosk, in sprevednik se je zavedel, da najbrže mene hoče. Ni se zmotil, in tako smo se znašli, si stisnili roke v pozdrav, in sedli k mizi. Zares, kako lepo gre vse. Prav kakor mašine, ki jih imajo fantje deset postavljenih v svoji strojni mizariji. In še pošte-nega vina smo spet pili, ki je zrastlo v bližnji vinski gorici, sočen pridelek nemških kolonistov.

Vse je šlo lepo in po sreči. Samo v planine mi ni bilo sojeno. Le od zgoraj doli me je pozdravljala Kristusov kip, ki gori na grebenu kraljuje. Ko sva sedla s Petrom v auto, da se malo potegneva v goro, se je pa že tako neusmiljeno ulil dež, da nisem mogel videti prav nič drugega, kakor čisto točno ugotoviti, da tudi v Córdobi pada dež od zgoraj navzdol.

Pa ima vsaka svetinjica dve strani. Tudi ta dež ni bil za vse narobe. S Petrom sva pohitela v komnolom tam poleg in sva seveda dobila vse fante skupaj — pod streho. Tako, da smo lahko kako besedo rekli. Kar 12 jih je tam na delu. Pravijo, da so dežja zato veseli, ker ob njem lahko počivajo, solnea pa zato, ker lahko denar služijo...

Narava v Rio Ceballos še sedaj kaže žalostne sledove za sušo. V preteklem letu je drevje trikrat poglano listje, na vse zadnje je pa le skoraj golo ostalo, zakaj ko je po zadnjem izdatnem dežju poglala rast, so privrščale kobilice in takoj pospravile, kar je bilo zelenega.

Ob petih popoldne sem bil že zopet nazaj v Córdobi in takoj sem šel na pot, da najdem še kaj drugih naših. Sedaj me ni bilo več skrb za nobeno stopinjo, kajti Peter dobro ve kod živijo naši ljudje. Tako sva pohitela na drugi skrajni konec mesta, in tamkaj lahko kupiš po slovensko kruh in potico, riža in žajfo, platno in sukno. In smo spet k mizi sedli, in pokramljali, kako se Komneem po svetu godi. Čast Bogu. Kruha nam ne manjka, ne belega ne črnega. Saj še druge z njim zalagamo, je menil Karlo. Lahko je tako povedal, ker je pek.

Spat bo treba iti, tako smo morali nazadnje vsi zaključiti, ko smo se dvignili pri švarovih, kjer sem ženi povedal še novico, da je njen vrhniški rojak Miha Opeka, sloviti ljubljanski pridigar, napravil svojim pridigam zadnji "Amen" in odšel v večnost. Ponovno sem videl, kako so bili Vrhničani nanj ponosni.

#### ALTA GRACIA

Kakih 40 km južno od Córdobe leži to mestece, v krasni legi. Sopotnik v vlaku, ki živi v Alti Graciji, je trdil, da je to zadnji kraj na svetu. Nima reke, nima kopališča, nima ničesar, ničesar.

Nekaj pa menda vendar le ima, da so mu dali tako lepo ime! Kaj ima? 4000 jetičnih bolnikov!

Potemtakem ima tudi dober zrak, sem menil, sicer bi tam okrog ne postavljali sanatorijev.

Imate prav, gospod. Zrak ima res dober. Ampak to je tudi edino.

Poldne je bila ura, ko sva stopala s Petrom po brežnih



Papič Franc, Ferjančič Jože, Modie Matevž, Klančar Jože, Bolte Anton, Jonke Peter, Stonič Vilko potih Alte Gracije. Tam sameva ena koča, tam druga, tamle jih je skupina. Pri hiši se pase osliček... Prav tako sliko sem videl na potu iz Kopra v Šmarje... nekaj tako sličnega, domačega, preprostega, svežega. Zares, da nisem mogel v planine, da bi si jih v višini ogledal, a je že nekaj tudi takale slika, ki sem jo gledal ob tem potu, ob globoko urezanem potoku, kjer le zgodovinski ostanki pričajo, da je stal včasih tod most, ki menda res ni bil posebno potreben, zakaj čez potok ni treba dolgega skoka in tudi ne vihati hlač...

Tako sva jo rezala gori proti Villa Oviedo, kjer živijo naši rojaki, ki si v tamkajšnjih kamnolomih služijo kruh.

Začudeno je že pogledala Zornova gospa, pa vendar spet ni bila preveč začudena, zakaj tako sem dognal pozneje, da so me kar pričakovali. Zvedeli so iz Slovenskega Lista, da pridem v Córdobo in so se me bili v nadi.

Če kaj kam pogledate, vama bo naša deklica pot pokazala, na kosilo pa kar k nam pridita, naju je vabila gospa. S Petrom seveda nisva izmed tistih, ki bi se branila, kadar sva potrebna, in se je nama gospejina misel prav dopadla. Obšla sva vse, kar je tam naših ljudi, pri Suliču, pri Furlanijevih. Sami



Pri Suličevih, Alta Gracia

Prvačkovei. Nekaj je tudi Istranov. Ko so naju k obedu poklicali, nas je bila kar polna miza in sem našel med drugimi celo rojaka iz Kostanjevice na Krki, Kučiča.

Vse lepo in dobro. Le eno je bridko. Prav jutri, tako so povedali, bodo spet nekaterim na cesto pokazali. Veliko delavcev bodo odpustili in kdo ve koga izmed nas tudi zadene. Malo služimo, pa še to je negotovo. Tak je kruh iz kamenja...

Krasen je pogled v gore iz Alte Gracije. Prav podoba Gorjancev, gledana iz belokranjske strani, je zaživela pred mano, in bil bi užitek, urezati jo tjakaj gori v brda, da bi videl, kako Govednik iz Yuril "fura" kamenje za apnence. In tja čez brda bi jo ubral v Malagueño, kjer je tudi lepo število rojakov, pa je časa premalo... V Córdobo nazaj bo treba, da še tam koga obiščem in da se za nadaljnjo pot pripravim.

Oglasila sva se pri Pipanovih, potem sva pa tekala na vse kraje in na vse strani, da obiščeva še Gregoriče in Stoniča in Meseca in vse, kolikor se jih doseči da.

Dan se je pa kar stiskal in je bila že noč. Ko je bila ura že devet, sva prišla k Lojzetu Francetič, da si še v večji družbi kako besedo povemo.

Lepo omizje rojakov se je zbralo in smo zapeli in rekli nekatero za smeh in nekatero za res, tako da je menil Goršé prav po ribniško: Ti kruota ti kruotasta, ta nas bo pa res spreobrnu! Preživeli smo dan prav lepega veselja in večer prijete družbe.

Jutri zjutraj ob 7. uri na svidenje pri belih menihih v cerkvi "De la Merced"! Pozneje kdaj se vidimo pa tudi v nedeljo, če Bog da! Morda bo le mogoče, da pridem jaz ali gospod Jože, in prirediva tudi v Córdobi kako pristno in po-



Domača idila

polno slovensko nedeljo s slovensko pridigo in z domačim petjem, prav kakor je bilo včasih v domači župni cerkvi.

#### MED ROJAKI V ROSARIO

"Oj z Bogom ti planinski svet..." sem pogledoval nazaj v kordobske planine, polne toplega solnca, ko sem hitel v brezmejno ravan ob pritokih "Srebrne reke".

To pot sem se pa zmotil. Povratni listek za vlak "Serrano" sem v Córdobi prodal, ker sem sodil, da mi bo boljše služil kolektivo, ki vzdržuje reden promet med Córdobo in Rosariojem. In kako ne bi bil človek nevoljen. Cena sicer ni previsoka, samo 11 pesov za 400 km dolgo pot. Toda to ni vse. Najprej je bila pomota v tiskanem voznem redu, ki mi je odjedla dve uri časa. Mesto ob devetih, v četrtek, dne 31. marca, smo odrinili ob 11. uri. In potem pa tisto postajanje in stranpoti, čisto po pasjih navadah...

Ob cesti leže nekateri precej pomembni kraji, kakor Marcos Juarez, kjer imajo hrvatske usmiljenke na skrbi mestno bolnico, Cañada de Gomez (15.000 prebivalcev), Belle Ville (20.000 preb.). Vsi ti kraji so ob času dobre letine bogati žita in mleka, v času deževja pa... blata. In tega zadnjega bogastva je bilo toliko na tej poti, da so se komaj videla iz njega žitna skladišča.

Voziček je bil natrpano poln potnikov. Ko bi vsak lepo na svojem mestu sedel... Kaj še! Ker ni nesreče brez sreče, je meni ravno prav prišla pomota v voznem redu. Tako sem

prišel do sedeža. Bilo pa je sopotnikov, ki so cele ure stoje uživali lepoto dolgočasne pokrajine. Lahko si mislite, da sem imel dovolj prilike naučiti se nekatere iz "lepotnega besednega zaklada" kot je udomačen med krioži. Ubogi šafer in sprevodnik sta se križala, ko sta poslušala vsakršne lepe primere, ki so izražale "hvaležnost" potnikov. Jaz sem se pa tudi kar čudil brezdanjemu bogastvu zbadljivk, ki jih tukajšnji besedni zaklad premore. Človek mora vsako stvar vzeti iz solnčne strani. Kdo ve, če mi tisto leporečje še kdaj pride prav, kadar bo treba koga po špansko ozmerjati... Še na Cankarja in na Osojnico in Prisojnico sem se domislil na tem dolgem potovanju. Saj je bilo časa za vse dovolj. Osem ur da precej minut... Skozi Villa Maria, Belle Ville in druge kraje, vedno ista zgodba:



Pri Špillerjevih v Rosario

Tlakovana cesta je šla svojo pot mimo kraja ali pa se je zgubila v po pol metra globokem blatu. Menda se ponavlja zgodba naših malih slovenskih mest, ki so se zbala železnega konja in zato teče železnica skoro povsod precej daleč izven kraja. Tukaj so pa kamenito cesto speljali mimo mest in vasi. Ponekod so bili morda mnenja, da bo tako promet hitrejši in varnejši. Za naš kolektivno to mnenje vsekakor ni bilo merodajno. Obiskali smo vsako luknjo, krenili v stran iz lepe, gladke ceste, in omahovali po globoko udrtih kolovozih kot nekdanj doma, ko smo iz gozda vzeli smrečje in je kolo oralo sedaj globoko v blatno lužo in potem spet trdno tiščalo gori čez korenino, ki je križala zanemarjeno in malo račljeno gozdno pot. Kot Osojnica in Prisojnica, kjer so dobri možje ob obilni večerji reševali usodo Simonovo, ki je od lakote umiral... Grade lepe mestne hiše, vsakršne javne ustanove, ki naj bi dale mestu lepo lice. Lepo pač za tiste, ki po cesti mimo brze; ne pa za one, ki morajo po taki cesti gugaje se iskati varnega oporišča za slučaj če se voz zvrne... kdo ve, če ni vse skupaj politika. Morda niso vladno volili... sedaj naj si pa sami cesto grade. Tako pač hoče — blagor domovine...

Menil sem, da bom z avtom prišel kake tri ure prej v Rosario, pa sem prišel pozneje kot bi z vlakom... Zato pravim, da če se ne bodo poboljšali, se drugič prav gotovo ne bom več vozil na ta način. Tak je bil sklep vseh sopotnikov. Osem ur! Jezik kmalu najde prostora, da se razgiblje, noge ga pa niso imele dovoij, ker smo bili nabiti kot sardine v škatlji.

Končno smo le prišli v Rosario. Kam pa sedaj?

Mesto Rosario je našim bralcem znano iz velike publikacije, ki je izšla lani kot majniška številka naše revije. Leži ob reki Paraná. Po velikosti in gospodarskem pomenu je drugo mesto v republiki. Danes ima 600 tisoč prebivalcev in še vedno naglo narašča. Središče mesta ima lepe, ravne ulice in tudi široke, tako da je kar čisto moderno. Vse je kot Buenos Aires, le za spoznanje manj vele mestno. In pa kolektivov ne vidiš, ki so buenosajreška posebnost, in omnibusi imajo svojsko, jako originalno in praktično obliko.

Prvo kar je tujcu treba, je mestni načrt. Stopil sem v knjigarno, ki je kričeče vabila, da ima na ponudbo vsega kar si kdo želi. Zaželel sem si načrt mesta. Nisem ga dobil. Da se dobe take stvari po kioskih! Samo kje je ta blaženi kiosk! Po pravici sem pozabavljal nad zanikrnostjo in so mi objubili, da se bo od jutri naprej to stvar tudi pri njih dobila, ker vsak dan ljudje povprašujejo po načrtih. Znano je, da Argentineci radi veliko objubijo.

Stopil sem v ulico Córdoba. Pozvonil sem na številki 1646. Tam imajo naše šolske sestre že nekaj let penzjonat za visokošolke. V njihovi kapeli je bila že večkrat slovenska služba božja, tjakaj zahaja tudi marsikateri naš človek, posebno dekleta najdejo tam primerno zatočišče. Že od kraja je bil namen naših sester, da bi kaj storile v prid naše kolonije, pa ni bilo

pravega razumevanja s strani naših ljudi, in tako so bile sestre primorane poiskati kak drug način, da si zagotovijo eksistenco, in bodo lahko poprijele, če se bo kdaj ponudila prilika za delo v prid naših ljudi. V penzjonatu imajo čez 30 deklet, in stalno vse prostore zasedene. Že marsikatera je bila deležna blagodatnih njihove vzgoje, in danes prejema naše sestre iz vseh strani republike zahvale in izraze simpatij od svojih bivših gojenc.

Ljubezljivo so me sprejele. Saj so me že pričakovale. Celo popoldne je zvonil telefon in spraševal po meni, ker sem javil znanecem, da pridem.

Kot da sem spet doma, tako se mi je zdelo, zato sem se pa tudi kar domačega naredil in poprosil, česar mi je bilo najbolj treba. Ne lačen, ne žejen nisem bil... "S čim bi vam mogli kaj postreči?" "Ne verjamem, da bi imeli." "Kar povejte!" Štamperl poštene slivovke ali kaj podobnega! Vse je narobe v meni. Kdo ve, če ni bilo poginulo kljuse, kar so mi prodali za sandvič." In glej čudo! Prav pristnega kranjskega sadjevca, ki je bil kuhan gori pri Brezjah na Gorenjskem, so mi prinesli. Ni ga bilo več mnogo, a dovolj za to, da sem ukrotil revolucijo...

Telefonično sem nato poprosil gospoda konzula, kdaj bi me moger sprejeti, in ob dogovorjeni uri sem stopil do njega.

Gospod Branko Rubeša, naš konzul, je bil še ves v delu, čeprav je bilo osem zvečer že proč. Z ono preprosto domačnostjo me je sprejel, ki takoj odstrani vse ovirne formalnosti, in sva se pogovorila kot stara znanca, čeprav se nisva še nikdar videla. Če bi bilo mogoče estati do nedelje, to bi bilo nekaj lepega. V soboto večer in v nedeljo na pikniku bi moger srečati največ rojakov. Nekaj se jih bo pa tudi nocej zbralo v društvu, taky mi je razložil in ko sem ga povprašal o tem in onem znanecem, sem videl, da kar vse pozna. Sicer je hrvaškega naroda sin in je študiral v Istri, pa mu je beseda tako čista, slovenska, kakor da je bil rojen tam nekje por šmarno goro. In ko sem bežno pogledal po mizi, me je pozdravljala Slovenija v besedi in slikah, spet en nauk več, kako moramo razumevati naše jugoslovansko bratstvo, ki ceni kot svojo domovino vso ono lepo deželjo tam onstran Jadrana, od zapadnih slovenskih meja pa dol do sončnega Soluna, in ne samo tiste, kar se je izpred rodnega praga vidi.

Krenila sva nato v "Triglav", v katerem se večer za večerom zbirao tisti, katerim je na skrbi uspešno delo med rojaki, in se trudijo, da bi kaj skupnega ustvarili. Pa imajo povsod iste ovire. Borba za kruh. Vsak ima svoje skrbi: za družino, za zemljišče, za hišo, za delo... Kje dobiti časa in od kod vzeti denarja, brez katerega se ne da nič napraviti. In, ko bi bilo kaj takih, ki bi bili kaj bolj učeni, kateri bi pesem tudi drugim podati znali... Tako da je res samo dobra volja tisto, kar vse po koncu drži, in na hvalo njim; ki se z



Čukovi. Bicikelj igra med našimi v Saladillo in v Barrio de las Delicias pomembno vlogo.

njim trudijo, sem videl, da njihova dobra volja ni brez uspehov. Veselo so me sprejeli, in ko sem poprosil, da bi mi pomagali ugotoviti, v koliko so moji naslovi še točni, sem domalega vse našel v njihovem seznamu, in jih moger popraviti.

V ulici Corrientes 1652 imajo svoj lokal, kaj primeren prostor, kjer postrežejo članstvu s knjigami in časopisi, kjer se zbirajo v pomenke, pa tudi v razvedrilo. Kadar hočejo postati kaj bolj glasni, pa si odpro še dvoriščna vrata in najdejo tam prostora tudi za kake prireditve.

"Do nedelje menda ostanete pri nas, in boste šli z nami na piknik", tako so me vabili. Pa nimamo samo v Buenos Airesu smole z vremenom. Preteklo nedejo je bil napovedan piknik, vreme je pa drugače povedalo. Bilo je prav oni dan,



ko smo šli v Berisso, ko je imel Cankar na Saavedri svojo prvo obletnico. "Smola, kaj hočemo! Se bomo pa to nedeljo potolažili, saj se bo s čim. Le pogledjte!" In so mi pokazali veliko zalogo, ki naj skrbi za dobro voljo udeležencem. Ko sem si jo do dobra ogledal, mi je bilo še bolj žal, da ne bom mogel biti z njimi.

Občni zbor si je pred kratkim za novega predsednika izvolil gospoda Franca Kastelica. Kot glavno nalogo pa se si nadeli skrb za šolo, ki je med tem že začela poslovati.

Drugi dan popoldne sem stopil v San Lorenzo. Kakih 30 km daleč iz Rosarija. Mestee je znano vsled starinskega frančiškanskega samostana, iz katerega je slavni argentinski general San Martin vodil odločilno bitko s španskimi vladnimi četami, ki jih je povsem premagal. Sedaj mislijo proglasiti samostan za argentinska narodni spomenik in ga vsaj deloma spremeniti v muzej. Leži na severni strani mesta ob reki Paraná. V oni smeri se je razvila znatna industrija, posebno papirna. Papir izdelujejo iz slame. Velikanske kupe slame sem videl na-



Franc Kastelic, predsednik Triglava, z družino in Lovrenc Penko s svojimi

kopičene ob cesti, dalje doli pa tovarniške zgradbe. San Lorenzo se ponaša tudi z velikim elevatorjem, shrambo za žito. Smo pač sredi najbolj žitorodne argentinske pokrajine.

V San Lorenzu imajo naše šolske sestre svojo hišo. To je sploh njihova prva postojanka v tej deželi. Precej prostorno poslopje za malo število otrok. S časom nameravajo urediti v San Lorenzu svoj noviciat, ker stojši poslopje na lepem mestu, v prosti naravi, sredi zelenja, blizu reke. Le eno nadlogo imajo: komarjev je toliko, da — lakote umirajo. Vsaj sodil bi tako, kajti s strašnim gladom so se vrgli name in iskali, kje bi mi prišli do živega. Sestrice so me prav veselo sprejele in so mi postregle z granatnim čajem.

#### SALADILLO

Kar je v Buenos Airesu Villa Devoto, to je v Rosariju Saladillo. Na ulici Paraguay, na višini 5000, so se pričeli že pred leti naseljevati naši rojaki, največ iz zasedene Notranjske. Danes je tam že lepo število hiš. Najbrže že čez 30 slovenskih domov, in toliko ali še več naših družin. Zato je pa prav od tam izšla pobuda za slovensko šolo!

Tja gori sem se torej namenil. Do čuka Jožeta. Številko 5471 sem iskal. Malo je Slovencev v Rosariju, ki za to hišo ne vedo in ki Jožeta čuka ne poznajo. Par let je že minilo, ko ga je zadela strašna nesreča. Zgubil je roko. Pograbil ga je stroj, ko mu je na mokrih tleh spodrsnelo, in ga je kolo sukalo tako dolgo, dokler mu ni odtrgalo roke. Ves razmesarjen in krvav je nezavesten obležal in sam čudež je bil, da je ostal živ. Njegova odporna narava je vendar prebolela izgubo krvi in roke. Boj med življenjem in smrtjo je trajal nekaaj dni. Danes si z eno roko pošteno služi kruh v isti tovarni, in kar je pač najzanimivejše: z eno roko je še vedno bolj spreten mehanik, kot marsikdo drugi z dvema...

Ko sem potrkal, ga ni bilo doma. Pač pa me je sprejela žena, Rovtarjeva Micka. "Ali me kaj poznate, gospod?" tako me je povprašala. "Da ste iz Črnega Vrha, to vem." "Tega se pa ne spomnite več, da sva se videla pri Gregoru v Zadlogu, na ohceti, ko se je možila vaša sestrična." "Tega je pa res že precej časa. Saj tedaj sem bil še študent." "No in tedaj sva se videla. Jaz sem Rovtarjeva..." "A, da. Tako se obude človeku stari spominia. Saj smo si menda kar po obeh straneh v rodu. Po Vaši in po Jožetovi." "Tako je. In zato seveda morate biti naš gost. Je že vse pripravljeno. Saj smo vas že snoči čakali." "To je pa res lepo. Kako skrbi zame Bog in dobri ljudje! Se bomo pa nocej kaj pomenili." "In malo povečerjali tudi!" "Tisto pa Bog varuj. Z menoj je sedaj kar

vse narobe. Če mi boste prežganko skuhali, prav po črnovrško kot jo naša mati doma, tisto bom jedel, drugega pa čisto nič. In Jože? Ali kmalu pride?" "Ne bo dolgo. Vsak čas bo doma."

"Ti Jožek pa malo z mano stopi, da še druge kaj obiščem." tako sem povabil njihovega sinčka, ki je bil kar takoj dober spremljevalec. Za vse ve, kar je tam kje slovenskega, saj je tudi gospoda Kastelica že spremljal po teh krajih, zato sva kar brž stopila od hiše do hiše. Same ljubeznjive in vesele obraze sva našla. Nekatere lahko tudi na slikah vidite. Enake težave imajo v borbi za življenje kot v Buenos, vedno čaka na pragu brezposelnost, zasluzki so pa nekoliko slabši kot tam doli. Kdor služi čez štiri pese, je že velik gospod.

Med tem se je naredila noč. Jože je domov prišel in prižganka se je skuhal, in tako smo sedli k mizi in še marsikatero uganili. Tudi nekateri drugi rojaki so prišli v vas, tako da nas je bila kar polna družba.

Sprva, še pred leti, tako so mi pravili, je bilo kar lepo. Ob nedeljah se nam je zdelo kot doma. Cela procesija nas je hodilo k maši tjale doli v cerkev "Nuestra Señora de Guardia". Tudi sto se nas je kdaj zbralo. Vse doli iz "Delicias" so prihajali. Danes nismo več tako dobri kristjani, so mi razlagali. Pa je menda nekoč gospod župnik v pridigi napadel Avstrijece (našim ljudem po teh krajih še danes dostikrat pravijo Avstrijci) in jim je očital, da so s kanoni in granatami razstrelili slavno božjo pot na Sveti Gori, pobožni Italijani pa so jo spet zgradili s kamenjem, ki so ga v žepih nosili, ko so na Sveto Goro romali... Kar spogledali so se naši, ki so pač vsi blizu Svete Gore doma, ki vedo, čigavi kanoni so merili v svetogorsko cerkev, in nasiedujo nedeljo jih je le še malo prišlo... Seveda so gospoda župnika, ki je znan kot vzoren duhovnik, najbrže napačno razumeli. Mnogi so morda že tudi kar nekam težko čakali vzroka, ki bi pomiril njihovo vest, če jih več k maši ne bo. Našega duhovnika v Rosario toliko časa ni bilo, in sedaj so spet onemogočeni tudi samo redki stalni slovenski duhovniški obiski. Argentinska duhovščina ne more kaj bolj do naših ljudi. Kako, saj je prav omenjeni gospod župnik dušni pastir za dobrih 40.000 vernikov, sam, star, bolehen, s cerkvijo, ki še vedno ni gotova in kdo ve, kdaj bo. Morda je bil res kaj nepreviden, razumljivo je, če take reči naše ljudi bolé, vendar gotovo ni bilo dovolj vzroka, da bi se v toliki meri odtujili Cerkvi, in škodili — komu drugemu pač, kakor sami sebi.

Tako so mi povedali marsikatero zanimivo iz slovenskega življenja v Rosariju. Meni pa je bilo posebno na skrbi, kako bom našel Pahovčevega Janeza in Kristino, ki sta moja prav bližnje sorodstvo. Prihodnji dan, v soboto popoldne, jih bova z Jožetom poiskala, tako smo sklenili in rekli lahko noč.

#### BARRIO DE LAS DELICIAS

Lep naslov. "Selo sladkosti" bi zvenelo po naše. Pa je samo beseda polna sladkosti, življenje v tem selu je pa življenje trdih žuljev. Kar Štefana Žigona naj vpraša, kdor ne verjame, ali Bratino ali Krapeža ali koga drugega, ki tiste



Žigonovi opekarnarji v okraju "Sladkosti".

"sladkosti" vsak dan okušajo, pa bodo razložili, kako se "oblizujejo"...

Kdor ve kako tukaj opeko delajo, tudi ve, da je glavna "sladkost" opekarn — konjski gnoj, katerega mešajo z ilovico, da se dobro sprime in strdi. Jasno je, da je zato vse ozračje polno tistega "sladkega" vonja. Druga sladkost so komarji in muhe. Sredi teh sladkosti si služi kruh morda kakih sedemdeset naših ljudi, raztresenih po precejšnji planjavi.

Jože mi je bil za spremljevalca. Saj brez njega sploh ne bi nikogar našel, kajti tam ni še ulice in ne števil. V soboto po kosilu sva jo mahnila doli, da vsaj nekatere pozdravim.

Njihovo delo ni ne lahko ne prijazno, zanimivo pa je,

kako pripravljajo snov, kako oblikujejo opeko, in sušijo, in zlagajo kope, jih žgo... Ko bi le bilo vedno ugodno tudi zadnje poglavje te zgodbe z opeko: da bi se vsak čas za dobre denarje prodala...

“Tako živimo tukaj med mlakami, med žabami, in veste, da sem si zaželel Kneippa,” je menil Štefan, “tistega, ki vse zdravi z vodo.” “To pa ni nič težkega. Kar preskrbei ga vam bom, pa bo.” “Jaz pa plačal. In še Duhovno življenje in Slovenski list. Kar prav je, da ste prišli, da me tako rešite skrbi, ker sicer človek res preveč odlaša.”

Tako smo pomodrovali, malo prigriznili, in z vinom, ki so ga doma napravili, na zdravje trčili... take so sladkosti med pekarji, čeprav jim tudi skrbi ne manjka.

To je pa že stara stvar, da je takrat gotovo vse narobe,

kadar se ti najbolj mudi. Komaj par ur časa je še bilo do odhoda v Buenos Aires, pa nama prav pred nosom pobegne tramvaj... “Grdoba”, sem mu rekel, “pa še nazaj ni pogledal...”

Bratranec Janez pa ves v delu. Komaj sem ga našel. Samo kdo bi ga po desetih letih spoznal! In še manj sestrično Kristine, ki je bila drobno dete oni čas, danes je pa že mamica. Daleč je Črni vrh nad Idrijo, pa tudi tisti časi so že daleč, ko smo se bili zadnjič videli in pač niti najmanj nismo slutili, kje da se bomo spet srečali. Tako smo prišli v besedo in smo kar pozabili, da čas beži. Brez mene bi bil odšel vlak, če bi ne bili na samo srečo vjeli kar takoj taksi, ki nas je potegnil na postajo FCCA. Tako pa sem bil ob 11. uri zvečer dne 3. aprila že spet v Buenos Airesu.

Hladnik Janez, Buenos Aires.

# Argentinski filmi

## XXII. film: Argentina gradi ceste...

V PETIH LETIH JE BILO ZGRAJENIH 26.000 KILOMETROV  
CEST IN 19 KILOMETROV MOSTOV

Šele takrat se dostikrat zavemo, koliko da je vredna kakšna stvar, kadar je nimamo. In v Argentini nismo imeli do najnovejšega časa takorekoč nobenih cest, ki bi zaslužile to ime.

Kakšno važnost da so pripisovali cestam že tekateri stari narodi, lahko posebno dobro vemo Slovenci. Saj je šlo čez našo zemljo nekaj tako odlično izpeljanih starih rimskih cest, da so kljubovale dvem tisočletjem in so se ohranile do današnjih dni. Rimljani so bili pravi mojstri v gradnji cest. Dobro so se zavedali njihovega pomena. Vedeli so, da bo tako in samo tako daleč segala njihova kultura in njihova oblast, kakor daleč bodo segale njihove ceste.

Slavne Inke, poglavarje indijanske države, ki je imela svoje središče v današnjem Peru, in njihova ljudstva, zlasti pleme Kečua, bi lahko primerjali Rimljanom Južne Amerike. Tudi Inki so veliko dali na dobre ceste. Vendar Inki kljub tako visoko razviti kulturi še niso poznali voz, čemur se po pravici čudimo, kvečjemu bomo to pasebnost nekoliko lažje razumeli, če pomislimo, da so omejili svojo oblast skoro izključno na visoka andska pogorja, kjer je gradnja primerno širokih voznihi cest tako težavna, da se je še doslej prav za prav ni bilo mogoče lotiti v količkaj večjem obsegu. Njihove ceste so bile zato samo za jezdarjenje prirejena pota. Kljub temu so bile tako srečno izpeljane in tako dobro zidane in utrjene, da so tudi današnje moderne avtomobilske ceste dostikrat zgrajene prav po sledovih starodavnih indijanskih jahalnih in tovornih stezâ.

V neizmerne planjave argentinske pampe te ceste seveda niso segale, kakor tudi nikdar ni tako daleč segala oblast mogočnih Inkov. Visoka kolesa španskih kolonijalnih voz so zarisala tod prva pota. Konjska vprega v ogromnih galerah, kakor jih lahko občudujemo v lujanskem muzeju, je bilo od kolonijalnih časov po tja notri do srede preteklega stoletja najiminenitnejše, najhitrejše in najudobnejše in poleg jezdarjenja edino osebno prometno sredstvo argentinskih pamp.

Seveda je bilo tako potovanje počasno in utrudljivo. Danes rabi na primer brzovlak v Mendozo svojih dvajset

ur, svojčas pa je potrebovala galera dvajset dni, če je šlo vse po sreči.

Za prevažanje težjih bremen so rabili ogromne čate z nad tri metre visokimi kolesi, ki jih je z muko vleklo po svojih 12 do 16 pa tudi mnogo več konj. Toliko in še več so jih rabili za preprego in so jih seveda gonili s seboj, tako da je bilo treba za tako “prevozno podjetje” že kar precejšnjega kapitala. Samo ponekod so rabili za krajša pota mesto konj vole ali bivole, kakor nam posebno zgovorno priča znameniti spomenik temu primitivnemu vozu, ki so ga postavili Uruguayci v Montevideo, ali kar nam mimogrede omenja danes že pokojna doña Ana Paulina, ena izmed najstarejših slovenskih izseljenk v Južni Ameriki, o kateri je obširneje poročala številka 59 Duhovnega življenja. Iz istega sestavka bomo videli, da so se tudi Slovenci — še bolj seveda naši bratje Hrvati — pečali s prevažanjem težkih tovorov po plodnih ali tudi še na pol divjih argentinskih planjavah.

Dokler je bilo vreme suho, so bili ti kolovozi še kolikor toliko uporabni. Gorje pa kadar je dež razmočil zemljo! Če je zalotil dež potnike sredi pampe, ko so bili po več dni oddaljeni od najbližjih človeških bivališč, jim ni kazalo drugega, kakor da sredi polja počakajo, da se dež naveliča in spet prisije ljubo sonce in razmočeno zemljo osuši. Kdaj je bilo treba čakati na ta način po en teden ali dva, pa tudi mnogo več. Vse kar so potniki rabili za prehrano, za prenočevanje, za kuho, itd., je bilo treba zato voziti seveda s seboj.

Leta 1926 sva potovala s prijateljem po pokrajini La Pampa. Bilo je meseca julija, torej še ni minilo povsem 12 let. Prijatelj me je povabil na svoj avtomobil in jaz sem povabilo sprejel z največjim veseljem. Takrat je bil avtomobil še v velikih časteh, in po argentinskih pampah redka prikazen. Kraljevsko sva se vozila, dokler je sijalo zlato sonce po prostranih planjavah. Toda v mestu General Pico naju zaloti dež. Računala sva, da bo trajal en dan ali dva, na kar bova nadaljevala pot. Toda deževalo je dva, tri, štiri, pet dni. Imela sva zelo nujne opravke, pa niti misliti ni bilo mogoče, da bi

se odpeljala z avtom naprej. V kakšnem majhnem argentinskem selu se kaj takega seveda tudi še danes prav lahko in prav pogosto pripeti. Ampak General Pico je prav znatno pampsko mestno selišče. In vendar nama ni kazalo drugega, kakor prositi peti dan gostilničarja, naj sprejme prijateljev voz v varstvo, midva pa sva se odpeljala z vlakom naprej. In prav sva imela. Deževalo je namreč polnih 11 dni. In potem je treba malo manj kakor drugih 11 dni, da se zemlja dovolj osuši in je spet pripravna za pot. Ko sva v šestih tednih opravila svoje posle, se je prijatelj vrnil v General Pico, da spet prevzame svoj avtomobil. Takrat sem posebno nazorno okusil, kako malo da je vreden avtomobil brez dobrih avtomobilskih cest.

Komaj si je mogoče predstavljati, kako velik blagoslov da so bile v teh argentinskih razmerah železnice. Prav železnice pa so spet posebno nazorno pokazale, kako nedopovedljivo velikega pomena da so urejene promente zveze za vsak resničen napredek. Kamorkoli je železnica stegnila svoje tračnice, povsod je mahoma prevzela ves potniški in tovarni promet. Zdelo se je, da bo železnica v celoti in končno rešila vse zamotano prometno vprašanje te ogromne dežele. Železnica je bila neodvisna od vremena, pa tudi v lepem vremenu je opravila svoj posel boljše, hitrejše, varnejše, udobnejše, in računajoč vse te prednosti tudi cenejše kakor konj.

Vendar je vožnja po argentinskih železnicah še vedno draga. Enkrat zaradi drage gradnje. Če je namreč argentinska pampa povsem ravna in ima razmeroma zelo malo rek in sploh voda, tako da ne potrebujejo železnice nobenih dragih predorov in ne mnogih mostov in viaduktov, pa ta pampa tudi kamna ne pozna in ne lesa, ki sta pri gradnji železnic neobhodno potrebna. Oboje je bilo in je še danes treba dovažati iz ogromnih razdalj. Že ob drugi priliki smo brali v Duhovnem življenju, da je v Buenos Airesu in v Rosario še danes cenejši švedski granit kakor stvarno enako dober kamen iz Tandila ali iz Córdoba. Drugič pa niso imele železnice vse do pred kratkim nobenega resnega tekmeča in so lahko določale vozne cene po svoji mili volji, in po svojih željah po čim večjem dobičku.

Kljub temu ponavljam, da so bile železnice silnega in odločilnega pomena za vse argentinsko narodno gospodarstvo in za samo kulturo dežele. Kako veliko spremembo da so povzročile železnice v argentinskem narodnem gospodarstvu, naj pove samo dejstvo, da Argentina, ki je danes ena izmed najvažnejših žitnice sveta in je prav v tem njena največja bodočnost, ob času prvih začetkov argentinskih železnic ni pridelala dovolj žita za svojo lastno domačo potrebo, marveč je bilo treba žito za drage denarje v deželo uvažati! Pridelovanje in prodajanje žita se namreč vsled ogromnih prevoznih stroškov ni splačalo.

Z rastočo železniško mrežo pa so se začele razmere naglo spreminjati. Pšenica, lan, koruza, ki dajejo v Argentini tako sijajne žetve, so si začele naglo osvajati argentinska tla. Železnice so zvozile pridelke do pristanišč, ladje pa iz pristanišč v daljni tuji svet. Z izkupičkom za žito pa je bilo sedaj lahko kupovati vsakovrstne industrijske izdelke, ki so se pocenili tudi vsled gostejšega ladijskega prometa. Ker je bilo z izkupičkom za žito mogoče plačevati obresti, je bilo na enkrat prav lahko najeti večja inozemska posojila, ki so omogočala vedno večja in važnejša javna dela, ki so kmalu izplačala vložene zneske, če so bila prav preštudirana, pripravljena in izvršena.

Pa tudi tradicijska argentinska živinoreja zaradi

teh naglih gospodarskih sprememb ni zaostala. Nasprotno. Zaradi razmeroma ugodnih prometnih zvez, je bilo sedaj veliko lažje prodajati kože in volno, oba glavna živinorejska pridelka, pa tudi meso, ki je bilo še nedavno skoro brez vrednosti. Saj je v Argentini še danes slišati pregovor: "Tako je reven, da bi jedel ovčje meso." Meso je bila skoro edina argentinska hrana. Bilo ga je dovolj, zato si ga je bilo mogoče kupiti skoro zastonj. Jedli so samo najboljše živali. Živali so gojili samo zaradi kož. Meso je bilo treba dostikrat enostavno zavreči. Ovce so veljale kolikor je veljala njihova volna. Kadar so jih pobili in odrli zaradi kož, so smatrali za samo ob sebi umevno, da je treba ovčje meso zavreči. Tudi najbolj ubogi in najrevnejši zanj niso marali. Z železnicami pa so se te razmere na enkrat temeljito spremenile. Z železnicami so dobile na enkrat veliko vrednost stvari, ki so bile še malo preje brez cene. Zlasti je zrasla vrednost zemlje v bližini železnic. Dostikrat so se cene zemljišč v bližini novo trasiranih železniških prog tekom nekaterih tednov podvojile, popetorile, podsetorile in tudi postotorile!

Železnice tudi nikakor niso povsem izpodrinile konjske vprege. Še več: kmalu je začelo ob železniških progah primanjkovati tovarnikov, tovarnih voz in tovarnih konj, ki naj bi posebno ob času žetve in v slabem vremenu zvozili žito in druge tovore iz polja do najbližnjih železniških postaj. Te neprilike so postale tako težke, da je opetovano razpravljalo o njih argentinski parlament, in je že leta 1904 izglasovala argentinska skupščina zakon številka 3.515, takozvani ley Mitre, ki naj bi končno uredil zadevo dovoznih cest do železniških postaj.

Če je manjkalo v Argentini trdega materiala za gradnjo železnic, ga je manjkalo seveda tudi za gradnjo cest. Ley Mitre tudi ni podrobneje določal, kakšne da naj bodo te dovozne ceste, tlakovane, cementirane, asfaltirane. Ravno tako ni bilo povsem jasno, kdo naj jih financira. Bil je torej kljub hvale vredni dobri volji zelo pomankljiv.

Trideset let potem, ko je argentinska vlada sprožila prvo pobudo za ureditev cest, dne 5. oktobra 1932, je argentinska državna zbornica sprejela zakon, s kojim se ustvarja "Dirección nacional de vialidad" (državno ravnateljstvo za ceste), in določila, da ima vlada iskati finančna sredstva za graditev cest v davku na nafto, ki so ga odmerili na 4 cts. na liter. Seveda so se mnogi smejali misli, da bi davek na nafto prinesel tako velike svote, pa jih je več kakor so pričakovali.

Do konca septembra 1937 je osrednja vlada zgradila 6.411 km državnih cest in je zanje izdala okroglih 115 milijonov pesov! Istodobno je stalo vzdrževanje že obstoječih cest nadaljnjih 14 milijonov pesov.

Te številke se nanašajo izključno na državne ceste, ki pa jim je treba prišteti še pokrajinske ceste, ki so jih zgradile pokrajinske vlade s prispevki države, ter dovozne ceste na postaje. Tako dobimo sledeči pregled:

Od 5. 10. 1932 do 30. 9. 1937 je bilo dovršenih 6.411 km državnih cest z 10 km 435 mostov, kar je skupno veljalo državo 115.348.087.— pesov m/n, 3.925 km dovoznih cest h kolodvorom z 851 m mostov je veljalo 7.990.542.— pesov m/n, pokrajinske vlade so zgradile z delno državno pomočjo 15.884 km cest z 7.582 metrov mostov, kar je veljalo 32.970.033.— pesov m/n, dočim je bilo skupno zgrajenih 26.220 km cest z 18 km 868 m mostov, kar je veljalo tudi v Argentini prav čedno svoto \$ 156.308.662.— m/n!

(Dalje prihodnjič.)

Franc Dalibor, Buenos Aires.



drugačno znamenje je postavljeno, če bo prekrizala cesto druga pot. In spet drugačno, če bo šla čez cesto železnica. Pri vhodih v mesta in vasi, je natančno določeno kako hitro da sme voznik voziti skozi mesto ali vas. Na posebno nevarnih ovinkih je razdeljena cesta z velikimi in svetlimi žebli v dva dela, in je prav natančno določeno do kod smejo voziti vozila v eno ali v drugo smer. Na še bolj nevarna mesta, križišča ali na ovinke, so postavljena svojevrstna izbočena ogledala, ki naj voznike opozarjajo in svare. In kjer je cestni promet prav zelo izredno živahen in nevaren, na primer po križiških mestnih ulic in cest, je postavila oblast stalnega stražnika, ki nima drugega opravila, kakor da vodi promet, ki bi sicer morda zaostal, ali pa bi se v kratkem času zgodilo mnogo hudih nesreč.

Gorje vozniku, ki bi se ne hotel meniti za taka orientacijska in svarilna znamenja, ali za stražnikova navodila! Njegova nesreča je čisto gotova!

Na primer bi povedalo znamenje, da se bliža hud ovinek. Voznik pa bi se za to nič ne menil, in nepazljivo vozil z nezmanjšano brzinom naprej. Vsled velike brzine pri najboljši volji ne bo mogel pravočasno svojega voza tako zaokreniti kakor bi rad. Voz mu bo skoro gotovo z vso silo zadel v ograjo, zletel čez škarpo v prepad, in se razbil voz sam, pa tudi nespametni voznik, ki je bil na njem. Ali si mislite, da je dano znamenje za križišče, da se bosta križali dve cesti, pa se voznik za to nič ne meni, marveč lahkomišelnost vozi z nezmanjšano brzinom naprej, in pride istočasno voz tudi po oni drugi cesti, kar je pri tako številnem današnjem avtomobilskem prometu prav lahko mogoče, in bosta oba voza prav na križišču z vso silo zadela drug v drugega, in nesreča je dostikrat naravnost strašna: ne bosta se razbila namreč samo oba voza, ne bosta mrtva samo oba nespametna voznika in vsi tisti, ki so se zaupali njuni previdnosti in šli na njihov voz, marveč bodo nesrečni morda tudi povsem nedolžni ljudje, ki so samo slučajno tam mimo šli, da nič ne omenjam družin, ki so morda zaradi te voznikove neprevидnosti izgubile brate, sestre, svoje starše in reditelje. Ali vzemite, da je dano znamenje: vlak bo prekrizal cesto. Voznik se za to nič ne zmeni. Saj ga nihče ne sili, znamenje ga samo tiho svari. Tudi če se morda ne bo zgodila skrajna nesreča, da bi skupaj trčila avto in vlak, kakor se je bilo med mnogimi drugimi zgodilo pred nekaterimi leti na primer vrhniškemu avtobusu, pa tudi sicer že Bog ve kolikokrat, in bo nastala obupna zmeda, ki bo povzročila nepopisno veliko hudega in katere raznovrstne nesrečne posledice bodo mnoga leta razburjale ljudstvo in bo morda ostala cela vrsta izmed tistih, ki niso bili na mestu mrtvi, pohabljeni reveži, ki bodo vse svoje življenje preklinjali neprevidnega voznika, ki se ni hotel meniti za svarilna znamenja postavljena ob njegovo pot. Pa tudi, če se taka skrajna nesreča ne bo zgodila, nesreča bo že dovolj velika, če se bo na tračnicah čez mero pretresel avto sam, si morda zlomil pero ali os, ali se sicer tako poškodoval, da ne bo mogel več nadaljevati svoje poti.

**M**I si komaj moremo predstavljati, kako lep nauk za naše duhovno življenje da skrivajo v sebi te odlične francoske ceste, voznja po njih, in svarilna ter orientacijska znamenja, ki so na obeh straneh postavljena, da bi bila voznikom in potnikom v korist.

Tudi mi smo namreč potniki. Večni potniki od rojstva do groba. Potniki skozi življenje. Dvakrat smo potniki mi izseljenci, kakor poje gospa Antonija Rože, naša sodelavka tam iz francoskih rudniških kolonij: "Mi smo

ljudje iz cest, grenka je naša povest, brez ljubezni, brez miru romamo"...

Tudi naša pot skozi življenje je nevarna. Mnogo jih je, ki nikoli ne pridejo do cilja. Ki se na poti ponesrečijo. Posebno je žalostno in tragično, da se samo po svoji lastni krivdi ponesrečajo in izgrešajo cilje, tako kakor se tudi previden avtomobilist skoraj ne more ponesrečiti drugače kakor po lastni krivdi, zato, ker ni dovolj pazil na svarilna znamenja ob poti po kateri je tekel njegov voz.

Tudi ob poti našega življenja so postavljena namreč mnoga in mogočna orientacijska in svarilna znamenja. Gorje mu, kdor jih ne upošteva in se zanje ne zmeni. Čisto gotovo se bo njegova pot nesrečno končala!

Ne vem, če ste že uganili, katera orientacijska in svarilna znamenja ob poti našega življenja da imam v mislih. Pa je stvar vendar tako enostavna. Orientacijska in svarilna znamenja ob potu našega življenja so božje in cerkvene zapovedi, ki nam povedo, kako naj ravnamo, da bomo dolgo in srečno živeli na zemlji in kdaj dosegli svojega hrepenenja cilj, ki je v nebesih pri Bogu. To je ves smisel božjih in cerkvenih postav! Gorje mu, kdor se za ta znamenja, za božje in cerkvene zapovedi, ne zmeni in jih ne upošteva! Nič manj ampak še veliko bolj je lahkomišeln, kakor nespametni avtomobilist, ki se ne meni za orientacijska in svarilna znamenja, z velikimi stroški postavljena izključno v njegovo korist ob pot po kateri ga pelje njegova voznja. Čisto gotovo je, da se bo pot tako nespametnega voznika nesrečno končala! Dostikrat, skoro navadno bo kaznovan za svojo lahkomišelnost in predrznost že tukaj na svetu.

Tako kakor pametni avtomobilisti natančno poznajo vsa orientacijska in svarilna znamenja v njihovo korist postavljena ob javnih potih in cestah, tako ni samo koristno marveč zelo potrebno, da vsi ljudje natančno poznamo orientacijska in svarilna znamenja postavljena ob našega življenja pot, to je božje in cerkvene postave in zapovedi, ker drugače jih ne bomo mogli upoštevati in se po njihovih navodilih ravnati.

**K**AKO slovesno in mogočno se glasi prva, poglobitna in najvažnejša božja zapoved: "J a z sem Gospod, tvoj Bog! T u j i h bogov ne imej poleg mene! V e r u j v e n e g a s a m e g a B o g a !"

Bog naše vere in našega čiščenja prav nič ne potrebuje. Neskončno je srečen brez naše vere, brez našega čiščenja, tudi če se mi nič ne zmenimo zanj. Toda **mi ne moremo biti srečni brez vere v Boga**. Ne na tem ne na onem svetu. Na onem že tako ne, zakaj brez vere ne bomo deležni nebes, brez nebes pa naše večne sreče ni. Na tem svetu pa tudi ne! Saj vemo, kako je bilo na zemlji, kadarkoli se je človeški rod oddaljil od pravega Boga, zašel v malikovalstvo, in si delal bogove po svoji volji in domišljiji. Kakšna revščina! Kakšna tema! Praznoverje in nespamet! Kakšne grde zmote! Nihče ni več vedel ne kod ne kam. Vse hrepenenje sreče je tonilo v blatu. Nič miru, nič tolažbe v nadlogah, nič upanja v trpljenju, ni pravega zmisla življenja. Kako je vse vzdihovalo in klicalo po Odrešeniku. ...! Toda pustimo staro paganstvo. Poglejmo novodobni svet. Kako pa je dandanes v tistih srcih, kjer ni vere v enega pravega Boga? Nobene sreče v življenju, groza in obup v smrti! Neveren pesnik Goethe priznava, da v svojih 75 letih ni bil srečen štiri tedne. Bogomrzni filozof Comte kliče v svoji zadnji bolezni Boga, češ da mu njegovo modroslov-

je v smrtnih mukah ne more dati nobene tolažbe. Brezbožni Voltaire umirajoč besni, ker ne puste k njemu duhovnika. Tako pri posameznikih. Kaj pa človeška družba? Tudi človeška družba ne more biti dolgo časa srečna brez vere v Boga in brez življenja po njegovih zapovedih. Ne samo v starem poganstvu, tudi pozneje se je že večkrat izkazalo, kar je ugotovil že Plutarh: Da pade človek brez vere v Boga na stopnjo živali, in da mu ne manjka drugega nego levjih zob in volčjih šap, pa bo popolna krvoločna zver.

“Jaz sem Gospod, tvoj Bog! Tujih bogov ne imej poleg mene! Veruj v enega samega Boga!” Ne tvoja osebna čast, ne veliko premoženje, ne denar, ne vsake vrste užitki, ne napredek, ne izobrazba, ne socialno vprašanje, ne narod, ne država, ne prijatelji, ne znanci, ne starši, ne otroci, ampak: “Jaz sem Gospod, tvoj Bog! Tujih bogov ne imej poleg mene! Veruj v enega samega Boga!”

Svojo vero, vero v Boga, moramo tudi poznati! Izseljenci bolj kakor verniki doma. Zato ker pretijo naši veri večje nevarnosti kakor našim v domovini. Vedeti moramo, zakaj verujemo, zakaj smo katoličani. Svojo vero moramo znati zagovarjati, kadar bi bilo potrebno. Vsaj toliko zgodovine moramo poznati, da ne bomo nasledili na primer kakemu J. K., ki se za take začetnice skriva v Njivi, “edini” slovenski reviji v Južni Ameriki, kamor piše svoje “disertacije”. Menda ga je sram povedati svoje pravo ime; to bi bilo vendarle še majhno dobro znamenje. Saj pri takem junaku in pri tako pogumnem, iznajdljivem, učenem in vestnem raziskovalcu ni mogoče misliti, da bi zatajil svoje ime iz ponižnosti. Pa bi bilo vendar škoda, če bi si začel kdo drugi lastiti pravico do teh učenih izsledkov, čigar ime se ravno tako začinja z J. K. Na primer moje. Na to “disertacijo” se bo treba ob svojem času vsekakor povrniti. Naši verniki morajo biti namreč razumni in dobro poučeni. Svojo vero morajo poznati kolikor mogoče globoko, kolikor mogoče do dna. Tudi to zahteva prva božja zapoved. Tisti, ki ima priliko proučiti svojo vero, globlje jo spoznati, bolje jo ceniti, in če treba tudi zagovarjati, pa to priliko lahkomišelnost zanemarja, greši, težko greši proti prvi božji zapovedi, in je povsem naravno, če bo v kazen kmalu izgubil vero, katere mu ni tako nič mar.

“Neskruni božjega imena”, se glasi druga božja zapoved. Skrunjenje božjega imena bi z drugo besedo lahko imenovali zmerjanje, psovanje Boga. Če pa je že zmerjanje in psovanje ljudi nekaj grdega, umazanega, žaljivega, po človeški pravici kaznjivega, ponižujočega za tistega, ki zmerja in psuje, kaj naj rečemo o zmerjanju in psovanju vsevednega, vsemogočnega, najboljšega Boga? Res je, da Bogu nobeno zmerjanje in psovanje škoditi ne more, da ne more omadeževati njegove časti, ampak **nam škodi**. Skušnja kaže, da bo ostal sam osramočen, kdor Boga sramoti. Kdor Boga kolne, kliče na se časno in večno prokletstvo. Kdor po krivem prisega, to je kdor laže, pa Boga kliče za pričo, da resnico govori, ne škoduje samo sebi, marveč tudi človeški družbi, kateri izpodkopava na ta način temelj vsake stalne in gotove resnice. Zato so v našo korist, v naš zasebni in javni blagor, vse te pregrehe v drugi božji zapovedi prepovedane. Vsak veren človek, prav posebej vsak veren Slovenec, naj bi raje klical božje ime v svoj in v naš skupni narodni blagoslov, in

skušal zadostiti Bogu za vse zlorabe, s katerimi naši slovenski bogokletneži skrunijo njegovo ime. V Severni Ameriki je tudi med našimi slovenskimi izseljenci zelo razširjeno društvo Najsvetejšega imena, ki je stavilo za svojo glavno skrb, da kolikor mogoče zatre bogokletstvo in vsako preklinjanje. Kadar slišijo kakega bogokletneža, imajo v Severni Ameriki mnogi navado, da mu neopaženo stisnejo v roko že preje pripravljen droben listič s tiskanim besedilom: “Prosim Vas, ne skrunite božjega Imena, ki je meni najsvetejše!” Pravijo, da listka nihče ne odkloni in da napravi na slehernega najgloblji vtis.

Pa tudi svetih reči ne kolnimo in na noben način ne zaničujemo. Ničesar, kar je v zvezi z Bogom, ne njemu posvečenih oseb, ne stvari. Če v naši navzočnosti kolnejo Boga ali zaradi Njega zaničujejo kar je Njemu posvečenega, pa se za to nič ne zmenimo, je to gotovo znamenje, da tudi nam nič ni do Boga. Če bi namreč kdo sramotil v naši navzočnosti naše prijatelje, bi se kajpak postavili zanje in bi ne dovolili, da jih sramoti še naprej.

Če je ljubezen do Boga, prijateljstvo z Njim, spoštovanje Njegovega imena naša prva in najvažnejša dolžnost, pa je po svoji važnosti njej enaka dolžnost ljubezni, prijateljstva in spoštovanja do vseh naših soljudi, zabranjeno pa nam je komurkoli storiti karkoli žalega. Razume se, da ista druga božja zapoved prepoveduje tudi psovanje in žaljenje naših soljudi. Prav posebno seveda njihovo preklinjanje. Zlasti ugotavlja samo sveto pismo, da o č et o v b l a g o s l o v o t r o k o m h i š e z i d a, m a t e r i n a k l e t e v p a j i m j i h d o t a l p o d i r a. Naj bodo torej zlasti starši svetel zgled svojim otrokom v vsem svojem obnašanju, posebno naj se varujejo kletvine, gotovo pa naj nikdar ne kolnejo svojih lastnih otrok, da bi se morda njihova kletev ne izpolnila glasom ugotovitve svetega pisma in v vsej svoji grozoti.

“ŠEST dni delaj, sedmi dan pa počivaj, zakaj to je dan Gospoda, tvojega Boga. Ta dan ne delaj ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne pivec, ki je s teboj v hramu. Posvečuj Gospodov dan!” Tako govori tretja božja zapoved.

Čisto naravno je, da so strokovnjaki gospodarske vede in tisti, ki jim je mar umskega zdravja, pogosto naglasili velik socialni blagoslov te zapovedi. Gotovo je, da je delati dolžan vsak človek, ki delati more. Vsak po svojih zmožnostih in vsak na svoj način. Na drugi strani pa imata vsaj en dan v tednu tudi zadnji hlapec in dekla, uslužbenec in dninar, pravico do počitka.

Šest dni torej delajmo in si služimo kruh v potu svojega obraza. Sedmi, Gospodov dan, pa prenehajmo od težkega dela, da vsled neprestanega truda ne trpi škode naše zdravje, da naš rod ne omaga telesno. In da ne omaga dušno. Da ves v zemlji ne izgine. Sedmi dan povzdignimo svoje oči k Bogu in k nebeškim stvarim. Sleherni Gospodov dan se shajajmo otroci enega Očeta v hiši svojega Boga. Vsi: Gospodje in hlapec, bogati in ubogi, učeni in neuki, ugledni in zaničevani — vsi ena sama družina. Tam v hramu božjem skupno poslušajmo besedo Očetovo, udeležujmo se skupno njegovih skrivnosti, mize njegove, lomeč v skupni ljubezni zveličavni kruh življenja. To je prelepi socialni pomen Gospodovih dni. Nedelje in prazniki Gospodovi s pre-

sveto daritvijo, z besedo božjo, skupno molitvijo, s prejemanjem svetih zakramentov, so kakor visoka šola, kakor neprestana vzgojevalnica človeškega rodu in obenem duhovna vez, katera naj vse, ki hodijo navadne delavne dni vsak za svojimi cilji, zopet in zopet združuje in brati, da bomo čim popolnejša človeška družina, enega srea in enega duha.

Med našimi izseljenci v Buenos Airesu se je zelo razpasla razvada, da se mnogi za nedeljo ali praznik nič ne zmenijo. Za nedeljsko delo je mnogim dovolj vsak izgovor. Zlasti si je mnogo naših ob nedeljah zidalo svoje hiše in hišice, pozabivši da ne morejo računati na božji blagoslov pri delu, s katerim se upirajo določni božji postavi in zapovedi. Hiša brez blagoslova pa čemu jim bo? Ob tej priliki je vredno pripomniti, da daje cerkveni zakonik v gotovih slučajih krajevemu župniku pravico za dovoljenje potrebnih del, sleherni spovednik pa more po svoji spovedniški oblasti pravilno razsoditi, če dolžnost nedeljskega počitka ni morda iz kakšnih posebnih vzrokov sama od sebe prenehala; verniki se na te odločitve in rzsodbe pravilno pooblaščenih zastopnikov Cerkev lahko zanesejo z mirno vestjo.

**S**POŠTUJ očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji," se glasi četrta božja zapoved, ki ugotavlja pravo razmerje otrok do staršev, poslov do gospodarja, porložnikov do predstojnikov in obratno, ustvarja red in trdnost v družini, ki je temelj človeške družbe, polaga pa tudi solidne temelje v vseh drugih človeških družabnih edinicah: v občinah, deželah, državah, v župnijah, škofijah in v celi Cerkv. Četrta zapoved je najbolj socialna zapoved. Z njo stoji in pade družabni red in vsa človeška družba.

Četrta božja zapoved uči, da brez avtoritete ni mogoč noben družabni red, marveč samo družabni nered. Seveda pa ta zapoved ne povdarja samo dolžnosti, ki jih imajo otroci do staršev, marveč tudi dolžnosti staršev do otrok, dolžnosti predstojnikov do svojih položnikov. Zdi se, da ta zapoved ni mnenja, ki smo si ga osvojili moderni ljudje, da bi izhajala namreč oblast od ljudstva, marveč hoče, da je ni oblasti razen od Boga. Četrta božja zapoved: "Spoštuj očeta in mater", je socialna zapoved tudi zato, ker je utisnila božji pečat ne samo avtoriteti očeta in moža, ampak tudi avtoriteti žene in matere. Medtem, ko je bila v šotorih starih narodov, ki so bivali okrog gore Sinaj, žena ponižana na stopnjo sužnje, je oznanila četrta božja zapoved ženi v enaki meri kakor možu spoštovanje, ljubezen in pokorščino.

To je tudi edina zapoved, kateri je Bog izrečno obljubil plačilo že tukaj na zemlji: "Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!"

Samo še to naj pripomnim, da ne velja samo za majhne nedoletne otroke, marveč da ne pozna nobene izjeme, da je ravno tako veljavna za že dorasle sinove in hčere, za fante in dekleta, za vse, ki so odvisni od svojih predstojnikov.

**P**OTEM ko je Bog s četrto zapovedjo pripravil dobra tla za rast in obstoj človeške družbe, rastoče iz družine kakor iz čvrste korenine in razprostirajoče se v velikansko drevo, čigar veje se širijo po vsej zemlji, potem je Bog z naslednjimi zapovedmi uravnal še vse ostalo, česar je potreba za našo človeško blaginjo. S peto zapovedjo

„N e u b i j a j", je hotel zavarovati naše življenje in zdravje telesa in duše. Prepovedal je vsak umor ali uboj bližnjega, vsak samoumor, vsak umor otrok, seveda tudi umor otroka pred rojstvom, sploh vsako poškodbo na telesu. Glede umora še nerojenih otrok naj pripomnim, da ga smatra Cerkev za kvalificiran greh, za večjo hudobijo kakor umor odraslega človeka, ker se otrok pač ne more braniti, marveč je na milost in nemilost izročen svojemu krutemu morilecu, in ker bi imel lahko ta greh tudi sila usodne socialne posledice. Za ta greh je določila Cerkev k a z e n i z o b č e n j a, ki je pridržano škofu, tako da spovednik, ki ni posebej pooblaščen, takega spovedanca ne more oprostiti izobčenja in ga ne more ponovno vrniti naročju Cerkve. Ne zadene pa izobčenje samo take nečloveške matere, ki v umor privoli, marveč vse, ki pri umoru kakorkoli sodelujejo, umor naročijo, plačajo ali kakorkoli izvršijo.

Pač nosi zakonita državna oblast kot božja služabnica kaznovalni meč, da kroti z njim hudobne, kaznuje velike zločine, zavrača krivične napade na posameznike ali na domovino, vendar velja tudi za javno življenje načelo: ne ubijaj. Z drugo besedo: zle duhove sovraštva in maščevanja, želje po vojskah je treba pregnati tudi iz parlamentov in ljudskih zborovanj, iz vsake vrste javnega mnenja. Uboja in poškodbe človeškega življenja in družinske sreče tudi na primer v industriji ne smemo dopustiti. Pa tudi dušno oškodovanje z zapeljevanjem in pohujšanjem vseh vrst je prepovedano v peti božji zapovedi. Pregnati je treba torej iz javnosti vsako pohujšanje, ki mori dušno življenje mnogih nedolžnih ljudi, iz izložbenih oken, iz gledališč, iz kinov, in tako naprej. Ne ubijaj, pač pa z vsemi močmi podpiraj roke, ki so na primer v službi bolnikov, pozabljenih in zapuščenih. Vse obširno področje javnega zdravstva in dejanske ljubezni do bližnjega uživa blagoslov pete božje zapovedi. Vsako delo za pravi mir in zastopnost med ljudmi.

**N**E nečistvuj, ne želi svojega bližnjega žene", hoče in zapoveduje šesta božja zapoved, ki, se zdi, da je kakor preizkusni kamen, s katerim se posebno zanesljivo preizkuša zvestoba in resnično krščanstvo ljudi.

Ta zapoved zahteva čisto življenje samskih ljudi in popolno ter vsestransko medsebojno zvestobo zakonskih. Tudi ta zapoved ni samo za nebesa pomembna, marveč je izredne važnosti tudi za zdravje, moč, sposobnost, popolnost posameznika, pa tudi najmogočnejši varuh splošnega ljudskega zdravja, največji pospeševalec splošne narodne moči, veljave in sreče. Narodi, ki so se izneverili tej zapovedi, so doslej vsi brez izjeme drug za drugim izginili iz površja zemlje, čeprav je bila kdaj njihova moč na videz nezmagljiva.

Ljudje smo taki, da radi najbolj cenimo kar je najmanj vredno. Zato naj povdarim, da daje pošteno in čisto življenje navadno tudi človekovi vnanjosti neko posebno lepoto in prikupnost. Deviški svit duše proseva nekako tudi v telo. Izkušeni redovnik Franc Borgia je zato rad ponavljal, da je ljubi Bog pustil med nami tri stvari, ki nas spominjajo raja: Zvezde, cvetlice in otroške oči. Iz vseh čistih duš pa odsevajo nedolžne otroške oči. Zato ugotavlja samo sveto pismo in se čudi: "O, kako lep je čisti rod!" Zato je tudi katoliška Cerkev ves čas tako ljubosumno skrbela za to čednost in jo je skrbneje gojila kakor katerokoli drugo. Že veliki apostol Pavel je tako zgovorno vsiljivo ugotavljal: "Bratje!

Ako boste živeli po mesu — če boste zrahljali postavo  
nравnosti, bodisi sami zase bodisi v javnosti — boste  
umrli. Če pa boste z duhom dela mesa krotili, boste ži-  
veli." Kar ponavljam, da velja za posameznika, in  
morda še bolj za celo narodno skupnost. Menda se ne-  
upoštevanje šeste božje zapovedi prej ali slej bridkeje  
maščuje, kakor prestopljanje drugih.

**Z** APOVED "N e k r a d i" brani našo zaseb-  
no lastnino, ki se zdi, da je vsaj v neki meri ne-  
obhodno potrebna za urejeno in srečno živ-  
ljenje na svetu, ki se zdi, da jo tirja sama narava, ki  
pa je bila vse čase izpostavljena tolikim poželjivim, ne-  
nasitnim in grabežljivim nasilnim rokam.

Bog je prvi in edini neomejeni lastnik. Njegova so  
nebesa in zemlja in vse kar je v nebesih in na zemlji,  
ker je vse delo njegovih stvariteljskih rok. Človek je  
samo neke vrste lastnik, bolj pravilno upravitelj tega,  
kar si je pridobil z delom svojih rok. Popolni lastniki  
teka kar posedujemo že zato nismo, ker bo le malo  
časa trajala naša posest, pa tudi zato ne, ker nam vsa-  
kovrstni tollovaji tolikokrat in tako lahko vzamejo kar  
mislimo, da je naše.

Soljudem nasproti pa smo vendar resnični lastniki  
tega, kar smo si pridobili na pošten in zakonit način.  
Nihče nima pravice kakorkoli nam oropati ali ukrasti  
to kar je našega. Tudi država ne. Kajpada prepoveduje  
ista sedma zapoved, da bi kdo kradel državi. Tudi bo-  
gatinom samo po sebi ni dovoljeno krasti.

Ista sedma božja zapoved obsoja tudi vse finejše  
in pretkanейše oblike tatvine in ropa. Na primer od-  
trgovanje ali krivično zadrževanje plačila delavcem in  
najemnikom. Ravno tako zviševanje cen nad njihovo  
pravo vrednost, zlasti kadar gre za neobhodno potrebne  
stvari. Z eno besedo: sedma božja zapoved prepoveduje  
vse, kar skuša premakniti poštene mejnike med mojim  
in tvojim.

O globočina socialne modrosti, ki jo vsebuje sedma  
božja zapoved! Če bi ljudje upoštevali sedmo  
božjo zapoved, bi pač ne bilo treba izgublјati nobenih  
besed za rešitev tako perečega socialnega vprašanja,  
ki se zdi, da je sedaj nerešljivo na miren, pameten in  
primeren ter splošno zadovoljiv način.

Ponavljam, da je v primeri z Bogom človek le bolj  
oskrbnik svojega premoženja kakor pravi lastnik.  
Oskrbnik, kateremu je bilo dano "premoženje" za malo  
časa v gospodarjenje in trgovanje z njim. Oskrbnik, ki  
bo moral položiti svoj čas natančne račune o svojem  
oskrbovanju. Oskrbnik, ki mora delati po navodilih  
svojega gospoda. Tako človek-oskrbnik v smislu sedme  
božje zapovedi ne sme delati s svojim premoženjem po-  
vsem kakor bi se mu zljubilo. Pravico ima, da svoje  
premoženje rabi, nima pa pravice, da ga zlorablja. Med  
tem, ko mnogi stradajo morda suhega kruha, nima po  
božji zamisli in volji nihče pravice, da se cele noči raz-  
košno gosti v družbi svojih prijateljev in lahkomiselnо  
zapravlja in uničuje, kar je prav za prav potrebnih  
last. Pijanec, ki na kakoršenkoli način po gostilnah in  
javnih lokalih zapravlja premoženje, med tem ko doma  
strada žena in družina, prav za prav krade svoji družini  
to, kar ni povsem njegova last.

Tudi država ni vsemogočna in ne neomejena gospo-  
darica nad premoženjem svojih državlјanov. Dolžnost  
tistih, ki vladajo, hoče, da pravično razdelijo med svoje  
državlјane javne dobrote in javna bremena. Državlјani  
pa so na drugi strani spet dolžni, da vestno odraјtujejo  
cesarju kar je cesarjevega, to je državi kar je njenega,

do česar ima pravico, kar potrebuje za skupno blaginjo  
sodržavlјanov.

Skratka: sedma božja zapoved obsega ves pravni  
red javnega in zasebnega življenja. Sedma božja za-  
poved obsega edino mogočo in pravično rešitev social-  
nega vprašanja, čeprav se ne spušča vedno v podrob-  
nosti.

**○** SMA božja zapoved je po svojem strogem be-  
sedilu usmerjena na sodno razpravo: "N e  
p r i č a j p o k r i v e m z o p e r s v o -  
j e g a b l i ž n j e g a !" V širšem pomenu be-  
sede pa nam hoče zavarovati velike dobrine resnice in  
dobrega imena zoper vsako laž in obrekovanje, naj bo  
izrečeno kjerkoli in kadarkoli. Celо opravljjanje pre-  
poveduje, to je nepotrebno razkrivanje napak naših  
soljudi, tako da je po božji volji in po nauku Cerkve  
greh, in lahko tudi velik greh, brez važnega vzroka  
pripovedovati naprej tudi resnične napake svojega  
bližnjega. Celо predrzna sodba o malovernosti kakš-  
nega sočloveka je lahko velik greh, in sicer tudi če  
ni bila izrečena in nikomur sporočena, marveč se je  
brez pametnega vzroka uveljavila samo v človekovih  
mislih.

Stari časi so visoko cenili čast, poštenje, resnico-  
ljubnost, možatost ali kakorkoli so že imenovali čednost,  
ki je nasprotna pregrehi katerо prepoveduje osma božja  
zapoved. Včasih celo preveč visoko, kakor nam pričajo  
razne takoimenovane častne afere, o katerih slišimo še  
danes tu in tam. Sami stari slovenski pregovori večkrat  
govore o resnici in o laži, resnico in resnicoljubnost hva-  
lijo, nad lažjo pa se ne morejo dovolj zgražati. Pravijo,  
da ima laž kratke noge, da tudi krade, kdor laže, to je,  
da je lažnik sposoben vsega slabega, da lažnjivecu tudi  
takrat ni mogoče verjeti, kadar mora resnico govoriti,  
itd. To pojmovanje in mišljenje je plemenito in krščan-  
sko. To je košček božje postave, ki si je bila docela  
osvojila vse naše slovensko ljudsko mišljenje, lahko bi  
rekel samo slovensko narodno dušo. Božja postava  
namreč izrečno hoče, da je laž in obrekovanje vedno in  
v vsakem slučaju umazano, nedovoljeno dejanje, da je  
greh. Svet pa, ki je bil vedno nasproten temu, kar je  
božjega, je tudi v teh rečeh drugačnih misli. In če je  
to svoje mnenje vse doslej vsaj skrival, čeprav je morda  
po njem ravnal, pa smo prišli danes tako daleč, da danes  
mnogi javno, brez sramu in dobesedno izpovedujejo in  
učijo, in drugi jih poslušajo, ne ugovarjajo, marveč  
pritrjujejo in se po tem nauku tudi ravnaјo: Laž in  
obrekovanje ni greh. Nasprotno: velika čednost je, če  
nam kaj koristi. Zato, bratje, lažite! Še vas prosim: La-  
žite! Lažite brez prenehanja. Lahkoverni in k slabemu  
nagnjeni ljudje, ki hočeјo dokazov kadarkoli slišijo o  
kom kaj dobrega, kadar pa slišijo kaj slabega, so takoj  
pripravljeni vse verjeti, nekaj vam bodo gotovo ver-  
jeli, če morda že čisto vsega ne. Zato je treba prav se-  
danji čas na ves glas povdarjati osmo božjo zapoved,  
sedanji čas, ko je oče laži, hudobni duh, razlil čez širni  
svet morje vsakovrstnih laži, s katerimi hoče božjo Cer-  
kev in božjo postavо očrniti in osovražiti pred ljudmi,  
in jih je prav s tem orožjem že mnogo pridobil zase.  
Saj je to tista važna zapoved, ki hoče resnico, dobroto,  
medsebojno zaupanje in poštenje zopet spraviti v ve-  
ljavo in postaviti za podlago vsemu javnemu in zaseb-  
nemu skupnemu, vzajemnemu in složnemu življenju,  
Apostol osme božje zapovedi pa je vsak, ki se zavzema  
za resnico in poštenje, za kavalirstvo in čast, ki nastopa  
zoper zviјаčnost in laž, bodisi zasebno, bodisi javno.



**D**EVETA in deseta zapoved še enkrat povdarita šesto in sedmo: "Ne želi svojega bližnjega žene, ne želi svojega bližnjega blaga!" Važni sta zato, ker je iz njunih besed razvidno, da Bog ne prepoveduje samo hudobnih in grešnih dejanj, marveč tudi hudobne in grešne želje. Ne želi svojega bližnjega žene, ne želi svojega bližnjega blaga! In ker se želje porajajo iz misli, prepoveduje Bog tudi grešne in hudobne misli.

Čisto naravno! Zlo je treba odrezati pri korenini, pri njegovem začetku. Duša, srce, misel, to je pri človeku najvažnejše. V duši, v misli, v srcu je prav za prav sedež greha. Kakor brez duše, brez srca, brez misli ni nobenega dobrega dela, nobene molitve, nobenega zaslužnja pred Bogom, tako tudi ni brez duše, brez misli, brez srca nobenega greha, nobene krivde, nobenega zadolženja pred Bogom. Kakšno človekovo dejanje bi moglo imeti navidezno kar najboljše posledice, pa nima nobene vrednosti pred Bogom, če je bilo storjeno brez misli, brez duše, brez srca. Drugi je morda napravil zločin, pa ni nič pomislil kaj da dela, ni se zavedel hudobije, ki jo počenja, pa nima nobene krivde pred Bogom, in nobene pred svojo vestjo. Tretji pa morda ni storil ničesar hudega, samo v mislih se je pregrešil težko in najtežje, pa je velik pred Bogom njegov greh.

Ker je torej tako važna človekova notranjost, njegova duša, srce, misel, vest, mora tam notri imeti svoje temelje, svoj izvor vsaka čednost, vsa dobra dela, če nočemo, da bo naša vernost, naše poštenje, naša kultura, naše krščanstvo kaj drugega kakor prazen zunanji videz, kakor belež na grobovih, ki so v svoji notranjosti polni trohnobe, kakor navadna in pred Bogom dvakrat ostudna laž.

Nikakor torej ni dovolj, da se varujemo grešnih besed in grešnega dejanja. Iz svojega srca moramo odstraniti tudi sleherni koreninico greha. Popolnoma zatreči vse grešne misli. Človeški sodniki sicer misli ne sodijo, ker jih ne vidijo, ker jih more utajiti vsak in jih nikomur ni mogoče neizpodbitno dokazati, tako da celo pregovor govori o svobodni misli. Božja postava pa je prav v tem primeru toliko popolnejša kakor sleherna človeška zakonodaja, kolikor je popolnejši od ljudi Bog, ki ne vidi in ne pozna samo tega kar človek na zunaj naredi, marveč preiskuje človekove misli, tudi najbolj skrite misli, namene, tudi najspretnejše prikrite in zamaskirane in zvite namene, "srce in obisti", kakor pravi sveto pismo.

**V**smislu Jezusovega naročila apostolom: "Pojdite po vsem svetu in poučite vse narode... in učite jih izpolnjevati vse karkoli sem vam zapovedal", to je: poučite jih, na kakšne načine naj v danih razmerah, ki niso in ne bodo ne vedno ne povsod popolnoma enake, praktično izvajajo Jezusove postave in zapovedi, je katoliška Cerkev nekatere božje zapovedi še natančneje opredelila s svojimi znanimi peterimi zapovedmi, ki pa jih v Argentini in sploh v Ameriki vsled posebnih tukajšnjih razmer nekoliko drugače naštevajo, čeprav so po svojem bistvu samo po sebi umevno povsod iste. Tako je dopolnila na primer tretjo božjo zapoved s prvo cerkveno, ki hoče: "Posvečuj zapovedane praznike in bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri celi sveti maši!"

Duhovno življenje je že ob drugi priliki o sveti

maši obširneje govorilo, in danes res nima prostora, da natančneje razpravlja o tej najsvetejši daritvi, pač pa se bo na tako važno stvar povrnilo pozneje kdaj. Naše cenjene čitateljice in čitatelji lahko ponovno pregledajo strani 40—50 številke 115 Duhovnega življenja, zlasti pa tudi Filipičevo razpravo o presveti Evharistiji, vézi ednosti, ljubezni in miru med kristjani v številkah 55—58.

Naslednje praznike pa hoče Cerkev, da praznujemo tako kakor nedelje: praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto dne 1. januarja, praznik Razglašenja Gospodovega ali praznike svetih Treh Kraljev dne 6. januarja, praznik Jezusovega krušnega očeta J o ž e f a dne 19. marca, praznik vnebohoda Gospodovega štirideseti dan po veliki noči, praznik presvete Trojice ali deseti dan po binškoštih, praznik svetih apostolov Petra in Pavla dne 29. junija, praznik Marijinega vnebovzvetja ali veliko Gospojnico dne 15. avgusta, praznik vseh svetnikov dne 1. novembra, praznik rojstva Gospodovega ali božič dne 25. decembra vsakega leta. Skupno torej poleg nedelj še 10 praznikov, pet Gospodovih, dva Marijina in tri praznike svetnikov.

**I**Z posebnih krajevnih vzrokov so postavili Argentinci in sploh južnoameričani za drugo cerkveno zapoved kar velja pri nas doma za tretjo: "Posti se za p o v e d a n e p o s t n e d n i !"

Tudi to je našim čitateljem že splošno znano, kakšen post dá zahteva Cerkev v latinski Ameriki. Mnogo lažjega kakor pri nas doma. Vzroki so zlasti zgodovinski, ker so bili prvi priseljenci v te kraje Španci, Španci pa so dobili za časa sedemstoletnih bojev z Arabci od Cerkve posebne postne olajšave.

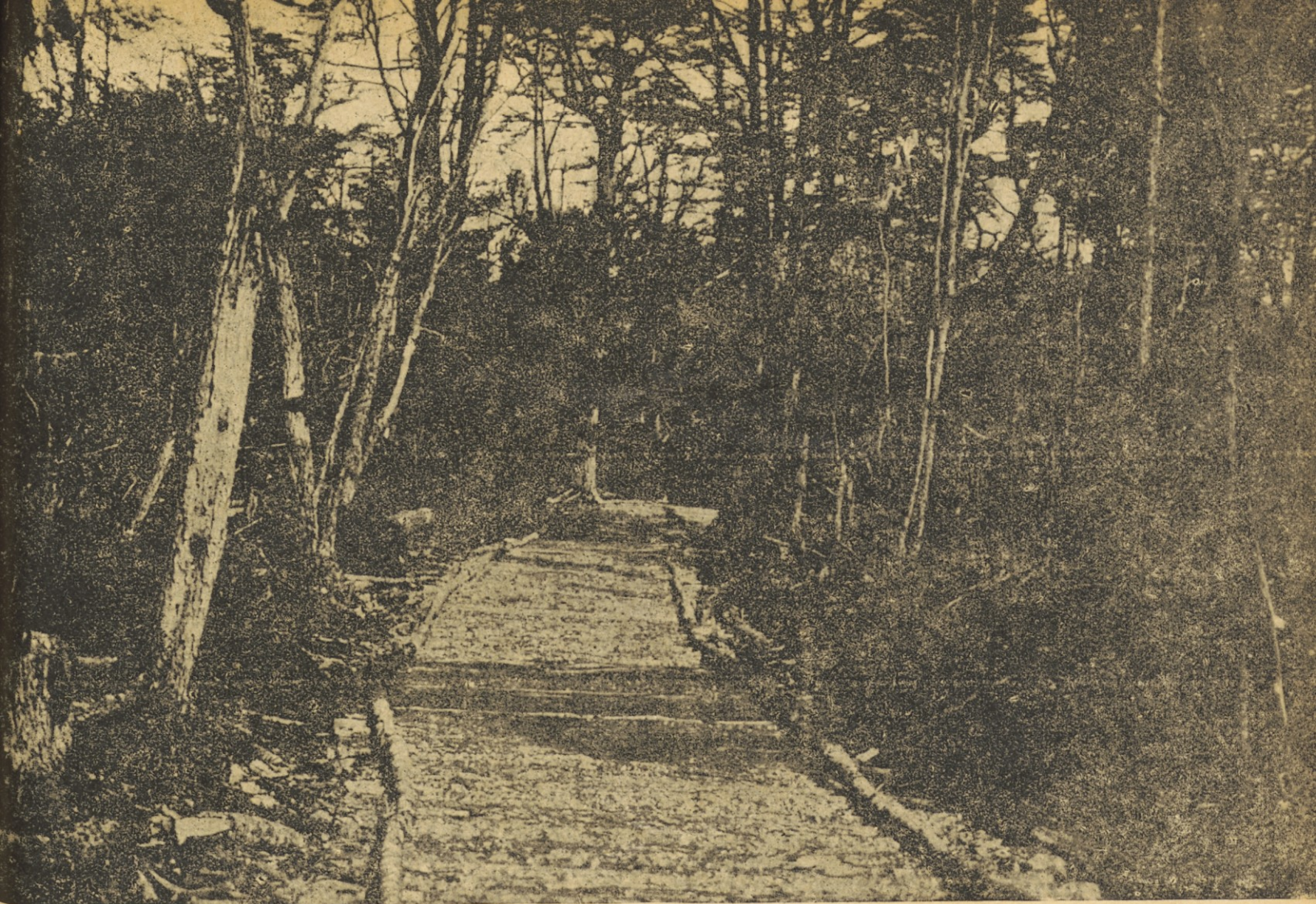
Pred vsem ni zapovedana v Argentini, v Španiji in po vsej Latinski Ameriki nobena zdržnost mesnih jedi ob navadnih petkih tekom leta. Zdržnost mesnih jedi je ukazana samo štiri dni v letu, to je na vigilije praznikov: Gospodovega rojstva, binškošti, Marijinega vnebovzvetja in praznika apostolov Petra in Pavla. Pravi post, to je pritrgranje v jedi, ko Cerkev ne dovoljuje, da bi se ljudje nasitili večkrat kakor enkrat na dan, je zapovedan adventni kvatrni petek, vse postne srede in veliki četrtek. Strogi post, to je zdržnost mesnih jedi in pritrgranje v jedi pa je zapovedano pepelnično sredo in vse postne petke. To je vsa postna zapoved, ki veže nas, ki živimo v Južni Ameriki.

Tudi to je znano, da postna zapoved zlasti ne veže tistih, ki so morda bolni, ki so prisiljeni hraniti v javnih gostilnah, ali morajo opravljati težka dela. Cerkvenci zakonik daje pravico izpregleda od te zapovedi župniku za posamezne slučaje, škofom pa tudi za cele kraje in celo za vso škofijo. Spovedniki imajo v posameznih slučajih, kadar ni povsem jasno, ali se je kdo postiti dolžan ali ne, pravico avtoritativno razlagati voljo Cerkve, in verniki se morejo z mirno vestjo ravnati po spovednikovih navodilih.

**T**RETJA cerkvena zapoved hoče: "S p o v e j s e s v o j i h g r e h o v v s a j e n k r a t n a l e t o , i n o v e l i k o n o č n e m č a s u i n v s m r t n i n e v a r n o s t i p r e j m i s v e t o R e š n j e T e l o !"

Pri nas doma je postavljena ta postava na četrto mesto.

Tudi o spovedi in o svetem obhajilu, zlasti o velikonočnem svetem obhajilu je Duhovno življenje že ope-



Vsaj neke vrste potov in cest so nam ljudem neobhodno potrebne. Včasih se moremo in moramo zadovoljiti s skromnimi stezami. Mislite na idilične steze, ki se vijejo skozi naša žitna polja ali gredo skozi travnike, ali na skrbno zavarovana in zaznamovana turistovska pota po visokih gorah. Včasih zadoščajo zasilni kolovozi. Potem imamo občinske, okrajne, deželne in državne ceste. Znano je, da je treba pota in ceste tudi gojiti, sicer se zarastejo in propadejo. Najhitreje in najtemeljiteje pota skozi tropične pragozdove, ki postanejo neuporabna že v nekaterih dneh. Prav tako je s potmi v večnost, v nebesa, k Bogu, o katerih ta naša razpravica prav za prav izključno govori. Vsak človek se more zveličati, more k Bogu, tudi če brez svoje krivde ni kristjan, samo težje, z večjimi duhovnimi napori, bolj utrudljivo in manj varno. — Sama gornja slika pa nam v nasprotju s slikama na straneh 18 in 19 predstavlja za tamošnje razmere vzorno urejeno cesto v bližini Ushuaie na skoro neobljudeni Ognjeni zemlji, kjer živi več stotin naših rojakov, zlasti Dalmatincev, ki so zaposleni večinoma kot pazniki velike in znane argentinske državne kaznilnice.

tovano podrobneje razpravljalo. Primerjaj na primer Ušeničnikovo razpravico o spovedi tistih, ki ne razumejo spovedničkovega jezika v številki 64 Duhovnega življenja in na straneh 240—243. O velikonočni spovedi in svetem obhajilu beri Tominčevó razpravo v številki 115 na straneh 87—91, ali Hladnikovo na straneh 73—85, itd.

**P**O svojih močeh podpiraj katoliško bogoslužje'', hoče zapoved, ki je sama ob sebi umevna in veljavna sicer po vsem svetu, ki pa je pri nas doma in sploh v Evropi ne povdarjajo posebej, v Argentini in povsod po Ameriki pa je vsled posebnih krajevnih razmer izrečno navedena kot ena izmed petih cerkvenih zapovedi, in sicer kot četrta.

Vsakomur je lahko razumljivo, da zahteva vzdrževanje cerkvene organizacije in njenega bogoslužja prav znatnih gmotnih žrtev. Bazilika sv. Jožefa na Floresu, kateri sva dodeljena sedaj tudi oba slovenska izseljenska duhovnika v Buenos Airesu, potrebuje na primer za svoje bogoslužje osmero stalnih duhovnikov, dva zakristana, organista, dva peveca-solista, celo vrsto ministrantov, več duhovnikov, ki jih po potrebi kličemo na pomoč, ne všteti osobja, ki je potrebno za vzdrževanje

gospodinjstva in snage. Med župnijsko osobje je treba šteti tudi učitelje župnijske šole. In da ima vse to osobje polne roke dela, vam lahko pričajo številni naši slovenski rojaki, ki so zaposleni po sličnih buenosajreških hišah: eden na škofiji, trije v župniji San Nicolás, dva v župniji Todos los Santos, eden v Las Victorias, eden v Guadalupe itd., itd. In koncem meseca mora gospod župnik pač plačati svoje uslužbence. S čim? To je sedaj drugo vprašanje. Čeprav je Argentina katoliška dežela in je rimska Cerkev argentinska državna Cerkev, vendar plačuje državna blagajna samo škofo in njihove pisarne. Župniki in župnijska duhovščina ne prejmejo iz državne blagajne niti vinarja. In sedaj brez stalnih dohodkov plačevati mesečno po svojih dvajset oseb, in plačati jih primerno, pravično, socialno! Saj gre ta izdatek mesečno v mnoge tisoče pesov! In sedaj sveče, kadilo, električna razsvetljava, obnavljanje cerkvenega inventarja, tiskanje župne revije — skoro vsaka buenosajreška župnija ima svojo tedensko revijo, ki jo brezplačno delijo vsem obiskovalcem nedeljske službe božje — stroški za knjižnice, za dvorane, ki jih potrebujejo razne župnijske ustanove, društva, bratovščine, Marijine družbe, vzdrževanje cerkvene stavbe itd., itd. In to vendar vsak ve, da ne pobira cerkev nobenih vstopnin, nobenih taks za poslušanje božje besede, za prisostvo-

vanje sveti maši, za prejemanje raznih zakramentov. Tudi na dom lahko vsakdo in ob vsakem času pokliče spovednika-duhovnika h težkobolnemu, ne da bi bilo združeno to s kakoršnimikoli stroški. In sedaj je župnija Flores komaj ena izmed stotih buenosajreških župnij! Nemara se po vsem tem naši izseljenci ne bodo čudili, če so nekatere župnijske takse po Argentini višje kakor na primer pri nas doma. Saj poleg prostovoljnih darov nima župnik nobenih drugih možnosti na razpolago, da more dobiti v svojo blagajno dovolj sredstev, s katerimi bo plačal koncem meseca uslužbenca, kakor nekoliko višje pristojbine ob priliki nekaterih uslug, ki jih bodisi on sam, bodisi njegovi duhovniki izkazujejo vernikom. Seveda niso te reči idealne, najboljše, pač pa so edino možne. Kljub vsemu je treba povdariti, da po strogi cerkveni postavi ne more in ne sme noben župnik in noben duhovnik odreči nobenemu verniku nobenega zakramenta zato, ker vernik ne more dati ob tej priliki nobenega daru bodisi cerkvi bodisi duhovniku. Plača pač kdor more. In kdor more plačati več, naj plača več, to je tudi socialno pravilno. Tudi to je v redu, da tistemu, ki prostovoljno daruje več, posveti duhovnik nekoliko večjo pozornost, čeprav je v vesti dolžan z vso prijaznostjo in postrežljivostjo biti na uslugo tudi najubožnejšemu. In tako pač dela argentinska Cerkev, ker druge poti nima na razpolago, zavedajoč se, da bi bilo najlepše, če bi mogla samo dati, vsakomur enako in veliko, in bi na nobene darove navezana ne bila. Vendar to kar je najlepše, žal ni vedno možno.

Bilo bi veliko preobširno, če bi hotel naštevati vse ustanove, ki jih vzdržuje samo buenosajreška Cerkev, to je skupina vernikov pod škofovim, kardinalovim vodstvom. Med nje ne štejem na primer znane Beneficencia de la Capital, ki sicer hoče biti in je katoliška, ni pa strogo cerkvena dobrodelna družba, in katere delavnost se razteza na tako široko dobrodelno polje, da potrebuje poleg brezplačnega vodstva še več tisoč plačanih uradnikov, ki naj po direktivah predsedstva čim bolj primerno in pošteno razdele družbene darove med potrebne buenosajreščane. Poleg te družbe skrbi sama Cerkev potom svojih lastnih dobrodelnih ustanov za več kakor deset tisoč na razne načine bolj ali manj potrebnih. In sedaj se zamislite v dejstvo, da deluje danes v Buenos Airesu nad sto župnij, dočim jih je bilo pred 15 leti komaj 50. Tekom prihodnjih 15 let pa je spet v načrtu 50 novih župnij samo v mestu Buenos Aires. Torej je treba sezidati v pičlih 30 letih 100 novih cerkva in 100 novih župnišč z vsemi potrebnimi pritklinami! In da so vse resnično potrebne, mora priznati vsak, kdor se vsaj malo zanima za versko življenje v Buenos Airesu. Za oskrbovanje svojega bogoslužja in oznanjevanje božje besede razpolaga danes buenosajreška Cerkev s približno 280 svetnimi duhovniki, kar je veliko premalo, in približno ravno toliko duhovniki-redovniki! In da v našem velemestu stroški za življenje niso tako nizki, vsi dobro vemo. Še več. Cerkev mora skrbeti tudi za svoj duhovniški naraščaj. In tako ima samo buenosajreška Cerkev danes na skrbi 350 dijakov malega in velikega semenišča, ki se skozi 12 let pripravljajo na duhovniški poklic. Pa jih je še vedno malo. Cerkev mora plačevati zanje vso okrho. Mnogo jih pošlje v Rim na višje in najvišje študije. Zanje je treba plačevati poleg vožnje še silne oskrbovalne in učne stroške v daljnem tujem mestu. To so ogromni zneski, da se mora čuditi vsak, kako jih vendar more zmagovati Cerkev, ki nima nobenih stalnih dohodkov in no-

benih fondov, in je navezana samo na milodare svojih veriikov. O, res mora biti tudi v Buenos Airesu še mnogo, prav mnogo resnično in globoko krščanskih ljudi! Kajpada moramo v kritje teh ogromnih stroškov prispevati tudi duhovniki, ki od Cerkve živimo. Zlasti župniki, ki morajo odšteti za te skupne namene gotove procente od vsake sprejete poročne ali krstne takse, in zlasti od takozvanih funeralov, kakor pravijo tukaj sedminam in obletnicam po umrlih, ki so eden izmed važnih hohodkov buenosajreških cerkva.

Da ne govorim sedaj o potrebah vesoljne Cerkve, ki jih morajo kajpada tudi kriti verniki vsega sveta. Ker se te dni ravno zaključuje v našem mestu misijonski teden, naj povdarim samó, da je Cerkev ustvarila in da vzdržuje v misijonskih deželah tako ogromne dobrodelne, izobraževalne in bogoslužne ustanove, da je treba za njihovo vzdrževanje okrog 30.000 osobja iz Evrope, poleg domačinov, ki jih je bilo treba sprejeti v pomoč, in ki jih je treba seveda plačati, dočim je razumljivo, če donasajo ustanove same malo, in nekatere nobenih uvaževanja vrednih dohodkov. Cerkev pa je dolžna vzdrževati misijone vsled izrečnega Jezusovega naročila: "Pojdite po vsem svetu in poučite vse narode," in Cerkev zelo obžaluje, da se ne more v večji meri pokoravati temu božjemu povelju. Tudi za te in še mnoge, mnoge druge neizbežne izdatke je treba dobiti od nekod primernih sredstev, dobiti pa jih ni mogoče od nikoder drugod, kakor iz prostovoljnih prispevkov vernikov, ki jim je kaj mar Cerkev in želja Jezusova.

Poznavajoč vse te razmere, bomo veliko lažje razumeli cerkveno zapoved, ki veže seveda v vesti in pod grehom: "Po svojih močeh podpiraj katoliško bogoslužje!" Videli bomo, kako malo so poučeni, kako malo uvidelni, kako zelo egoistični in samovoljni in kako malo resnično katoliški tisti, ki v verske namene nikdar ničesar ne darujejo, pač pa venomer godrnjajo in se pritožujejo, da Cerkev sprejema in prosi toliko darov.

Tudi to je prav povedati ob tej priliki da kadar v kaki župniji ne poroča, ne krščuje in ne deli zakramentov domači gospod župnik, marveč kateri drug svečenik, na primer slovenski izseljenski duhovnik, pripadajo cerkvene takse glasom cerkvenega zakonika ne pripadajo duhovniku, ki obred izvrši, ampak župniku cerkve, v kateri se je izvršila poroka ali krst, izvzemši, če so na primer poročenci izrečno njemu darovali več kakor zahteva od škofa potrjena pristojbina.

Seveda je tudi slovensko bogoslužje v Buenos Airesu združeno s troški. Z razmeroma prav znatnimi stroški, ki gredo mesečno v svojih tristo pesov! Te zneske si deliva oba slovenska izseljenska duhovnika, ki morava ta denar pač nekje zaslužiti. Seveda ne pri Slovencih, marveč pri Argentincih. In kolikor dela porabiva za Slovence, toliko je manj mogoče služiti Argentinceem. Sicer ni prijetno govoriti o teh rečeh, vendar je prav, če naši ljudje zanje vedo, vedeti pa ne morejo drugače, kakor če jim kdo pove.

**T**UDI zadnja, peta cerkvena zapoved, je vsled posebnih tukajšnjih razmer v Argentini nekoliko drugače formulirana kakor pri nas doma, in zapoveduje: "Ne sklepaj zakon a prot i c e r k v e n i m d o l o č i l o m", pri nas doma samo: "Ne obhajaj slovesne ženitve o prepovedanih časih", to je ne pripravljaj velikih in šumnih ženitovanskih svečanosti ob časih, ki jih je proglasila Cerkev za resne, spokorne ali celo žalne,

dočim hoče argentinska zapoved več: Da se pri sklepanju zakona držijo verniki vseh zadevnih cerkvenih postav in navodil.

Naravnost neverjetno je, s kakšno lahkoto se družijo tudi naši ljudje v izven zakonsko stalno družinsko življenje. Včasih se poročijo civilno, dostikrat pa niti civilno ne. In vendar je cerkvena postava v teh rečeh tako določna in stroga. Tako določna in tako stroga zato, ker se zaveda važnosti družinskega življenja in družinske vzgoje. Za nekatere prestopke svojih navodil o sklepanju krščanskega zakona je bila prisiljena izreči celo posebne cerkvene kazni izobčenja. Iz Cerkve so izobčeni na primer katoličani, ki sklenejo zakon pred nekatoliškim verskim služabnikom.

Zakon brez blagoslova! Ali pa more kdo misliti, da bo blagoslovljen zakon, ki je tako izrečno sklenjen proti vsaki božji in cerkveni volji in postavi? Še v krščanskem zakonu dostikrat ne manjka vsakovrstnih bridkih preizkušenj in mnogih nadlog, kaj pa v zakonu, ki nikakor ne more računati na božjo pomoč! In družinsko življenje! In vzgoja otrok! Kako bodo taki starši, ki so poteptali vse božje in cerkvene zapovedi, učili svoje otroke, naj se jih vestno drže? Kako jih bodo naučili paziti na vsa orientacijska in svarilna znamenja ob poti življenja, v čemer obstoji ravno bistvo krščanske vzgoje in kar je njihova prva dolžnost? Zato je neurejeno družinsko življenje ena prvih grehot, hudo bija, ki ima posebno mnogo izredno težkih posledic. O takih starših in o njihovih otrocih velja božja beseda: Oni — otroci staršev, ki so slabo vzgojili svojega telesa sad — oni bodo sicer pogubljeni, njihove duše pa bom tirjal iz rok njihovih staršev!

**G**LEJTE, kratek pregled božjih in cerkvenih zapovedi. Glejte orientacijska in svarilna znamenja, postavljena ob pot našega življenja! Ali je kaj, kar bi bilo v našo večno in časno korist, in v teh zapovedih ni zapovedano! Ali je kaj, kar bi nam bilo v časno in večno škodo, in v teh zapovedih ni prepovedano? Zato pa gorje posamezniku in narodu, ki se ne meni za ta večje in izključno v našo korist ob pot našega življenja postavljena orientacijska in svarilna znamenja! Ne posamezniki ne celi narodi se ne zavedajo, kakšno prokletstvo si pripravljajo in v kakšno nevarnost za čas in za večnost se podajajo s prestopanjem božjih zapovedi in cerkvenih postav!

**B**OŽJE zapovedi, ta orientacijska in svarilna znamenja ob potu našega življenja, veljajo za vse čase, za vse kraje, za vse razmere. Tudi novodobna znanost ne sme utihotapiti ljudstvu novih bogov, tudi umetnost se mora pokoriti šesti božji zapovedi. Tudi moderno dnevno časopisje mora spoštovati osmo božjo zapoved. Moliti in verovati moramo tudi takrat, kadar nismo v sili in stiski. Ne smemo samoumora storiti, četudi smo v velikem trpljenju in nezdravljivo bolni. Dušo in telo moramo čisto ohraniti tudi v svoji mladosti. Ne smemo po krivem prisegati in lagati, četudi bi mogli s krivo prisego in lažjo preprečiti velik bankerot. Ni dvojne morale z ozirom na dvojni človeški spol. Zakonska nezvestoba in izvenzakonska nečistost ni za en spol nič manjši greh kot za drugega. Božje zapovedi veljajo prav tako za stara leta, kakor za dobo šolskih let. Ni gosposke morale: božje zapovedi vežejo prav tako preprosto ljudstvo, kakor tiste, ki se čutijo nad druge vzvišene. V vzožju Sinaja je bila zastopana vsaka starost in vsaka plast naroda. Če se sklicuje sodnik na svetost prisega na pod-

lagi druge božje zapovedi, je tudi sam dolžan posvečevati Gospodov dan na podlagi tretje božje zapovedi. Če vladajoči na podlagi četrte božje zapovedi zahtevajo, da je treba dati državi kar gre državi, so istotako sami dolžni dati Bogu kar mu gre. Če zapiše bogatin na svojo blagajno: ne želi svojega bližnjega blaga, mora nad vhodom njegove hiše stati tudi napis: ne želi svojega bližnjega žene. Božje zapovedi tvorijo med seboj ne-ložljivo celoto in enoto. "Kdor namreč spolni vso postavo, pa prekrši eno, se je pregrešil zoper vse. Zakaaj kateri je rekel: Ne prešeštvuj, je tudi rekel: Ne ubijaj; Če torej ne prešeštvuješ, ubijaš pa, si kršilec postave." Kdor le v eni zapovedi nasprotuje volji božji, je že zatajil podlago in izpodmaknil tla vsem zapovedim. Kdor je upošteval vsa svarilna znamenja, samo za eno se ni hotel zmeniti, naj dobro ve, da je popolnoma dovolj, če se samo enkrat razbije in je uničen njegovega življenja voz!

**B**LAGOR posamezniku in narodu, ki postavi svojo kulturo na temelj božjih in cerkvenih zapovedi, ki se zvesto ravna po vseh navodilih orientacijskih in svarilnih znamenj ob poti življenja! Pri njem bodo dolžnosti do Boga in ime božje v časteh. Pri njem bo avtoriteta in družina nekaj svetega. Pri njem bo nehalo medsebojno sovraštvo. Zagotovljena bo čast žene; vso postavo bo preveval duh pravičnosti in socialnosti. Zares; božje in cerkvene zapovedi so pogoj urejenega življenja za posameznika in za cele narode, za narode, ki so na najvišji, pa tudi za one, ki so na najnižji stopnji kulture. Za one na najvišji stopnji, da se ne izrodijo, za one na najnižji stopnji, da se dvignejo.

**P**O vsem tem nam je umljivo, zakaj je Bog, ki je dal svoje zapovedi, dvakrat zažugal kazni tistim, ki jih prestopajo. Pa je tudi dvakrat obljubil plačilo tistim, ki jih izpolnjujejo: "Jaz sem Gospod tvoj Bog... izkazujem milost do tisočernega rodu tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi." — "Ako poslušáš glas Gospoda svojega Boga, storiš in izpolnjuješ vse njegove zapovedi, ki ti jih zapovedujem, te bo povzdignil Gospod tvoj Bog nad vse narode, ki so na zemlji. Blagoslovljen boš v mestu in blagoslovljen na polju, blagoslovljen bo sad tvojega telesa in sad tvoje zemlje in sad tvoje živine, črede tvojih goved in tamori tvojih ovac. Blagoslovljene tvoje žitnice in blagoslovljene tvoje zaloge."

**B**OG nam je znova oznanil deset božjih zapovedi. Obljubimo tudi mi, kot je obljubljalo ljudstvo pod goro Sinaj: "Vse kar je Gospod govoril, hočemo storiti!" Živimo življenje zapoveri božjih v svoj časni prid in pomagajmo na njihovi podlagi ustvarjati na zemlji boljše čase. Vse govorjenje o rešitvi takozvanega socialnega vprašanja, je brezpomembno prazno govoričenje, dokler se ljudje spet ne bomo oklenili zveličavnih, za čas in za nebesa koristnih božjih zapovedi.

Da bi jih ne pozabilo, je izraelsko ljudstvo nosilo na vseh svojih potih v skrinji zaveze dve kameniti tabli, na katerih so bile vklesane božje zapovedi. Tako tudi mi vedno nosimo s seboj božje in cerkvene zapovedi, zapisane v naša srea, in uresničujemo jih v našem zasebnem in javnem življenju, na vsem našem nadaljnjem potovanju skozi življenje. Tako hitimo že na zemlji miru in blagostanju nasproti k večni sreči in večnemu miru v Bogu.

**N**AŠE življenje je pot. Vožnja. Ker tako hitro mineva, je po pravici lahko primerjamo vrto- glavi vožnji z avtomobilom. Naš cilj je večnost, nebesa, Bog. Vse, kar ne vodi do cilja, kar ni z njim v nobeni zvezi, je postranskega pomena za nas, če prav pomislimo, manjše važnosti, pa naj bo nam še tako drago, naj še tako bega naše samoljubje, naj po njem še tako stremi naše častihlepje, naj bo še tako ljubo naši zaslepljenosti, ali pa naj nas boli, teži, naj nam bo na vse načine zoprno in hudo.

Ceste po katerih teče našega življenja voz, niso vse enake, ne vse enako ravne, ne vse enako gladke, ne vse enako varne, ne vse enako slikovite, ne vse enako udobno, ne vse z enako skrbjo pripravljene, ne vse enako varne. Tudi ista cesta ima ponekod svoja nevarna mesta, cele svoje nevarne odseke in predele, kjer je treba vozniku prav posebne previdnosti.

Pa tudi voz sam ima morda svoje slabosti. In voznik. Saj si dva voza nista čisto enaka, in dva voznika ne. Poleg tega so tekateri vozovi že kaj pokvarjeni, vsled česar je vožnja z njimi manj prijetna, manj varna, včasih naravnost prava pokora, tako da je na nekaterih posebno izrabljenih in pokvarjenih vozovih voznik naravnost v stalni smrtni nevarnosti. Saj je gledalec strah, kadar vidi na cesti tako staro vozilo, že stokrat popravljen, na vse načine zakrpano, na vse strani razmajano, z vsemi barvami prepleskano. Voznik, ki mora s takim vozilom na pot, mora biti seveda previden čez vse mere. Vožnja s takim avtomobilom ne more biti užitek, kakor je užitek vožnja z avtom, ki je bil ves čas kar najbolj vestno oskrbovan in negovan.

Največ pa je vsekakor odvisno od voznika. Previden ne bo pri vožnji z avtomobilom nikdar preveč. Biti mora trezen in nikdar razmišljen, sicer je nesreča čisto gotova. Tudi voznik povsem novega, preizkušene- nega in zanesljivega voza ne sme prezreti niti enega samega orientacijskega in svarilnega znamenja. Ljudje navadno napačno sodijo, da je pri vožnji z avtomobilom najnevarnejša naglica, hitrost. Ne! Najnevarnejša je nepazljivost. Tudi hitra vožnja z avtomobilom je lahko razmeroma precej varna. Ena sama lahkomi- selnost, razmišljenost, zaverovanost v to, kar ob cesti opazi, kar za njegovo vožnjo ni važno, pa pomeni lahko smrt. In če morda ne ravno smrti, vsaj veliko, zelo težko nesrečo z nedoglednimi posledicami. Nesrečo, ki jo bo neprevidni voznik pomnil morda vse življenje. Za katero se bo pokoril tja do smrti.

Naše cenjene čitateljice in čitatelji sedaj že dobro vedo, katera je tista cesta, o kateri prav za prav že ves čas govorim, katero imam prav za prav izključno v mislih: našega življenja pot. Kdo je voznik: jaz, moja duša. Voz, avtomobil: moje telo s svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi. Orientacijska in svarilna znamenja: božje in cerkvene zapovedi.

Če bi imel dovolj prostora na razpolago, bi lahko seveda še naprej razvijal to podobo in priliko. Lahko bi dejal, da izvirajo ob tej cesti, ob poti našega življenja, tudi mnogi dragoceni studenci, mnogi čudoviti zdravilni vreli, iz katerih se potniki lahko krepčajo, saj so pripravljene prav zaradi njih, in so različni za različne njihove slabosti, nesreče, nezgode, bolezni, čudoviti zdravilni vreli, ki nikdar ne odrečejo svoje pomoči, samo če iz njih zajeti hočemo. To so sveti zakramenti, o katerih bo treba obširneje govoriti drugikrat.

Lahko bi povdaril, da so ta znamenja, božje in cerkvene postave in zapovedi, postavljena ob pot našega življenja izključno le v našo korist, čeprav nikogar ne

silijo, nikogar fizično ne morajo, marveč mirno stoje vsako na svojem mestu, kakor bi hotela reči: Tukaj sem. Opozorilo sem te in opravilo sem svojo službo. Če si pameten človek, se boš po mojih navodilih ravnal. Če moreš biti pameten, boš moral nositi pač svoje nespameti posledice. Morda zelo težke posledice. Morda tako težke, da od njih ne boš ozdravil nikdar več. Morda bo tvoji nespameti na mestu sledila smrt. Svoboden človek si. Glej, pred te je na izbiro postavljena tvoja sreča in tvoja propast. Vse to velja dobesedno za obojna znamenja, za orientacijska in svarilna znamenja ob naših zemskih cestah, pa tudi za orientacijska in svarilna znamenja ob poti našega življenja, ki so božje in cerkvene postave in zapovedi.

Nalogo teh orientacijskih in svarilnih znamenj bi lahko prisposobil nalogi ure budilke, ki je bila pozno zvečer navita in naravnana na določeno zgodnjo jutranjo uro, da pravočasno zbudi človeka, ki mora po važnih opravkih na daljšo pot. Ura, kolikor toliko dobra ura budilka, natančno opravi svojo nalogo: zbudi se, zaropoče, morda zaropoče z vso silo, da se zaspani človek s strahom prebudi — potem pa ura spet mirno meri svoj čas naprej, in se nič več ne meni, če se je zaspanec premagal, vstal iz gorke postelje in prišel pravočasno na svoj cilj, ali pa se je morda polenil, se malomarno obrnil v postelji in mirno spal naprej, ne meneč se za dano znamenje. Orientacijska in svarilna znamenja ob poti življenja opozarjajo in svarijo, silijo pa nikogar ne.

Nadalje bi lahko govoril o raznih varljivih znamenjih ob potih našega življenja, ki nas vabijo na stranpota, v smer, ki ne vodi do cilja. O znamenjih, ki so zmotila že mnogo lahkovernih potnikov in jih izvabila v večno pogubo.

Lahko bi govoril o silnih stroških in o nedopovedljivih trudih, ki so jih prostovoljno sprejeli na se pametni ljudje, najprej za to, da zgrade dovolj gosto mrežo čim najboljših cest, ravnih, gladkih, brez ovinkov in brez klancev, cest, po katerih je mogoče naglo in udobno prevoziti čim večje razdalje brez posebne škode za voz in ob čim manjšem voznikovem naporu. Potem pa še zato, da opremijo cesto s kar najbolj vidnimi orientacijskimi in svarilnimi znamenji za katere zvesto skrbijo, da jih vedno ohranijo nepokvarjena, da ostanejo vedno vidna in da bodo ljudje natančno poučeni, kaj da pomenijo. Znano je, da so si privzela zlasti skrb za markiranje cest s potrebnimi orientacijskimi in svarilnimi znamenji razna prostovoljna avtomobilska društva, katerih funkcionarji poslujejo navadno brezplačno, in delajo tako požrtvovalno, da bi njihovega dela plačati sploh mogoče ne bilo, med tem ko tisti, ki sadove njihovega dela uživajo, dostikrat mislijo, da nimajo drugega opravka kakor da njihovo nesebično delo kritizirajo in opravljajo. Tisti, ki skrbijo, da bi bila čim udobnejša in čim varnejša našega življenja pot, ki v nebesa pelja, in tisti, ki gojijo orientacijska in svarilna znamenja ob poti našega življenja, to so tisti, ki razlagajo božje in cerkvene zapovedi in skrbijo, da bi jih ljudje kolikor mogoče dobro poznali in se po njih ravnali, med tem, ko jih je spet mnogo, ki mislijo, da nimajo važnejšega opravila, kakor da njihovo delo kritizirajo in ovirajo, in se na ta način važne in imenitne delajo.

Znano je, da so na najnevarnejših krajih orientacijska in svarilna znamenja posebno skrbno izdelana. Dostikrat so vdolana vanje na poseben način izoblikovana in brušena stekla, ki se močno zasvetijo, če

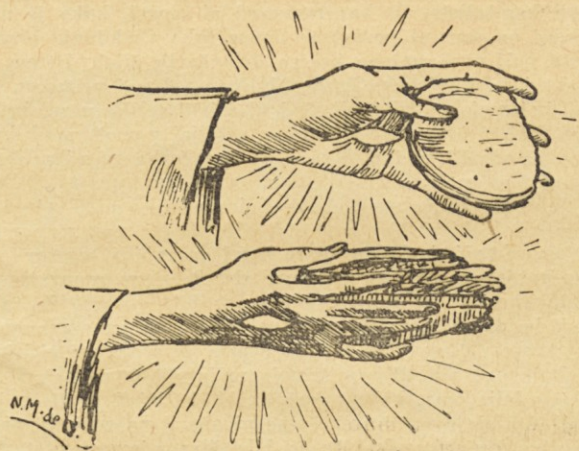
zvečer posije nanje avtomobilska luč, in tako voznika posebno živo spomnijo na pretečo nevarnost. Dobijo pa se ničvredni ljudje, največkrat kaki nedorasli in nespametni otroci ali slaboumneži, morda kozji in kravji pastirji, ki imajo na razpolago dovolj časa in ne poznajo pametnejšega dela, kakor da gredo v svoji nerazsodnosti in svoji nespameti s kamenjem izbijati svetlika-joča se stekla iz orijentacijskih in svarilnih znamenj. Pa jim še ni dovolj. Če se je zbralo dovolj malopridnežev in zanikrnežev, in se jim zdi, da se jim ni treba nikogar bati, se spravijo nad ta prekornostna orijentacijska in svarilna znamenja sama. Zaletavajo se vanja od vseh strani, z naporji vseh svojih sil — bedaki imajo dostikrat silno moč — jih skušajo omajati, izpuliti, vreči v obeestni jarek, kar se jim velikokrat tudi res posreči. Saj se morda niti ne zavedajo, kako strašne nesreče se vtegnejo zgoditi zaradi njihove nespametne objestnosti. Morda ste že uganili, koga mislim s to prispodobo. Tiste nespametneže, ki se z vso silo borijo zoper božje in cerkvene postave in zapovedi v javnem in zasebnem življenju, ki jih z raznimi praznimi izgovori hočejo izruvat iz njihovega vidnega mesta v javnem življenju kakega naroda, države ali skupnosti, in pometati v obeestne jarke, kar se jim je marsikje res že tudi posrečilo. Saj bi človek ne verjel, da je taka nespametna hudobija sploh mogoča, če bi je ne uganjali pred samimi našimi očmi. Hvala Bogu, da se ti nesrečnejši dostikrat in morda celo navadno niti ne zavedajo, kakšne strahotne škode in nesreče da pripravljajo in povzročajo. Če bi namreč vedeli, če bi se res zavedali, kaj da počenjajo, bi morala biti tudi njihova kazen strahotno strašna. Vendar je kljub vsemu že dovolj žalostno in prav tragikomično, kako se s temi svojimi zlimi in dostikrat prav pobalinskimi čini še bahajo in ponašajo, prav podobno kakor se bedaki in nespametni otroci veselijo, bahajo in se ponašajo, kadar se jim je posrečilo izruvat kakšno obeestno svarilno znamenje, je razbiti in vreči v obeestni jarek. Tako pa upamo, da se vsaj dostikrat izpolnjuje nad njimi Jezusova molitev in molitev vseh božjih svetnikov, ko so jih hudobnejši zaničevali in zasramovali na vse mogoče in nemogoče načine: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

Takoj, ko se človek rodi na svet, že postane potnik v večnost. Seveda ne more nihče takoj vzeti krmila v roke, sestri za volan in manevrirati z avtomobilom. Za vožnjo z avtomobilom je treba precejšnje priprave. Tisti, ki se ima izučiti za spretnega voznika, najprej opazuje, kako drugi krmarijo avtomobilski volan. Potem si izbere spretnega učitelja, ki mu bo razložil vse skrivnosti vožnje z avtomobilom. Rad se razgovarja s prijatelji in znanci o avtomobilih in o avtomobilizmu. Nato se vozi nekaj časa skupno s svojim učiteljem, da učitelj lahko svojega učenca vsak čas opozori na morebitne pomote, napake in pomanjkljivosti, da mu da še zadnjih navodil. Potem gre avtomobilski učenec pred posebno komisijo. In šele sedaj se začne njegova samostojna in svobodna pot po cestah sveta. Tudi za svojo pot v večnost se pripravlja človek na podoben način. Dokler je še prav majhen, dokler še ne more samostojno misliti, dokler še ni odgovoren za svoja dejanja, ne krmari še sam svojega voza proti večnosti. Dan je v varstvo in v šolo svojim staršem ali njihovim namestnikom, katerih poglobljena naloga je, da svoje varovance čim bolj natančno poučijo, kako naj gredo skozi življenje, da ne bodo izgrešili cilja, ki je v nebesih, pri Bogu. In ker je pot v večnost tako važna, da je vse izgubljeno, če je izgubljen ta cilj, en

sam človeški učitelj za pouk ni dovolj. Tudi samo dva ne, oče in mati. Katoliška Cerkev je preskrbela svojim ljublim otročičem že takoj pri njihovem rojstvu še dva učitelja, krstnega botra in krstno botro. In tudi še to se ji ne zdi dovolj. Ko so nastali za mladega voznika posebno nevarni časi na njegovi vožnji proti večnosti, mu da katoliška Cerkev še petega varuha in učitelja. Če odpove eden — tako misli Cerkev — potem bo stopil na njegovo mesto drugi, vseh pet ne bo po človeško govorjeno odpovedalo nikdar. Prav v tem obstoji bistvo očetovskega, materinskega in botrinskega poklica. Prav v tem obstoji bistvo vzgoje. Vzgoja ni prav za prav nič drugega, kakor teoretičen in praktičen pouk, kako bi človek varno potoval skozi življenje proti večnosti, kako bi se znal obvarovati vseh nevarnosti, ki mu na poti pretijo, kako bi porabil vse pripomočke, ki so mu nudijo, da bi bila bolj varna in da bi šla bolj naravnost njegova pot proti večnemu cilju, zlasti pa kako bi dobro poznal vsa orijentacijska in svarilna znamenja ob poti življenja, ki so božje in cerkvene postave in zapovedi, in se natančno po njih ravnal. Poklicani pa so za vzgojo najprej starši. Če iz kateregakoli vzroka starši odpovede, pridejo na vrsto botri, najprej krstni in potem birmanski. Če eden za drugim vsi zanemarijo svojo strogo dolžnost, potem se bo o tem ali onem sinu ali hčeri, birmancu ali birmanki, morda res izpolnilo: Pogubljen bo ali pogubljena, zato ker se ni znal prav obnašati na poti življenja. Z isto pravico pa bo neusmiljeno izpolnjen tudi drugi del grožnje: "Njegovo, njeno dušo pa bom tirjal iz tvojih rok!" Iz tvojih rok oče, mati, pa tudi iz tvojih rok botra ali boter!

Še marsikaj drugega bi bilo mogoče in treba povedati in povdariti, ko govorim o zapovedih, svarilnih znamenjih ob poti našega življenja. Prostor, ki mi ga revija stavlja na razpolago, je vendar že zdavnaj in že za mnogo prekoračen. Zato moram končati. Vsak izmed čitateljev pa naj to misel in priliko sam zase razvija naprej. Zlasti pa naj jo praktično izvršuje. Kateri hočemo priti kdaj na edini pravi cilj našega življenja, našega potovanja v večnost, v nebesa, k Bogu, je neobhodno potrebno, da skrbno pazimo na vsa orijentacijska in svarilna znamenja ob poti našega življenja, na vse božje in cerkvene postave in zapovedi, sicer bo čisto gotovo velika naša nesreča in neizbežen naš pogin.

Jožef Kastelic, Buenos Aires.



"Vzemite in jejte, to je moje telo"...

Ali si že bil pri velikonočnem svetem obhajilu?

Nisem katoličan, pa sem začel premišljevat o Cerkvi. Mislim sem na njeno življensko silo in moč.

Že samo kot zgodovinsko gibanje je Cerkev nekaj posebnega. Skozi ves srednji vek nam je ohranjala klasično učenost. Nadaljevala je izročilo rimske civilizacije. Znala se je prilagoditi, vendar je ostala neizpremenljiva. Bila je diplomatska, vendar neuklonljiva. Preživela je cesarstva, kraljestva in demokracije. Še vedno je ista, kakor je bila pred stoletji. Kadar se ji zdi potrebno, pokara vladarje sveta. Ona je edina sila na svetu, ki jo povsod poslušajo s spoštovanjem, brez ozira na narodnostne in državne meje.

Premišljeval sem lepoto Cerkve. V vsej cerkveni zgodovini so najboljši arhitekti, slikarji, steklarji in drugi umetniki delali za Cerkev. Celo v najbolj zakotnih vaseh so se ljudje z ljubeznijo trudili, da je bila njihova cerkva lepa.

Premišljeval sem, kako blizu je Cerkev vedno bila vernemu ljudstvu. Na prav poseben način zna biti vsem

vse. Enako si osvaja kmeta kakor izobraženca. Osvaja si vsakega na svoj način. Cerkveno poslopje samo je vsem ljudem na razpolago. Indijanec prinese s seboj južino in jo použije v hladni lopi pred cerkvijo. Enako prinese s seboj otroke in celo živali in prosi zanje blagoslova. V cerkvi se poroči, iz cerkve ga pokopljejo. Ko gre mimo cerkve, stopi vanjo in pomoli v njej.

Izobraženca je Cerkev odpočitek v njegovih dvomih in duševnih bojih. S svojo avtoriteto daje končno odločitev in duševnih bojov ni treba več. Cerkev je vsem vse. Njen duhonik ima v spovednici opraviti z vsemi mogočimi človeškimi slabostmi. Vsi otroci Cerkve lahko pri njem odložijo svoja bremena.

Cerkev se živahno zanima za vsa človeška početja. In jih natanko razume. Katolicizem je lahko samo ob sebi umeven za preprostega človeka, pa tudi globok, da mu ne more do dna noben filozof, in prav zato je velikanska dobrota za milijone. Srečni so tisti, ki so rojeni v tej veri!

Iz knjige, ki jo je pravkar izdal ameriški veleposlanik v Nemčiji, Mr. Hugh Wilson.

## F r a n c e

**D** ruga za drugo so ugašale zvezde na nočnem nebu. Luna se je menda ustrašila obljublajočih se mladih sončnih žarkov, in je začela bledeti. Po mestnih ulicah so zaropotali stari omnibusi. Molče, z rokami v žepu, so se začeli pomikati prvi delavci vsak na svoje opravilo. Megla, ki je bila čez noč kakor lahna koprena zastrla umazani Riachuelo in mesto ob njegovih bregovih, se je začela izgubljeti. Stara, zaprašena budilka je Francetu prav kar z močnim ropotom oznanila čas, da že vstane iz spanja.

Čeprav je bil delal pozno v noč, je France hitro skočil pokoncu, naglo se je umil in napravil v svojo najlepšo obleko. Skrbno si je pomazilil lase in jih razčesal pred ogledalom. Ko si je pokrtil klobuk, se je kakor nehoté še enkrat vstopil pred zrcalo in je zadovoljno ugotovil, da je še kar čeden fant. Nato je stopil iz sobe, zaklenil vrata, spravil ključ v žep in odšel.

Sunkoma so se poganjali ljudje na omnibus, ki je drvel proti buenosajreškemu pristanišču Darsena Norte. Vsak je živel svojim majhnim vsakdanjim opravkom in skrbem. Drug za drugim so spet drzno, pa elegantno skakali iz voza, ko je privozil do "njihove" kvadre. Očividno so bili vajeni in sigurni svojega opravila.

Francé je slonel ob oroselem oknu in premišljal.

V pristanišče gre. Danes se iz Trsta pripelje Neptunia in z njo žena Mila in hčerka Cvetka. Dobrih osem let je že minilo, kar se niso videli.

Osem let! Kakšna predolga doba!

Kako pusto je bilo življenje v tem tujem mestu vse te dolgočasne dni! Težko delo. Kakor da se obnavlja zgodovina rimskih sužnjev, o katerih je slišal nekaj malega. Kakor da se obnavlja njihov onemogil srd do vsemogočnih gospodarjev. Sam ni vedel, zakaj se je ustavil ob misli, če so jih že takrat imenovali kapitaliste. In kar razumeti ni mogel, kako je mogoče, da kdaj on sam ni poznal te danes tako vsakdanje besede, ki nehoté boji urno požene kri po delavčevih žilah. Potem mu je šlo skozi misli njegovo borno življenje, skoraj pritrgovanje, da bi si kaj malega prihranil. Saj ni mislil toliko nase, kakor na svoje. Nekaj časa jim je domov pošiljal pomoč, pred kratkim pa se je odločil, naj prideta žena in hčerka za njim. In sedaj jima gre nasproti.

In spet mu je stavila misel drugo sliko pred njegove duhovne oči. Sobica. Vso zapuščeno in nikdar pospravljeno. "To ni delo zame", je kakor bi se hotel opravičiti, ugotovil vsakokrat, ko je ves obupan opazoval debelo plast prahu, in res ni vedel kako naj se je reši, čeprav je bilo gotovo, da taka nesnaga in nered nista ne prijetna ne častna za stanovalca, ki jih v svojem stanovanju trpi, in čeprav ju svoje dni ni bil vajen.

Potem se mu silijo v spomin prijatelji in znanci. Moj Bog, če bi vedeli doma, kako tukaj živijo ljudje! Brez Boga in brez vesti! Grajal je na drugih česar ni opazil na sebi. O, ni bil še izgubljen Francé, zakaj še je bila živa njegova vest. Vendar se mu je zdelo, kakor da se je šele ta trenutek zavedel: v domači cerkvi tam v goriških Brdih sem bil pred osmimi leti zadnjikrat pri maši! In sveta spoved, in obhajilo? Kar nekam žalostno in otožno je postajalo v njegovi duši.

Saj drugače ni bil slab. Nikomur ni storil žalega. Še v mislih ne. Kar razumeti ni mogel, kako je vendar tako pozabil Boga, dobrega Boga. Dobro je razumel, da ni bilo prav. Gospod Bog bo pa tudi razumel, kako je moglo tako daleč priti. Saj odslej bo pa spet vse drugače. Vse, prav vse. Saj je že tako blizu njega košček domovine, pristne in nepotvorjene. Saj se mu bliža najljubše, kar je imel tam daleč onstran Soče. Teh dvoje ljubih bitij nosi s seboj vse čednosti, vse prelepé stare domače navade v novi dom onstran rečice Riachuelo, tam nekje med Avellanedo in naselbinom Dock Sud.

Med tem se je Neptunia počasi, ponosno, kar nekam zmagoslavno bližala buenosajreškemu pristanišču. Formalnosti s potnimi listi so bile urejene že prejšnji večer. Potniki so kar nekam nervozni vsled veselega pričakovanja, in nemirno begajo sem ter tja.

Če je res veličasten večerni prihod v Darseno Norte, ko je noč zakrila umazane vode veletoka Rio de la Plata in v svoj skrivnostni plašč zavila vse zanemarjene obrežne stavbe, bliščéča svetloba nebotičnikov in prelivajoče se barve svetlobnih reklam pa kar nekam omamno kričeče in oglušujoče razkazujejo svoj velemestni sijaj in svoje bajno bogastvo, pa je prihod v zgodnjih jutranjih urah mnogo treznejši, malo razveseljiv in naravnost ubožen. Občutljivi potniki, ki jih je omamilo ime bogate Amerike ali Argentine, srebrne dežele, kar ravno pomeni ime Argentine, doživljajo svoje prvo razočaranje še predno so stopili iz ladje na realna, resnična argentinska tla, kjer jim nova razočaranja ne bodo skopo odmerjena.

V osmih letih, dolgih osmih letih, se je Francé kljub vsemu pomestil. Mila, njegova žena, se je med tem postarala in še bolj pokmetila. Bila je obličena brez okusa in počesana naravnost malomarno. Prevzele so jo bile pač druge misli in skrbi. Že ko sta se na ladji srečala, Francetov prvi vzklík "Mila!" ni pomenil samo veselja, marveč tudi razočaranje.

Lepo pomladno jutro je bilo. Sonce je bliščéče svetilo na umazana pristaniška tla. "To je Amerika? To je srebrna dežela Argentina?" Razočaranje je doseglo svoj vrhunec, ko sta stopili mati in hči na dvorišče lesene barake, tam nekje med Avellanedo in Dock Sud, in se je ubožna sobica odprla pred njima, polnima pričakovanja, edina sobica, ki jo je premoglo družinsko stanovanje, ki naj bi bilo njihov novi dom, sobica, ki povrh še ni bila resnično pospravljena, od kar se je France naselil v nji.

"Saj to je hlev!" je nehoté in obupno vzkliknila Cvetka, visokoraslo, zdravo, zagorelo in čedno dekle.

Francé, pred čigar duhovne oči so se sunkoma pognali vsi napori zadnjih osem let, vsa premagovanja, vse odpovedi, da si je mogel prištediti, od ust pritrpati ta skromni dom, na katerega pa je bil prav vsled teka ponosen, v katerega je bil zaljubljen, zaradi katerega so ga zavidali vsi njegovi znanci, je vstopil, zaprl vrata za seboj, sedel na posteljo, stisnil glavo in se zamislil, bolj sam kakor je bil včeraj ali kadarkoli zadnjih osem let.

Ciril Kren, Avellaneda.

# Opazovalec

Obletnico slovenske službe božje na Avellanedi bomo praznovali meseca junija. Naši dobri rojaki, ki živijo onstran Riachuela, posebno naši Prekmurci, so pokazali zares pravo in globoko razumevanje za dobro stvar. Vedno tako številno prihiteli v kapelo, kadar imamo tam našo pobožnost, da je res veselje. Posebno zahvalo je treba dati pevcem in še posebej g. Štefanu Utroša, ki nam tako velikodušno daje na razpolago prostor za pevske vaje. Samo tisti, ki od blizu opazujemo to veselo in živahno delo, vemo, kako velike zasluge ima za Avellanedo gospod



Vesela družba Slovencev iz Avellanede

pevovodja Jekše, ki v dežju in mrazu ali pa tudi v vročini vedno točno prihiteli tam iz Paternala in tako vestno pripravljajo svoj ukaželjni pevski zbor. Naj Bog povrne njemu in vsem, kar tako velikodušno store za božjo čast in za dušni blagor rojakom.

Dne 12. junija bomo praznovali cerkveno proslavo te obletnice, h kateri vabimo vse rojake. Ob 10. uri sv. maša z zahvalno pesmijo, popoldne ob 4. uri pa molitve. Ta dan bo torej na Avellanedi štrukelj. Zato pričakujemo obilne udeležbe od blizu in daleč. Vsi, ki berete te vrstice, le stopite ta dan dol na Avellanedo, da pogledate, kje se bori tisoč naših bratov za svoj vsakdanji kruh.

Dne 26. junija bo pa zunanja proslava te obletnice. Bo tudi



Pogled na del slovenske procesije dne 29. maja t. l. po arkadah argentinske lurške bazilike. Marijo nosijo seveda slovenska dekleta.

ob 10. uri sv. maša, po popoldanski pobožnosti pa domača prireditev, katera bo pač vsem navzočim dala polno mero razvedrila in veselja. Le nikar ne pozabite! Dneve 12. in 26. junija

si že sedaj rezervirajte za Avellanedo. Cerkevni del slovesnosti se vrši v kapeli Don Oriolovega zavoda na Manuel Estevez 630, blizu La Blanca, kje bodo druge slovesnosti, boste pa že tam zvedeli. Saj ne bo daleč stran. Samo pridite!

Presenetljivo mnogo Slovencev se je spet zbralo v nedeljo dne 29. maja v Lurdu, kjer smo slavili dvojen praznik: majniški obisk lurški Mariji in evharistično slovesnost, da smo se tako tudi mi pridružili častilec sv. R. Telesa, ki so se prav iste dni zbrali na mednarodnem evharističnem kongresu v Budimpešti. V dolgi procesiji z Najsvetejšim, s častnim spremstvom kakih 50 mož s svečami, ki so šli ob obeh straneh, slovenska dekleta nesla kip lurške Marije. To je bila v teh krajih pač prva slovenska procesija s sv. Rešnjim Telesom. Med vso procesijo je donela slovenska pesem, ki jo je vsa množica pobožno prepevala, mogočni zvočniki pa so ji dali še posebno veljavo, peveci sami zase so pa pripravili še nekatere nekoliko težje, pa prelepe pesmi, ki so kar prevzele prisotne drugorodce, ki takega petja zlepa ne čujejo. Saj se je pevovodja g. Ciril Jekše tudi na vsa moč potrudil. Vsa slovesnost je tako čudovito lepo uspela, da je superior redovnikov, ki varujejo to Marijino svetišče, ves ganjen izpred oltarja čestital Slovincem, ko se je slovesnost zaključila. Udeležilo pa se je procesije nad 500 Slovencev, ki so prihiteli od blizu in daleč. Mnogo je bilo seveda tudi domačinov, ki jih na taki božji poti nikoli ne manjka.

Gospodarsko in podporno društvo Slovencev v Villa Devoto je z velikim uspehom proslavilo triletnico svojega obstoja, o kateri proslavi smo že zadnjič poročali. Ob tej priliki je izdalo tudi brošurico "Naš dom".

Umrla je v Budincih v Prekmurju bivša izseljenka in blaga mladenka Marija Filo. Bolezen je našla v Franciji, kjer se je na delu prehladila in prišla domov umreti. Tukaj ima brata in več drugih sorodnikov.

Prekmurški rojaki so napravili zbirko za zgradbo kapele v Filovcih pri Bogojini. Zbrali so 1120 Din.

Nesreča nikoli ne pride sama, pravi pregovor, marveč ena nesreča odpre vrata drugi. Tako se je zgodilo pri Vugovih, ki so doma iz Solkana. 11. maja je nenadno umrl oče Valentin, ki je tako želel prisostvovati lepi birmanski slovesnosti, pri kateri sta bila birmana dva njegova sinova. Pa je bil ob času birme že v večnosti. Sedaj je pa še mama morala v bolnico, kjer je bilo operirana na slepiču. Vugovi imajo trgovino na Vidal-Guanacacha. Za pokojnega Valentina Vugo bo sv. maša na Paternalu 19. junija.

V Črničah je dne 5. maja umrla Faganelova mama, Jožefa, stara 71 let. Imela je pljučnico. Zapuščala doma 3 žalujoče sinove in eno hčerko. Sin Franc je uradnik v Banco Germanico in dobro znan vsem rojakom. Naše sožalje.



Nekateri veseli Avellanedei vabijo na štruklje

Krščen je bil v Lurdesu dne 29. 5. Lojze Anton, prvorojenček Markota in Rafaele Krpan de Gulin.





Zamudniki za Mohorjevo družbo se lahko še oglasijo pri poverjeniku g. Francetu Lakner, pri naši upravi ali pa pri kateremu izmed slovenskih izseljenskih duhovnikov. Naročnina znaša štiri pese in pol.

Trideset četrti mednarodni evharistični kongres je z vsem sijajem in ob silnih množicah ljudstva zboroval v Budimpešti, glavnem mestu Ogrske, v dneh od praznika Gospodovega vnebohoda do nedelje dne 29. maja 1938. Kot papežev osebni odposlanec mu je predsedoval kardinal Pacelli, ki ga poznamo slovenski izseljenci že iz evharističnega kongresa v Buenos Airesu, kjer si je na mah pridobil tako velike splošne simpatije, kakor v resnici niso običajne. V svojem slavnostnem govoru je zlasti povdaril misel, da vlada danes med ljudmi naravnost babilonska zmešnjava, da se uveljavljajo načela in prepričanja, ki so si med seboj docela nasprotna, ki ena drugo izključujejo, in da svetovni mir ne more biti bolj negotov kakor je. Te zmede so vendar čisto čistó posvetnega značaja in posledica zaverovanosti velikih ljudskih množic in zlasti njihovih voditeljev v izključno posvetne zadeve. Od vseh strani prihajajo zahteve, naj se v teh zmedah tudi Cerkev odloči na eno ali na drugo stran. Toda Cerkvi je poverjena veliko višja naloga, kakor vmešavanje v stvari, ki so čisto posvetnega značaja. Zato je treba, da rešijo te spore in razvozljavajo te zmede posamezni narodi in posamezni stanovi sami med seboj. Cerkev se nobeni rešitvi ne bo protivila, da le spoštuje božje postave in da večnega zveličanja ljudi ne onemogoča ali čezmerno ne otežkočuje. Kongresiste je pozdravil tudi 81letni poglavar katoliške Cerkve, sveti oče Pij XI. Seveda po radiu. Povdaril je, da osebno pozna ogrsko deželo in njeno prestolico, da očetvska ljubezen ne pozna meja in se mu zdi, kakor bi se nahajal prav ta trenutek sredi med svojimi zvestimi sinovi in jim govoril. Takoj po evharističnem kongresu so se začele slovesnosti devetstoletnega spomina, odkar je umrl prvi ogrski kralj sveti Stefan. Slovesnosti bodo trajale tja do konca avgusta in se jih udeležuje seveda tudi ogrska vlada. Za prihodnji mednarodni evharistični kongres pa so določili mesto Nizza na Francoskem.

Misijonski teden je končal te dni v mestu Buenos Aires in seznanil zborovalce z veščinc misijonskega problema. Dva tisoč let potem, ko je naročil naš Gospod Jezus Kristus, zlasti apostolom, pa tudi vsem svojim vernikom: "Pojdite po vsem svetu in poučite vse narode in učite jih kako naj izpolnjujejo vse, kar sem vam zapovedal," dva tisoč let potem nas je komaj 365 milijonov članov prave Jezusove Cerkve, komaj 600 milijonov nas je vseh kristjanov, dočim jih 1400 milijonov še ničesar ali skoro ničesar ne ve o našem Gospodu Jezusu Kristusu! Samo 10.400 misijonarjev - duhovnikov ima danes katoliška Cerkev po poganskih deželah. Pa še izmed njih jih je 9.000 prav za prav namenjenih le bolj za vernike, ki so že izpreobrnjeni, pa po poganskih deželah žive. Pravih misijonarjev je torej komaj 1.400 ali po eden za vsak milijon poganov!

Marsikaj zanimivega je povedal misijonski teden o misijonarjih samih, o njihovi pripravi in o njihovem življenju. Človek bi mislil, da se bo Cerkev brž zadovoljila s pripravo svojih misijonarjev, ki morajo itak živeti večinoma med najbolj neizobraženimi ljudmi. Pa ne! Svoje misijonarje Cerkev še skrbneje pripravlja, kakor druge svoje duhovnike. Dočim smatra Cerkev, da je za navadnega duhovnika dovolj 12 let srednješolske in visokošolske izobrazbe, v Sloveniji in po srednji Evropi 14 let, daje svojim misijonarjem 16 let posebne poklicne izobraz-

be! Redovi pošiljajo svoje naj-boljše moči v misijone. Najboljše katoliške univerze ima Cerkev v Tokiju in v Peipingu!

Misijonsko dela je dostikrat nedopovedljivo naporno. Mislite si pomanjkanje vsake civilizacije, mraz in vročino, prehrano, kakoršne civiliziran želedec ni navajen, 16 let priprave na misijonski poklic, potem po je bilo na primer strahotno podnebje na Aljaski skozi desetletja dolgo eno k drugemu že v enem samem letu do smrti izmučilo misijonarja! In vendar so mislili misijonarji, da ne smejo odnehati! Sedaj so seveda že tudi te razmere veliko boljše.

Da zahteva misijonsko delo tudi gmotnih žrtev, si lahko vsak sam predstavlja. Vzdrževati v inozemstvu 10.400 ljudi, že za to so potrebne silne vsote. Pa je treba vedeti, da živi v misijonih poleg misijonarjev - duhovnikov še kakih 20.000 misijonskih bratov in sestrá. Da je treba računati na svojih 100.000 vse ljudi, ki jih je treba v misijonskih deželah vzdrževati. In potem misijonski naraščaj, za katerega je treba skrbeti. In šole, sirotišnice, bolnice itd.

Zato prosi Cerkev tiste, ki sami ne morejo v misijone, da z molitvijo, s prostovoljnimi žrtvami, pa tudi z denarno pomočjo podpro katoliške misijone, da vsaj na ta način skušajo izpolniti Jezusovo željo in naročilo, in da se tako tudi velikega zasluženja misijonarjev udeležujejo.

Rojstno hišo največjega slovenskega pesnika doktorja Franceta Prešerna je kupila slovenska šolska mladina za Din 150.017.—, ki jih je v izredno krinkem času zbrala potom prostovoljnih javnih zbirk.

To hišo bo treba sedaj tako urediti, kakor je bil urejen ta vzorni slovenski kmečki dom, ki je nam dal zadnjih sto let nad 30 izobražencev, pred dobrimi sto leti, za časa Prešernovih dni. Opreмили ga bodo torej tako, kakor so bile tedanji čas opremljene slovenske kmečke hiše, zlasti bodo shranili v njem vse, kar spominja na velikega pesnika. Tako bo shranjena v njem na primer Prešernova zibelka in še mnogo drugega, kar je svojčas služilo Francetu Prešernu. Kdor bo torej obiskal to hišo, bo precej nazorno videl, kako so živeli naši predniki pred sto leti.

“Izpit za življenje”, se imenuje drama, ki jo je napisal ruski pisatelj V. Švarkinov, igrali pa so jo te dni tudi v ljubljanskem narodnem gledališču, in jo je izredno prijazno sprejelo tako ljubljansko občinstvo kakor tudi gledališka kritika.

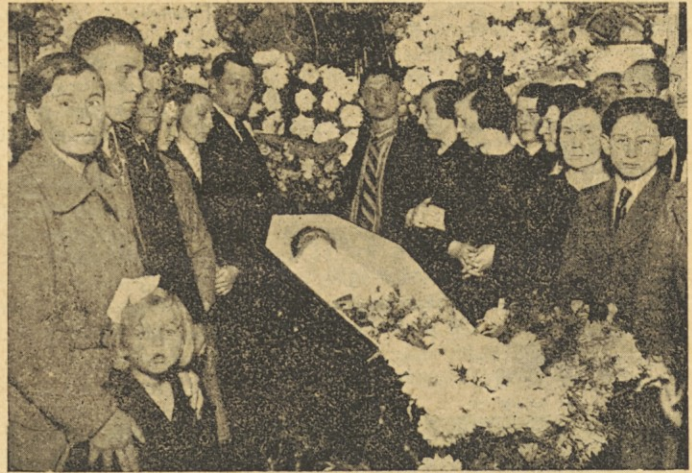
“Izpit za življenje” ni brezvsbinska in prazna igra za smeh in kratek čas — tudi to je včasih potrebno — marveč je igra, ki globokomno načetna najvažnejše duhovne potrebe in probleme, in nehoti vodi človeka h globljemu notranjemu, duhovnemu življenju, drama, ki hoče premagati vsako duhovno obupanost in malodušnost, ki prihaja iz naše slabe narave in od slabih ljudi, med katerimi moramo živeti.

Vrhunec drame se odigrava sredi mosta, kjer so se v temni noči zbrali vsi, ki so se pri tej igri srečali na odru, in kjer hočejo v skrbeh in obupu obračunati z ničvrednim življenjem. Pa se sredi nočne teme dvigne med njimi odrešilna misel: Treba je vzdržati še do jutra: ko pride dan, bo človek jasneje izpregledal in razločnejše videl. “V življenju vsakega človeka pride temna noč”, ugotavlja igralec profesor Anton Ivanovič, pa bo moje življenje morda vendarle komu dobro in koristno.” Zato se odloči, da bo vzdržal. In stari Zverjev govori mladini: “V življenju sem večkrat klestil, pal in si pobil čelo, a duše, duše v sebi nisem ubil!... Otroci, če se vam primeri, da boste jeseni naleteli na umazane luže in zoprne miake, spomnite se in ne pozabite, da na svetu morajo biti, ravno tako kakor morajo biti, teči in bučati reke, in valovati jezera in morja. Če na vašo pot pade prah, smeti in nesnaga, ne psujte zaradi tega matere zemlje!

Kdor je dovolj globok, in mu je “izpit za življenje” resna zadeva, naj pazljivo prečita tudi razpravo o Znamenjih ob poti življenja, ki jo prinaša današnja številka naše revije na strani 18.

Jugoslovanski kulturni vrt je bil dne 15. maja kar naj-slovesneje blagoslovljen in otvorjen v največjem slovenskem izseljenskem mestu, v severoameriškem Clevelandu. Slovesnosti se je službeno udeležila vlada Združenih držav, vlada države Ohio, in klevelandska mestna uprava. Bilo je to največje slavlje, kar jih je kdaj doživel naš narod na tujem, kakor je tudi klevelandski kulturni vrt naš največji narodni spomenik v inozemstvu, saj so znašali stroški zanj mnogo nad štiri milijone dolarjev, ne všteti prostora samega, ki ga je darovalo mesto Cleveland. Seveda bi slovenski izseljenci težko zmogli tako svoto, če bi jim ne bila z visokimi svotami priskočila na pomoč ameriška vlada in mesto Cleveland. Večletna pripravljala dela za ta kulturni vrt so vodili skoro izključno Slovenci. Zato se tudi nahajajo v njem trije kipi velikih slovenskih mož: prvega slovenskega izseljenca v Severni Ameriki, misijonarja in poznejšega škofa Friderika Báraga, čigar izvorni življenjepis je objavila naša revija v številkah 76 do 88, kip slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, in kip goriškega slavčeka pesnika Simona Gregorčiča. Poleg kipov velikega hrvatskega škofa in rodoljuba Jurija Strossmayerja in črnogorskega vladike in kneza Petra Petroviča Njegoša. K blagoslovitvi in odkritju teh spomenikov so bili ameriški Slovenci že lansko leto povabili v Cleveland našega odličnega sodelavca profesorja dr. Franceta Trdana, in ravnatelja v pokouju g. Slapšaka. Letos pa so na velike sklepe svečanosti končne otvoritve jugoslovanskega kulturnega vrta povabili ljubljanskega mestnega župana dr. Jurija Adlešiča, belokranjskega rojaka, ki še je prijaznemu vabilu ljubeznivo odzval in se že začetkom maja odpeljal v Severno Ameriko. S seboj je ponesel tudi lepe darove: Za zborovalnico klevelandskega mestnega občinskega sveta Kraljev kip pozdravljajoče Slovenke v narodni noši, simbol Ljubljane, ki pozdravlja Cleveland. Kip je postavljen na podstavek, ki je izrezljan iz hrastovega stebra, ki je bil najden v temeljih prazgodovinskih stavb na koleh, ki so jih odkrili na ljubljanskem barju, o čemer je obširneje poročalo Duhavno življenje v številki 92. S tem darom je hotelo pokazati ljubljansko mesto mlademu vele mestu Cleveland svojo prastaro kulturo, ki sega tja v predzgodovinske čase. Za jugoslovansko dvorano univerze v Pittsburgu so darovala slovenska mesta v sporazumu z našo slovensko univerzo, slika našega velikega pesnika Prežerna, ki jo je naslikal naš sodelavec gospod akademski slikar Božidar Jakac, in podoba tudi v Ameriki znanega velikega slovenskega matematika Jurija Vega, delo akademskega slikarja prof. Sternena. Za posamezne predstavnike naših izseljenskih društev in ameriških oblasti je gospod župan vzel s seboj mnogo vsakovrstnih propagandnih daril, zlasti več umetniško vezanih letnikov bogato ilustrirane revije Kronika slovenskih mest. To pozornost znanega prijatelja slovenskih izseljencev tudi izseljenci v Južni Ameriki kar najlepše pozdravljamo in se gospodu županu zanj zahvaljujemo, severoameriškemu rojakom pa častitamo ob njihovem tako velikem uspehu!

Kakos smo zvedeli prav zadnji trenutek predno je šla revija v tiskarski stroj, so naši severoameriški izseljenci in zastopniki ameriških oblasti naravnost triumfalno sprejeli gospoda župana. Med drugimi ga je pozdravil klevelandski župan v spremstvu vseh klevelandskih občinskih svetnikov, med katerimi je tudi četvero Slovencev. Županov govor ob otvoritvi jugoslovanskega kulturnega vrta je po vsej Ameriki in po vsem svetu prenašala veriga 138 radio-postaj.



Puhan Josip iz Tilovec pri Bogojini je dne 29. aprila t. l. umrl na Avelaedi za možgansko kapjo. V Argentino je prišel pred 12. leti. Zapušča ženo in 17 letno hčerko. Rajnemu večni pokoj, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Slovensko delavsko društvo v Aumetzu na Francoskem je proslavilo na velikonočni ponedeljek desetletnico svojega obstoja in delovanja.

Kako si izseljenci marsikje ohranjajo svojo narodno bit in svojo ljubezen do rodne zemlje, nam je v ponos. Veselje do petja, ki so ga kot dragoceno narodno lastnost prinesli s seboj v tujino, je eno najuspešnejših sredstev za ohranitev slovenskega jezika, obenem pa blagodejno vpliva na нрав naših ljudi. Saj pravi pregovor naših bratov: kdor rad poje, ne misli na zlo. Tako ima naša pesem dvojno vrednost, da nam poleg njihove narodnosti ohranja naše ljudi tudi srčno dobre. Ob lepo zapeti narodni pesmi se omehča skoraj sleherni in ona mu privabi solzo v oči, solzo spomina na dom, na svojo mladost, katero je preživel v domovini.

Pevske prireditve so zato v tujini naši največji prazniki. Če pa praznuje društvo svojo desetletnico, je to le dokaz, kako veže naše ljudi v tujini naša narodna pesem tudi še potem, ko otopi hrepenenje po povratku v domovino.

Na velikonočni ponedeljek so prišli naši izseljenci iz najoddaljenejših krajev v Aumetz na proslavo.

Po uvodni besedi je g. Pišler na kratko podal zgodovino desetletnega delovanja pevskega društva. Pohvalil je zlasti tiste vnete člane in članice, ki sodelujejo pri zboru že od njegovega početka. Izrekel je posebno zahvalo zborovodji gospodu Biščaku, ki že sedem let z uspehom vodi pevski zbor. Ob koncu je prosil vse, naj še nadalje ostanejo zvesti zboru, da bo tudi vnaprej z enakim uspehom propagiral v tujini našo narodno zavest in ljubezen do domovine.

Da bi bila proslava čim lepša, so sodelovali tudi namburaži in mladina pod vodstvom izseljenskega duhovnika g. švelca. Za prijeten oddih pa nam je zaigral plesni orkester nekaj veselih komadov.

Pevski zbor obstoji po večini iz starejših preizkušenih moči. Hvalevredno je, da dobi mati, oče, ki imata vedno dovolj dela doma in v jami, še urico časa, da obiskujeta pevske vaje.

Težke pesmi, ki jih je izbral zborovodja prav za to proslavo, so bile prav dobro zapete. Najbolj pa so ugajale poslušalcem naše narodne pesmi. Izvrstno so igrali in peli člani zbora Vodopivčevu spevoigro “Povodni mož”.

Pri tamburaših je navdušil vse navzoče enajstletni deček Papež, ki je možko in samozavestno spremljal pevske točke.

Za zaključek so nastopile deklice s prostimi vajami in zbor s prekrasno sliko mladenke in fanta v narodni noši.

Res, prav lepo je bilo in tako domače, da sem pozabil, da sem v tujini, daleč od svoje domovine.

Po še nekaj moram pohvalno opozoriti, kar sem opazil pri tep prireditvi: Složno sodelovanje vseh, prav vseh; bila je prava manifestacija edinosti Slovencev v tujini. S tem so po-

kazali svojo nezlomljivo vero v svoje slovensko in jugoslovansko poslanstvo.

“Otroški dan” je priredila Jugoslovanska zveza za varstvo otrok po vseh jugoslovanskih mestih, pa tudi po mnogih trgih in vaseh, v dneh od 1.—16. maja. Društvena predsednica je ugotovila, da živi v Jugoslaviji okrog 1.270.000 otrok, ki gospodarsko niso dovolj zavarovani, dočim jih pripada 620.000 tako siromašnim družinam, da pogrešajo dovoljne hrane, primerne obleke in gorke sobe pozimi. Ta pomanjkanja so eden izmed glavnih vzrokov, da umrje letno po 248.000 otrok, predno so dosegli 10 let starosti. Vsak četrti otrok, ki se rodi v Jugoslaviji, umrje pred izpolnjenim osmim letom. Na teh zborovanjih so se posvetovali, kako bi po posameznih krajih praktično poskrbeli za deco, in kako naj bi ji pomagala tudi splošnost.

Kako živahno da so se pri nas doma začeli zanimati za miadino, naj pove tudi dejstvo, da bo začetkom oktobra zboroval v Beogradu kongres za zaščito otrok na vsem Balkanu. Tega kongresa se bodo udeležili vsi balkanski narodi, pa tudi zastopstva Francije, Češkoslovaške, Italije, Nemčije, Poljske, Anglije, Severoameriških združenih držav, itd. Pokroviteljstvo tega zborovanja je prevzel mladi jugoslovanski kralj Peter II., častno predsedstvo pa Nj. Vel. kraljica-mati Marija. Vlada je obljubila kongresu vso pomoč.



Birmanska slavnost pri Terplanovih na Avellanedi.

Kulturni teden je organiziralo mesto Celje od 1.—8. maja letošnjega leta. Ta teden je imel namen, da pokaže domačinom in tujcem vse kulturno hotenje celjskega prebivalstva in celjskih mestnih ustanov. Ob veliki udeležbi obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice, zlasti pa ob vzornem sodelovanju mestnega prebivalstva so se vrstile v Celju te dni najraznovrstnejše prireditve, koncerti, gledališke predstave, razstave slik, razstave tiska, recitacijski večeri, kjer so razni umetniki, ki živijo ali so živeli v kulturnih stikih s celjskim prebivalstvom, občinstvu sami brali svoje spise, itd. itd. Ker mislijo v proslavo 20letnice narodnega osvobođenja prirediti v Celju letošnjo jesen posebno razstavo povojnega tiska, je obsegala razstava kulturnega tedna samo predvojni tisk, ki pa je že pokazal večjo važnost Celja v slovenski kulturni zgodovini, kakor si na splošno predstavljamo. Na jesenski tiskovni razstavi se bo brez dvoma uveljavila Mohorjeva družba, ki je po vojni Celje izbrala za svoj družbeni sedež in je prav iz Celja razvila zadnji čas izredno živahno založniško delovanje. Celjski kulturni teden je hotel po vzgledu nekaterih drugih večjih mest na svoj poseben način dvigniti višino splošne ljudske izobrazbe ter tudi v širših ljudskih krogih poživiti zanimanje za lepo umetnost in znanost, zlasti za zgodovinsko poznavanje svoje domačije. Kdor bo dobro poznal preteklost svojega kraja, ga bo moral tudi ljubiti. Zlasti je tudi hotel ta teden navdušiti mladino za kulturno delo.

Kdaj bomo Slovenci v Buenos Airesu priredili svoj kulturni teden, da vidimo, koliko kulturne sile je v nas, da se še bolj navdušimo za vse, kar je dobrega, lepega in resničnega, in da tudi tujcem pokažemo, kdo da smo in kaj.

Karl Jenitsch, svojčas katoliški duhovnik, je leta 1875 odpadel od Cerkve in postal starokatoliški župnik, pozneje pa svoboden protikatoliški pisatelj. Umril je leta 1917. Malo pred smrtjo je izjavil o uspehih svojega dolgoletnega protikatoliškega boja: “Toliko se nam je posrečilo omajati katoliško Cerkev, kolikor morejo omajati mogočno stolnico dečki, ki s svojimi nožički praskajo po cerkvenih stenah ali hočejo v kakšen cerkveni steber zarezati svoje ime.

Začel se je proces, da bi bila proglašena svetnicam gospa Elizabeta Leseur, soproga bogatega pariškega industrijalca. Njen mož je bil popolen brezverec in zelo grob. Elizabeta pa je kakor druga Monika neprenehoma prosila Boga za možovo izpreobrnjenje, in je v ta namen darovala vse svoje trpljenje, katero je obljubila prenašati posebno stanovitno. Po njeni smrti je prišel možu v roke njen dnevnik, v katerega je zapisovala svoje misli in svoje želje in svoje trpljenje. Ta dnevnik je tako vplival na brezbožnega moža, da je razdelil svoje premoženje med uboge in v dobre namene, sam pa vstopil v dominikanski samostan, kjer je bil že posvečen za duhovnika. Pariški kardinal Verdier je objavil okrožnico, v kateri prosi, naj mu vsak pošlje vsa pisma in spomine, ki jih morda ima od te svete pokojnice.

V zelo davnih časih, okrog 480 let pred Kristusom, se je mogočni perzijski kralj Kserks z za tiste čase nezaslišano vojsko enega milijona in sedemsto tisoč mož bližal grški deželi, da jo pokori in da si jo podvrže. Da bi mogel pregledati to silno množico, je dal postaviti v bližini današnjega Carigrada visok lesen stolp. In pripoveduje zgodovinar, da se je razjokal, ko se je razgledal po teh ogromnih množicah dobro opremljenih in ponosnih vojakov. Pomislil je namreč, da čez sto let niti eden izmed njih ne bo več živ.

Znana njujorška bratovščina Najsvetejšega Imena, ki ima precej članov tudi med našimi tamošnjimi izseljenci, je ustanovila leta 1901 posebno ligo ali zvezo proti bogokletju. Današnji zvezin predsednik Colborne, ki seveda ni duhovnik, je pred kratkim praznoval 25 letni jubilej svojega članstva pri zvezi. Ob tej priliki je prišlo nekaj bolj v javnost delovanje te zveze. Kadar kateri zvezin član sliši, da kdo kolne Boga, mu resno in v ljudno izročilo lično rdečo kartico, dva centimetra visoko in pet centimetrov široko, ki jih nosijo člani vedno s seboj. Na njej stoji zapisano: “Prosim Vas, ne skrunite božjega Imena, ki je meni najsvetejše. Pomagajte nam, da bomo iz sveta spravili vsako sramotenje Boga!” V voglu je natisnjen naslov zvezinega predsednika ali pa člana samega. Zadnjih 37 let, odkar obstoji ta zveza, je bilo razdeljenih že mnogo milijonov takih kartic, pa še ni bilo slišati, da bi bil kdo sprejem odklonil ali postal zaradi tega grob.

Gospod Janez Hladnik je bil nameščen kot kaplan bazilike sv. Jožefa na Floresu, tako da sta sedaj oba slovenska izseljenka duhovnika v Buenos Airesu uslužbena pri isti cerkvi, nasproti Plaza Flores, Rivadavia 7000. Gospod Hladnik živi v župnišču, Pasaje Salalá 60, gospod Kastelic pa še vedno na Condarcó 245. Prilika za spoved v slovenskem jeziku je vsak dan od 7.—9. ure zjutraj.

Meseca julija se nam obeta spet lepa slovesnost in sicer Cirilova proslava dne 10. julija. Že sedaj mislite, da bo treba dne 10. julija ob 10. dopoldne k sveti maši na Paternal.



Naš najboljši prijatelj.

kazali svojo nezlomljivo vero v svoje slovensko in jugoslovansko poslanstvo.

“Otroški dan” je priredila Jugoslovanska zveza za varstvo otrok po vseh jugoslovanskih mestih, pa tudi po mnogih trgih in vaseh, v dneh od 1.—16. maja. Društvena predsednica je ugotovila, da živi v Jugoslaviji okrog 1,270.000 otrok, ki gospodarsko niso dovolj zavarovani, dočim jih pripada 620.000 tako siromašnim družinam, da pogrešajo dovoljne hrane, primerne obleke in gorke sobe pozimi. Ta pomanjkanja so eden izmed glavnih vzrokov, da umrje letno po 248.000 otrok, predno so dosegli 10 let starosti. Vsak četrti otrok, ki se rodi v Jugoslaviji, umrje pred izpolnjenim osmim letom. Na teh zborovanjih so se posvetovali, kako bi po posameznih krajih praktično poskrbeli za deco, in kako naj bi ji pomagala tudi spoštnost.

Kako živahno da so se pri nas doma začeli zanimati za miadino, naj pove tudi dejstvo, da bo začetkom oktobra zboroval v Beogradu kongres za zaščito otrok na vsem Balkanu. Tega kongresa se bodo udeležili vsi balkanski narodi, pa tudi zastopstva Francije, Češkoslovaške, Italije, Nemčije, Poljske, Anglije, Severoameriških združenih držav, itd. Pokroviteljstvo tega zborovanja je prevzel mladi jugoslovanski kralj Peter II., častno predsedstvo pa Nj. Vel. kraljica-mati Marija. Vlada je obljubila kongresu vso pomoč.



Birmanska slavnost pri Terplanovih na Avellanedi.

Kulturni teden je organiziralo mesto Celje od 1.—8. maja letošnjega leta. Ta teden je imel namen, da pokaže domačinom in tujcem vse kulturno hotenje celjskega prebivalstva in celjskih mestnih ustanov. Ob veliki udeležbi obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice, zlasti pa ob vzornem sodelovanju mestnega prebivalstva so se vrstile v Celju te dni najraznovrstnejše prireditve, koncerti, gledališke predstave, razstave slik, razstave tiska, recitacijski večeri, kjer so razni umetniki, ki živijo ali so živeli v kulturnih stikih s celjskim prebivalstvom, občinstvu sami brali svoje spise, itd. itd. Ker mislijo v proslavo 20letnice narodnega osvobođenja prirediti v Celju letošnjo jesen posebno razstavo povojnega tiska, je obsegala razstava kulturnega tedna samo predvojni tisk, ki pa je že pokazal večjo važnost Celja v slovenski kulturni zgodovini, kakor si na splošno predstavljamo. Na jesenski tiskovni razstavi se bo brez dvoma uveljavila Mohorjeva družba, ki je po vojni Celje izbrala za svoj družbeni sedež in je prav iz Celja razvila zadnji čas izredno živahno založniško delovanje. Celjski kulturni teden je hotel po vzgledu nekaterih drugih večjih mest na svoj poseben način dvigniti višino splošne ljudske izobrazbe ter tudi v širših ljudskih krogih poživiti zanimanje za lepo umetnost in znanost, zlasti za zgodovinsko poznavanje svoje domačije. Kdor bo dobro poznal preteklost svojega kraja, ga bo moral tudi ljubiti. Zlasti je tudi hotel ta teden navdušiti mladino za kulturno delo.

Kdaj bomo Slovenci v Buenos Airesu priredili svoj kulturni teden, da vidimo, koliko kulturne sile je v nas, da se še bolj navdušimo za vse, kar je dobrega, lepega in resničnega, in da tudi tujcem pokažemo, kdo da smo in kaj.

Karl Jenitsch, svojčas katoliški duhovnik, je leta 1875 odpadel od Cerkve in postal starokatoliški župnik, pozneje pa svoboden protikatoliški pisatelj. Umril je leta 1917. Malo pred smrtjo je izjavil o uspehih svojega dolgoletnega protikatoliškega boja: “Toliko se nam je posrečilo omajati katoliško Cerkev, kolikor morejo omajati mogočno stolnico dečki, ki s svojimi nožički praskajo po cerkvenih stenah ali hočejo v kakšen cerkveni steber zarezati svoje ime.

Začel se je proces, da bi bila proglašena svetnicam gospa Elizabeta Leseur, soproga bogatega pariškega industrijalca. Njen mož je bil popolen brezverec in zelo grob. Elizabeta pa je kakor druga Monika neprenehoma prosila Boga za možovo izpreobrnjenje, in je v ta namen darovala vse svoje trpljenje, katero je obljubila prenašati posebno stanovitno. Po njeni smrti je prišel možu v roke njen dnevnik, v katerega je zapisovala svoje misli in svoje želje in svoje trpljenje. Ta dnevnik je tako vplival na brezbožnega moža, da je razdelil svoje premoženje med uboge in v dobre namene, sam pa vstopil v dominikanski samostan, kjer je bil že posvečen za duhovnika. Pariški kardinal Verdier je objavil okrožnico, v kateri prosi, naj mu vsak pošlje vsa pisma in spomine, ki jih morda ima od te svete pokojnice.

V zelo davnih časih, okrog 480 let pred Kristusom, se je močni perzijski kralj Kserks z za tiste čase nezaslišano vojsko enega milijona in sedemsto tisoč mož bližal grški deželi, da jo pokori in da si jo podvrže. Da bi mogel pregledati to silno množico, je dal postaviti v bližini današnjega Carigrada visok lesen stolp. In pripoveduje zgodovinar, da se je razgledal, ko se je razgledal po teh ogromnih množicah dobro opremljenih in ponosnih vojakov. Pomislil je namreč, da čez sto let niti eden izmed njih ne bo več živ.

Znana njujorška bratovščina Najsvetejšega Imena, ki ima precej članov tudi med našimi tamošnjimi izseljenci, je ustanovila leta 1901 posebno ligo ali zvezo proti bogokletju. Današnji zvezin predsednik Colborne, ki seveda ni duhovnik, je pred kratkim praznoval 25 letni jubilej svojega članstva pri zvezi. Ob tej priliki je prišlo nekaj bolj v javnost delovanje te zveze. Kadar kateri zvezin član sliši, da kdo kolne Boga, mu resno in vljudno izroči lično rdečo kartico, dva centimetra visoko in pet centimetrov široko, ki jih nosijo člani vedno s seboj. Na njej stoji zapisano: “Prosim Vas, ne skrunite božjega Imena, ki je meni najsvetejše. Pomagajte nam, da bomo iz sveta spravili vsako sramotenje Boga!” V voglu je natisnjen naslov zvezinega predsednika ali pa člana samega. Zadnjih 37 let, odkar obstoji ta zveza, je bilo razdeljenih že mnogo milijonov takih kartic, pa še ni bilo slišati, da bi bil kdo sprejem odklonil ali postal zaradi tega grob.

Gospod Janez Hladnik je bil nameščen kot kaplan bazilike sv. Jožefa na Floresu, tako da sta sedaj oba slovenska izseljenska duhovnika v Buenos Airesu uslužbena pri isti cerkvi, nasproti Plaza Flores, Rivadavia 7000. Gospod Hladnik živi v župnišču, Pasaje Salalá 60, gospod Kastelic pa še vedno na Condarcó 245. Prilika za spoved v slovenskem jeziku je vsak dan od 7.—9. ure zjutraj.

Meseca julija se nam obeta spet lepa slovesnost in sicer Cirilova proslava dne 10. julija. Že sedaj mislite, da bo treba dne 10. julija ob 10. dopoldne k sveti maši na Paternal.



Naš najboljši prijatelj.

Gospa služkinji: "Kaj pa to pomeni? Medtem ko se otrok v postelji joče, berete roman!"

Služkinja: "Oh, to me prav nič ne moti, milostiva!"

Sluga: "Obžalujem, gospod! Gospod ravnatelj je zelo zaposlen. Če ni kaj posebno nujnega, ga ne smem zbuditi."

"Ženske veliko lažje prenašajo bolečine kot moški," je trdil oni dan neki moški.

"Kako pa to veste, kaj ste zdravnik?" bi rad vedel nekdo.

"Ne zdravnik, ampak čevljar sem."

"Saj ne vem, kaj bo z mojim sinom. Tako nezanesljiv je," toži oče proti svojemu prijatelju.

"Nezanesljiv je? Potem ga daj študirat za vremenskega preroka."

"Očka, kupi mi za god boben," je mila prošnja sinkota.

"Kajpak, še tega se manjka! Potem mu boš pa ves dan razbijal in ropotal."

"Ne, očka, saj ne bom; bobnal bom samo takrat, ko boš ti spal."

Znani slikar Rigaud ni rad slikal žensk. "Če jih naslikam kakršne so," je dejal, "pravijo, da niso dovolj lepe. Če se jim preveč laskam, pa spet niso zadovoljne, češ, da jih nisem dobro zadel." Tako se mu je dala portretirati neka dama, ki si je bila strašno namazala ustnice. Tudi ona ni bila s slikarjem zadovoljna; njegove barve se ji niso zdele dovolj žive. Vprašala ga je, kje jih kupuje. — "Mislim, madame," je odvrnil Rigaud, "da jih jemljeva od istega trgovca."

ALI VEŠ, da trenutno rabijo na svetu

### LADIJSKE VOZNE LISTE

za vse paroplovne družbe dobite pri  
**CA. CENTRAL EUROPEA  
SAN MARTIN 469**

po najnižji ceni  
**K A B I N O**  
zagotovimo vsakemu potniku brezplačno  
**VPOKLICNE KARTE PO ZELO  
ZNIŽANIH CENAH**

### REVEMATIZEM

Vas muči? Ne bodite vendar nespametni in ne pustite, da bi Vas mučil naprej! Še danes pišite gospej Anici Smola, soprogi okrajnega zdravnika, Žužemberk, Dravska banovina, Jugoslavija, naj Vam pošlje par zavitkov zdravilnega čaja, ki je dobro preizkušena mešanica naših najboljših domačih zdravilnih rož. Za popolno ozdravljenje je navadno dovolj pet zavitkov, ki veljajo s poštnino vred 10 argentinskih pesov.

### FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje

f i r m o.

MARCO SASTRE 4351 (Villa Devoto),  
Bs. Aires. U. T. 50—0277.

Kadar rabite novo obleko, si v Mozetičevi krojačnici oglejte vzorce blaga in krojev, pa Vam ne bo žal. V zalogi imamo tudi veliko izbiro srajc, klobukov in vseh drugih možkih potrebščin po tako ugodnih cenah, kakor jih ne boste našli nikjer drugje.

Priporoča se Vam:

**KROJAČNICA MOZETIČ  
OSORIO 5052 (Paternal), Bs. Aires**

56.874 različnih znamk. Od tega jih odpade na Evropo 17.860, na Afriko 12.684, na Azijo 10.438, na Ameriko 9680, ostanek pa na Zapadno Indijo, Avstralijo in Novi Zeland. Vsako leto izide okoli 2000 novih znamk. —

Podganji par zaplodi v treh letih 22 milijonov potomcev.

515 AMERISKIH ČASOPISOV je v skupni anketi ugotovilo presenetljivo dejstvo, da večina njihovih naročnikov najrajši prebira — verske stvari. Zelo malo je tistih, ki hlastajo samo za dnevnimi škandali. Ta anketa je pokazala, da so poleg dnevnih novic in potopisov najbolj zaželeni verski članki ter navodila za samovzgojo. Dr. Gerberich, načelnik ameriškega prosvetnega ministrstva, ki je to anketo začel, je prišel do zaključka, da so ameriški časopisni naročniki vendarle boljši, kakor mislijo razni lastniki listov, ki hočejo za vsako ceno priti do svojega dobička.

"LEGIJA DOSTOJNOSTI" JE REŠILA AMERISKI FILM. Znano je, da so ameriški kotoličani, za njimi pa vsi krščansko usmerjeni ljudje v Združenih državah začeli pred leti velik in dobro organiziran boj, ne proti filmu, pač pa za dostojnost in resnobo v ameriški filmski proizvodnji, ki se je čimdalje bolj pogrezala v mlakužaste motive in zgodbe. Filmska podjetja so se v začetku borila proti tem stremljenjem in jih skušala prikazati kot izraz omejenosti in verske ozkosrčnosti. Toda borilci za dober in dostojen film so se organizirali v tako zvano "Legijo dostojnosti", katere člani so predvsem starši in vzgojitelji. Ta organizacija si je v nekaj letih priborila na milijone članov ter s spretnim nastopanjem začel izvajati odločujoč vpliv na ameriški film, ki se je začel obračati od plehkosti na resnejše umetniške snovi in vprav ta leta ustvaril dela visoke vrednosti. Kakšno mnenje vlada o tej organizaciji, ki bi jo pri nas "umetniki" takoj razglasili za črno nasilje, med lastniki ameriških filmskih družb, priča najbolj jasno izjava, ki jo je dal solastnik ene največjih družb "Metro-Goldwyn, Mayer" Samuel Gold-

wynn. "Legija dostojnosti" je začela zdaj akcijo proti dvojnemu programom v ameriških kinematografih, češ da ti programi, ki trajajo štiri do pet ur, mladino duševno docela ubijajo in jo delajo nesposobno za vsak drug posel. Filmski magnat je dejal ob tej priliki:

"Legija dostojnosti" je rešila ameriški film tedaj, ko je pozvala k redu nekatere izdelovalce, ki so njihovi filmi presegali meje morale in dobrega okusa. Prepričan sem, da bo ta organizacija storila omerškemu filmu prav toliko uslugo če ji bo uspelo, da svojo križarsko vojno nadaljuje in spravi s sveta dvojne programe po ameriških kinematografih."

Če ti je všeč dobra kapljica,  
če ti diši okusna klobasica,  
če si kaj zaveden slovenski rojak,  
kadar te zanese pot na Avellaneda, potem  
se oglasi v slovenskem baru,  
**RESTAURANT INTERNACIONAL  
KARL TERPLAN**  
Chacabuco 501, Avellaneda, F.C.S.

Najstarejša slovenska gostilna na Avellanedi! — Dobra jedaja — izborna pijača  
veselja polna hiša  
P r i d i i n p r e p r i č a j s e !  
**Š T E F A N C E L E C**  
MANUEL ESTEVEZ 499  
Avellaneda, F.C.S.

Zima, zima bela...  
Ali veš, kje je najboljši krojač, ki te bo  
za zimo primerno oblekel?  
Jaz ti ga ovadim:  
**M A R T I N P E T E K**  
s krojnimi izpitom v Zagrebu in Bs. Airesu  
**MEJICO 686, PIÑEYRO**  
Avellaneda, F.C.S.

## Prijateljsko obvestilo

Najboljši tečaj

Za denarna nakazila svojcem v demovini.

Največja varnost

za Vaše prihranke v naši hranilnici

Brez konkurenčne cene

pri nabavi ladijskih kart za vse paroplovne družbe

To so ugodnosti, katere Vam nudi

SLOVENSKI ODDELEK

# BANCO HOLANDÉS UNIDO

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:  
Bm. Mitre 234  
Vogel 25 de Mayo

Filialka:  
CORRIENTES 1900  
Vogal Río Bamba

U. T. 33—7013



Vsak otrok ve, da nas je Bog Oče ustvaril. Vsak tudi ve, kako nas je Jezus odrešil s svojim trpljenjem. Mnogi, mnogi pa Svetega Duha premalo poznajo, tako da so tekateri že pisali, da je Sveti Duh naš neznan Bog.

Jezusa so ljudje najbolj poznali: saj je živel med njimi v Sveti deželi. In pri Njem so bili vsi srečni in veseli. Zato pa so se razžalostili, ko jim je dejal, da odhaja s sveta. A dejal jim je, da jih ne bo pustil kot sirote, temveč je obljubil: "Poslal vam bom Tolažnika, Svetega Duha." In apostoli so ga trdno pričakovali.

Bilo je deseti dan, kar je Jezus odšel v nebo. Takrat je nastal silen vihar v hiši, kjer so bili zbrani apostoli z Marijo. Ogenj je padel iz neba in se razdelil kakor ognjen jezik. Hipoma so začutili Jezus jim je poslal Svetega Duha.

Kmalu je bilo zunaj spet vse kot prej, a vedeli so, da se je nekaj velikega zgodilo z njimi. Čisto drugačni so postali. Poprej boječi so bili hipoma pripravljene spremljati Jezusa tudi v smrt. Njihove duše so kar gorele. In v srcih so začutili toliko Jezusove ljubezni, da so jo morali oznaniti še drugim. Vsi so postali junaški Jezusovi oznanjevalci. Vse to je storil Sveti Duh.

A vedeli so, da ta Tolažnik ni samo za njih, temveč za vse ljudi, saj je tudi Jezus za vse trpel in umrl. Vsi naj bi postali čisto drugačni, Jezusovi. Zato so hodili od kraja do kraja in povsod oznanjali Jezusa in klicali nad vernike Svetega Duha, Tolažnika.

In Sveti Duh je prišel v uboga človeška srea in jim prinesel Jezusovo ljubezen in moč. Svetil jim je v dušah kakor lučka, da so vedno mogli hoditi po Njegovi poti. Zato so bili veseli, kakor da bi bil spet Jezus med njimi.

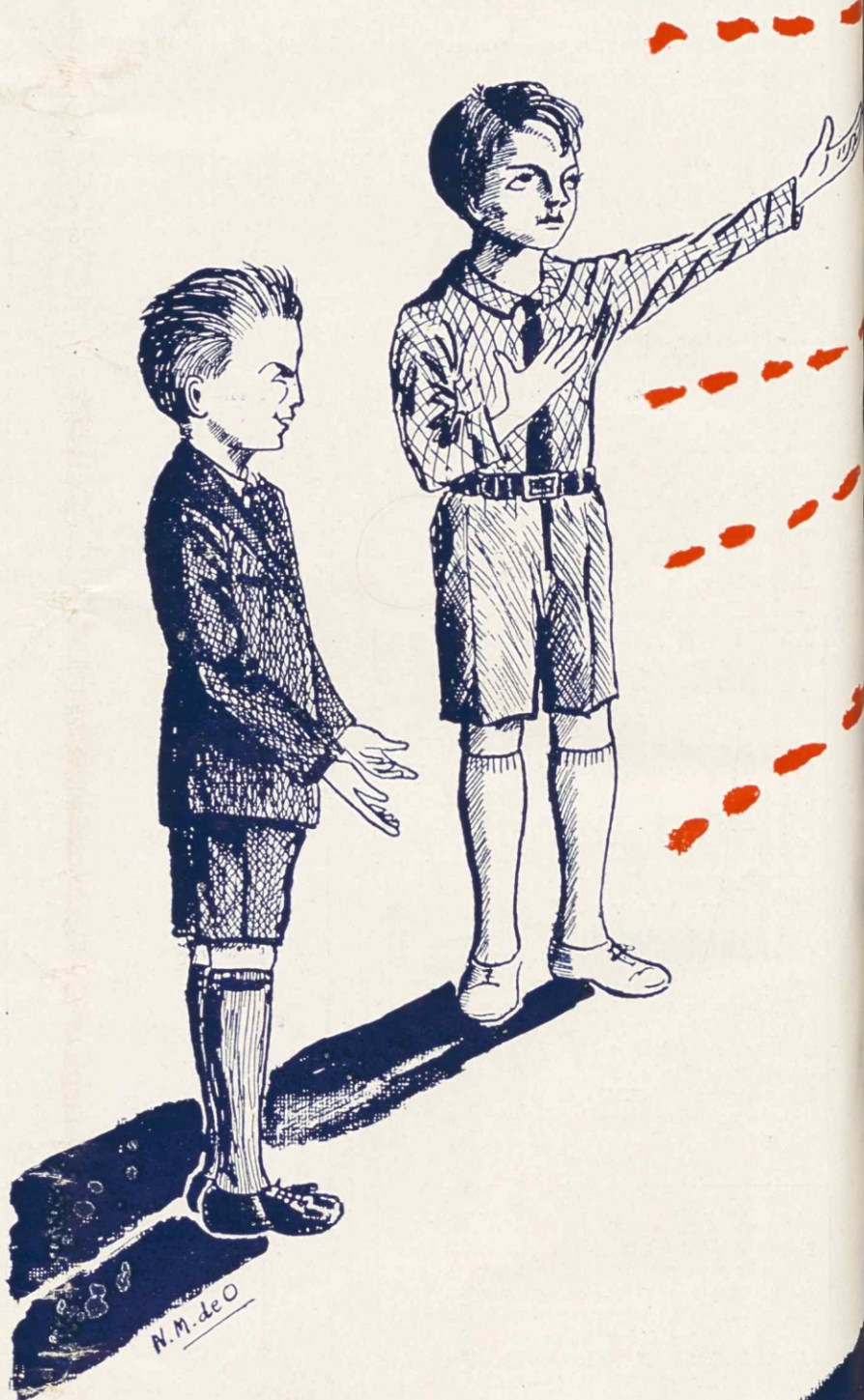
Svetega Duha in njegove darove, dar modrosti, umnosti, svéta, moči, vednosti, pobožnosti in strahu božjega podeljuje Cerkev s polaganjem rok, pri nekaterih zakramenih s polaganjem škofovih rok.

Že apostol Pavel je pisal Timoteju, ki ga je bil posvetil v škofa in ga je postavil za pastirja Cerkve v Efezu: "Spominjam te, da poživiš božjo milost, ki je v tebi po polaganju mojih rok", kar bi se reklo, spominjam te, da zvesto sodeluješ z milostjo, ki si jo prejel, ko sem te posvetil v duhovnika in postavil za škofa — tudi pri zakramentu svetega mašniškega posvečenja je namreč eden poglavitnih obredov polaganje škofovih rok. Škof Timotej je bil mlad za svojo težko nalogo in odgovorno službo v velikem poganskem mestu Efezu, zelo mlad, zato mu je apostol Pavel, ki je vedel, da se njegovo življenje bliža koncu, večkrat pisal in mu dajal nasvete, mu še bolj podrobno razkladal božji nauk, in ga je spominjal nepopustljivosti in odločnosti, ki je bila prav v razbrzdanem poganskem mestu Efezu posebno potrebna, ter ga je spominjal božje pomoči pri njegovem delu, pa naj se to zdi komu "prilичno ali neprilичno; prepričaj, svari, opominjaj," zatrjujoč mu, da po polaganju apostolskih rok ni prejel "duha boječnosti, ampak duha moči in ljubezni in razumnosti. Gospod ti bo namreč dal v vsem razumevanje." In ga nadalje opozarja: "Ne sramuj se pričevanja o našem Gospodu in ne mene, njegovega jetnika". Pavel je pisal to pismo iz ječe v Rimu, kjer je bil zaprt zaradi oznanjevanja Jezusovega evangelija. Veliko je trpel, pa mu ni bilo nič žal. Kar je trpel zaradi Kristusa, imenuje "zaklad za nebesa". Tudi Timoteju obeta mnogo hudega, mnogo trpljenja. Tolaži ga pa z "zanesljivo Gospodovo besedo: "Če smo z njim umrli, — to se pravi, če smo z njim in zaradi njega trpeli do smrti — bomo z njim tudi živeli; če trpimo, bomo z njim tudi kraljevali; če ga bomo zatajili, bo tudi on nas zatajil. Ako smo nezvesti, on stane nezvest — to se pravi zvest svoji obljubi, s katero je obljubil, da bo zveste poplačal, nezveste pa kaznoval — zakaj sam sebi se ne more izneveriti".

Tako je v nedeljo dne 15. maja 1938, v naši kapeli na Avenida del Campo, tudi buenosajreški pomožni škof Msgr. dr. Antonio Roeca razprostrl svoje škofovske roke, kakor da jih hoče položiti na glavo vseh, ki smo bili navzočni, in je molil, naj bi se iztekla v naše duše milost Svetega Duha. Prav posebno je molil za birmance, katerim je pozneje še vsakemu posebej položil roko na glavo, ga z sveto krizmo v podobni križa zaznamoval na čelu, govoreč: "Zaznamujem te z znamenjem kri -|- za in potrdim te z krizmo zveličanja v imenu O -|- četa in Si -|- na in Svetega -|- Duha. Amen." Nato je vsakega nalahno udaril po licu v znamenje, da ga bodo zaradi njegove vere večkrat zasramovali, on pa naj za to nič ne mara, naj se Jezusa in njegovega križa nikdar ne sramuje, saj je z njegovim križem zaznamovan, saj je njegov vojak, od njega bo prejel dovolj milosti, pomoči, da mu bo mogel ostati zvest, in če bo moral zaradi Kristusa kaj trpeti, naj ve, da bo potem z njim tudi kdaj od mrtvih vstal in vekomaj kraljeval.

Zlasti naši birmanci naj se vedno spominjajo svetopisemskih besed, ki so vzete iz pisma apostola Pavla Timoteju, škofu v Efezu in ki smo jih v tem sestavku že enkrat omenili: "Spominjam te, da poživiš božjo milost, ki je v tebi po polaganju mojih rok," kar pomeni: Spominjam te, da zvesto sodeluješ z milostjo, ki si jo prejel!

Starši in botri naj svojim otrokom in varovancem zvesto pomagajo, da bodo lažje izvršili to veliko, življensko ná-



logo, od katere je prav za prav vse odvisno, ki je prav za prav našega življenja in cilj. Za enkrat bi bilo morda posebno lepo in primerno, če bi vsi starši in vsi poskrbeli, da bi njihovi otroci in birmanci prebrali današnjo številko Duhovnega ljenja, oziroma da bi jim njeno vsebino počasi pa natančno razložili, prav po razpravo o Znamenjih ob poti našega življenja, na strani 18.

Končno pa naj morda sleherni cenjeni čitatelj teh vrstic odpre Duhovno življenje naj se zazre v preprosto dvostransko sliko te pričujoče in naslovne strani — dost so setvari toliko boljše in tem globlje, čim bolj so preproste —, in naj z mladimi birmanci vred in z gornjo molitvijo, ponižno in zaupno pomoli: Pridi, pridi, Sveti Du-

Vsak otrok ve, da nas je Bog Oče ustvaril. Vsak tudi ve, kako nas je Jezus odrešil s svojim trpljenjem. Mnogi, mnogi pa Svetega Duha premalo poznajo, tako da so tekateri že pisali, da je Sveti Duh naš neznan Bog.

Jezusa so ljudje najbolj poznali: saj je živel med njimi v Sveti deželi. In pri Njem so bili vsi srečni in veseli. Zato pa so se razžalostili, ko jim je dejal, da odhaja s sveta. A dejal jim je, da jih ne bo pustil kot sirote, temveč je obljubil: "Poslal vam bom Tolažnika, Svetega Duha." In apostoli so ga trdno pričakovali.

Bilo je deseti dan, kar je Jezus odšel v nebo. Takrat je nastal silen vihar v hiši, kjer so bili zbrani apostoli z Marijo. Ogenj je padel iz neba in se razdelil kakor ognjen jezik. Hipoma so začutili Jezus jim je poslal Svetega Duha.

Kmalu je bilo zunaj spet vse kot prej, a vedeli so, da se je nekaj velikega zgodilo z njimi. Čisto drugačni so postali. Poprej boječi so bili hipoma pripravljene spremljati Jezusa tudi v smrt. Njihove duše so kar gorele. In v srcih so začutili toliko Jezusove ljubezni, da so jo morali oznaniti še drugim. Vsi so postali junaški Jezusovi oznanjevalci. Vse to je storil Sveti Duh.

A vedeli so, da ta Tolažnik ni samo za njih, temveč za vse ljudi, saj je tudi Jezus za vse trpel in umrl. Vsi naj bi postali čisto drugačni, Jezusovi. Zato so hodili od kraja do kraja in povsod oznanjali Jezusa in klicali nad vernike Svetega Duha, Tolažnika.

In Sveti Duh je prišel v uboga človeška srea in jim prinesel Jezusovo ljubezen in moč. Svetil jim je v dušah kakor lučka, da so vedno mogli hoditi po Njegovi poti. Zato so bili veseli, kakor da bi bil spet Jezus med njimi.

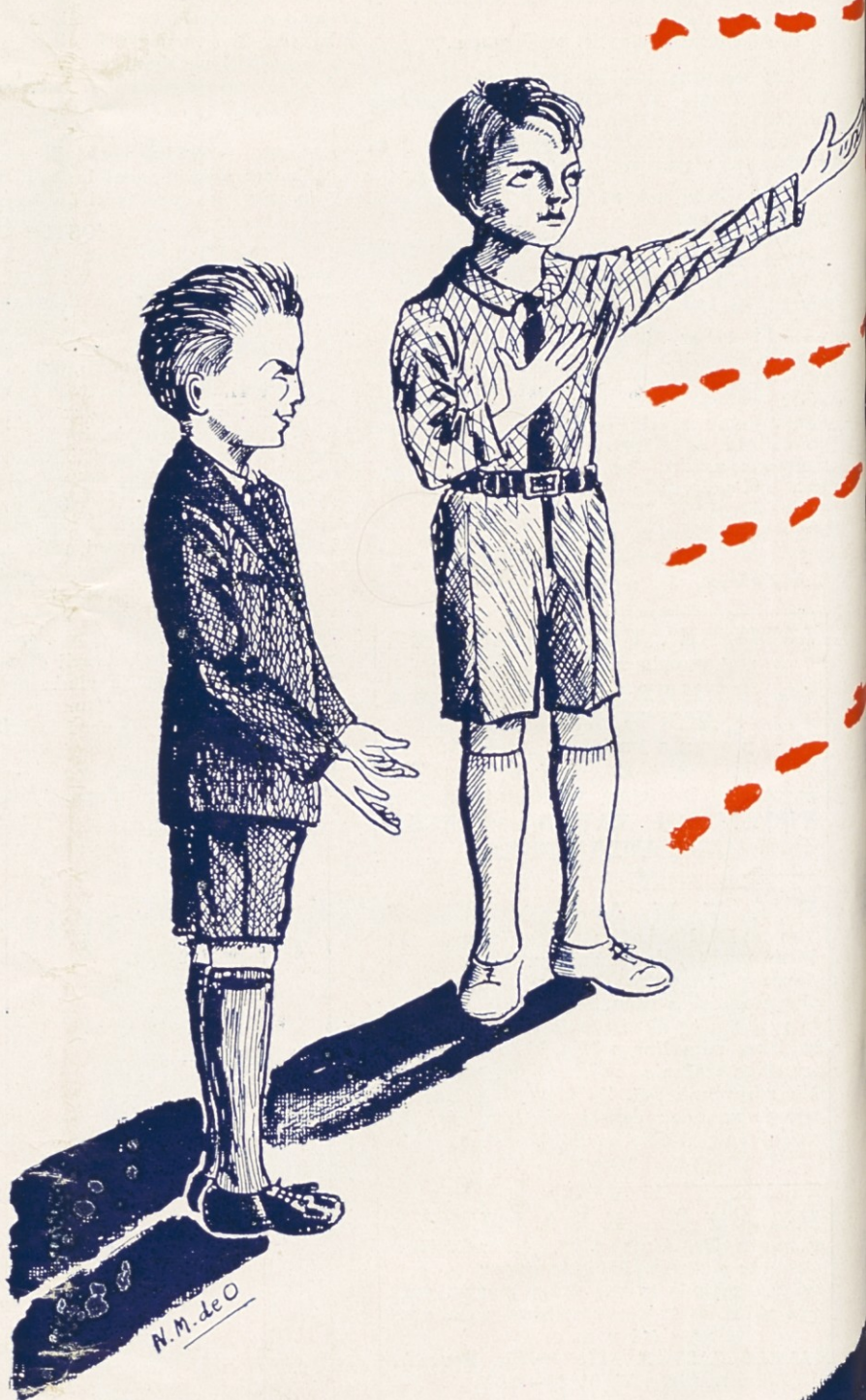
Svetega Duha in njegove darove, dar modrosti, umnosti, svéta, moči, vednosti, pobožnosti in strahu božjega podeljuje Cerkev s polaganjem rok, pri nekaterih zakramenih s polaganjem škofovih rok.

Že apostol Pavel je pisal Timoteju, ki ga je bil posvetil v škofa in ga je postavil za pastirja Cerkve v Efezu: "Spominjam te, da poživiš božjo milost, ki je v tebi po polaganju mojih rok", kar bi se reklo, spominjam te, da zvesto sodeluješ z milostjo, ki si jo prejel, ko sem te posvetil v duhovnika in postavil za škofa — tudi pri zakramentu svetega mašniškega posvečenja je namreč eden poglavitnih obredov polaganje škofovih rok. Škof Timotej je bil mlad za svojo težko nalogo in odgovorno službo v velikem poganskem mestu Efezu, zelo mlad, zato mu je apostol Pavel, ki je vedel, da se njegovo življenje bliža koncu, večkrat pisal in mu dajal nasvete, mu še bolj podrobno razkladal božji nauk, in ga je spominjal nepopustljivosti in odločnosti, ki je bila prav v razbrzdanem poganskem mestu Efezu posebno potrebna, ter ga je spominjal božje pomoči pri njegovem delu, pa naj se to zdi komu "prilичno ali neprilичno; prepričaj, svari, opominjaj," zatrjujoč mu, da po polaganju apostolskih rok ni prejel "duha boječnosti, ampak duha moči in ljubezni in razumnosti. Gospod ti bo namreč dal v vsem razumevanje." In ga nadalje opozarja: "Ne sramuj se pričevanja o našem Gospodu in ne mene, njegovega jetnika". Pavel je pisal to pismo iz ječe v Rimu, kjer je bil zaprt zaradi oznanjevanja Jezusovega evangelija. Veliko je trpel, pa mu ni bilo nič žal. Kar je trpel zaradi Kristusa, imenuje "zaklad za nebesa". Tudi Timoteju obeta mnogo hudega, mnogo trpljenja. Tolaži ga pa z "zanesljivo Gospodovo besedo: "Če smo z njim umrli, — to se pravi, če smo z njim in zaradi njega trpeli do smrti — bomo z njim tudi živeli; če trpimo, bomo z njim tudi kraljevali; če ga bomo zatajili, bo tudi on nas zatajil. Ako smo nezvesti, on stane nezvest — to se pravi zvest svoji obljubi, s katero je obljubil, da bo zveste poplačal, nezveste pa kaznoval — zakaj sam sebi se ne more izneveriti".

Tako je v nedeljo dne 15. maja 1938, v naši kapeli na Avenida del Campo, tudi buenosajreški pomožni škof Msgr. dr. Antonio Roeca razprostrl svoje škofovske roke, kakor da jih hoče položiti na glavo vseh, ki smo bili navzočni, in je molil, naj bi se iztekla v naše duše milost Svetega Duha. Prav posebno je molil za birmance, katerim je pozneje še vsakemu posebej položil roko na glavo, ga z sveto krizmo v podobni križa zaznamoval na čelu, govoreč: "Zaznamujem te z znamenjem kri -|- za in potrdim te z krizmo zveličanja v imenu O -|- četa in Si -|- na in Svetega -|- Duha. Amen." Nato je vsakega nalahno udaril po licu v znamenje, da ga bodo zaradi njegove vere večkrat zasramovali, on pa naj za to nič ne mara, naj se Jezusa in njegovega križa nikdar ne sramuje, saj je z njegovim križem zaznamovan, saj je njegov vojak, od njega bo prejel dovolj milosti, pomoči, da mu bo mogel ostati zvest, in če bo moral zaradi Kristusa kaj trpeti, naj ve, da bo potem z njim tudi kdaj od mrtvih vstal in vekomaj kraljeval.

Zlasti naši birmanci naj se vedno spominjajo svetopisemskih besed, ki so vzete iz pisma apostola Pavla Timoteju, škofu v Efezu in ki smo jih v tem sestavku že enkrat omenili: "Spominjam te, da poživiš božjo milost, ki je v tebi po polaganju mojih rok," kar pomeni: Spominjam te, da zvesto sodeluješ z milostjo, ki si jo prejel!

Starši in botri naj svojim otrokom in varovancem zvesto pomagajo, da bodo lažje izvršili to veliko, življensko ná-



logo, od katere je prav za prav vse odvisno, ki je prav za prav našega življenja in cilj. Za enkrat bi bilo morda posebno lepo in primerno, če bi vsi starši in vsi poskrbeli, da bi njihovi otroci in birmanci prebrali današnjo številko Duhovnega ljenja, oziroma da bi jim njeno vsebino počasi pa natančno razložili, prav po razpravo o Znamenjih ob poti našega življenja, na strani 18.

Končno pa naj morda sleherni cenjeni čitatelj teh vrstic odpre Duhovno življenje naj se zazre v preprosto dvostransko sliko te pričujoče in naslovne strani — dost so setvari toliko boljše in tem globlje, čim bolj so preproste —, in naj z mladimi birmanci vred in z gornjo molitvijo, ponižno in zaupno pomoli: Pridi, pridi, Sveti Du-